

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΡΝΩΝΑ, ΜΟΥΣΤΟΥ, ΜΑΙΝΑΛΟΥ &
ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΡΝΩΝΑ, ΜΟΥΣΤΟΥ, ΜΑΙΝΑΛΟΥ & ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ (ΦΔΠΜΜΜ) ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΦΔΠΜΜΜ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 2019

Συντάκτες έκδοσης:

Αργύριος Μπόγλης, Δήμος Αναστόπουλος, Άννα Κανελίδου, Αγνή Αναστασιάδη, Κατερίνα Πανταζή, Διαμαντής Αρβανίτης, Αγγελική Δήμα

Επιμέλεια έκδοσης:

Αργύριος Μπόγλης, Συντονιστής Φ.Δ. Π.Μ.Μ.Μ.

Εγκρίθηκε: με την υπ' αριθμ. 1.11/06.02.2020 απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα Διαχείρισης

Άστρος, Ιανουάριος 2020

Επιχορήγηση κάλυψης λειτουργικών αναγκών του ΦΔ από τον
Τακτικό Προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και
Ενέργειας και κάλυψης μισθολογικού κόστους προσωπικού του ΦΔ
από το Πράσινο Ταμείο

Η έκθεση αυτή εκδόθηκε στην ελληνική γλώσσα από το Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας, ο οποίος ιδρύθηκε με τον Ν. 2742/1999, όπως συμπληρώθηκε με τον Ν. 3044/2002, και επαναπροσδιορίστηκε με το Ν. 4519/2018 (ΦΕΚ 25/Α/20.2.2018), δυνάμει του οποίου ο Φορέας Διαχείρισης Όρους Πάρνωννα και Υγροτόπου Μουστού μετονομάζεται σε Φορέας Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας.

Η πλήρης αναφορά της παρούσας εργασίας είναι: Αργύριος Μπόγλης, Δήμος Αναστόπουλος, Άννα Κανελίδου, Αγνή Αναστασιάδη, Κατερίνα Πανταζή, Διαμαντής Αρβανίτης, Αγγελική Δήμα (Συντάκτες έκδοσης). Ετήσια έκθεση αναφοράς υλοποίησης δράσεων του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας (ΦΔ ΠΜΜΜ) και αξιολόγησης εφαρμογής των όρων προστασίας των προστατευόμενων περιοχών αρμοδιότητας ΦΔ ΠΜΜΜ, περιόδου 2019.

- Επιτρέπεται η ολική ή μερική αναδημοσίευση κειμένων και χαρτών, μόνο μετά από έγγραφη άδεια του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

[Εισαγωγή](#)

[ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1](#)

Η Περιοχή Αρμοδιότητας

[ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2](#)

Οργανωτική Δομή Φορέα Διαχείρισης

[ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3](#)

Προστασία και Διαχείριση

[ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4](#)

Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση

[ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5](#)

Φύλαξη

[ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6](#)

Γραφείο Διοικητικών Υπηρεσιών

[ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7](#)

Γραφείο Οικονομικών Υπηρεσιών

Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση αποτελεί την ετήσια έκθεση που συντάσσει ο Φορέας Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας με σκοπό την αποτύπωση της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των δράσεων που υλοποιεί, καθώς και την αξιολόγηση των όρων προστασίας της προστατευόμενης περιοχής για το έτος 2019.

Αρχικά, παρατίθενται ορισμένα γενικά στοιχεία της περιοχής αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης αλλά και του νομοθετικού πλαισίου που την διέπει.

Ακολούθως, αποτυπώνεται η οργανωτική δομή του Φορέα (μέλη Δ.Σ., προσωπικό) και γίνεται μια σύντομη αναφορά στις αρμοδιότητες του, τόσο σύμφωνα με το Ν. 4519/2018, όσο και με την Κ.Υ.Α. 33999/2010 και τροποποίηση αυτής (δυνάμει των ΦΕΚ 160/ΑΑΠΘ/16-6-2011 και ΦΕΚ 226/ΑΑΠ/15-4-2013).

Εν συνεχεία, γίνεται εκτενής αναφορά στις δράσεις που έχουν υλοποιηθεί σε αυτό το χρονικό διάστημα (εντός του έτους 2019) από το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης και κλείνοντας αναφέρονται συνοπτικά τα διοικητικά προβλήματα του Φορέα.

Κεφάλαιο 1

Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ

1. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ ΚΑΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

Η προστατευόμενη περιοχή του όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστός θεσμοθετήθηκε το φθινόπωρο του έτους 2010 με την έκδοση της Κ.Υ.Α. 33999/6.09.2010 (Φ.Ε.Κ. 353 Α.Α.Π.Π./6.09.2010) «Καθορισμός χρήσεων όρων και περιορισμών δόμησης για την προστασία χερσαίων και υδάτινων εκτάσεων των Δήμων Βόρειας Κυνουρίας, Λεωνιδίου, Σκιρίτιδας και Απόλλωνος του Ν. Αρκαδίας, των Δήμων Θεραπνών, Οινούντος και Γερωνθρών του Ν. Λακωνίας και των κοινοτήτων Κοσμά (Ν. Αρκαδίας) και Καρυών (Ν. Λακωνίας) της περιοχής όρους Πάρνωνα-υγροτόπου Μουστός» και τροποποίηση αυτής (δυνάμει των ΦΕΚ 160/ΑΑΠΘ/16-6-2011 και ΦΕΚ 226/ΑΑΠ/15-4-2013) και ισχύει βάσει της υπ' αρ. οικ. 81516/968/25.2.2000 απόφασης έγκρισης του Γενικού Διευθυντή Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης όρους Πάρνωνα-υγροτόπου Μουστός και το Νόμο 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-03-2011) περί «Διατήρησης της Βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις», με σκοπό την προστασία της περιοχής ως εθνική φυσική κληρονομιά.

Στην περιοχή του Πάρνωνα υπάρχουν περί τους 23 τύποι οικοτόπων. Μερικοί από αυτούς είναι μοναδικοί ή ιδιαίτερα αξιόλογοι για τον ελλαδικό και τον ευρωπαϊκό χώρο, όπως είναι οι εκτεταμένες δασικές εκτάσεις με μαύρη πεύκη, τα δάση με δενδρόκεδρο στη Μονή Μαλεβής, οι καστανέωνες στην Καστάνιτσα, η λιμνοθάλασσα Μουστός νότια του Άστρους, η χαράδρα του Δαφνώνα κ.ά.

Οι σημαντικότερες περιοχές στον Πάρνωνα είναι οι α) υγροτοπικές ζώνες και οι εκτάσεις με δενδρόκεδρους (πυκνές συστάδες και θαμνολιβαδικές εκτάσεις) β) εκτάσεις που έχουν χαρακτηριστεί ως σημαντικές για την χλωρίδα, οι οποίες είναι αποκλειστικά θαμνολιβαδικές εκτάσεις και γ) οι κορυφές του όρους Πάρνωνα οι οποίες εκτός από θαμνολιβαδικές περιλαμβάνουν και χορτολιβαδικές εκτάσεις σε ένα μικρό οροπέδιο.

Η προστατευόμενη περιοχή καταλαμβάνει έκταση 1.140.892 στρεμμάτων, εντός της οποίας χωροθετούνται μέρος πέντε περιοχών που έχουν ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο «NATURA 2000» (ΕΖΔ: Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, ΖΕΠ: Ζώνες Ειδικής Προστασίας Οрниθοπανίδας):

- ΕΖΔ – Λιμνοθάλασσα Μουστός (κωδικός: GR 2520003)
- ΕΖΔ – Όρος Πάρνωνα (και περιοχή Μονής Μαλεβής) (κωδικός: GR 2520006)
- ΕΖΔ-πΤΚΣ – Μονή Έλωνας και Χαράδρα Λεωνιδίου – Σπήλαιο Μάνα και Γαλάζια Λίμνη (κωδικός: GR 2520005)
- ΕΖΔ-πΤΚΣ – Όρη Γιδοβούνι, Χιονοβούνι, Γαϊδουροβούνι, Κορακιά, Καλογεροβούνι, Κουλοχέρα και Περιοχή Μονεμβασιάς, Σπήλαιο Σολωμού, Τρύπα και Πύργος Αγ. Στεφάνου και θαλάσσια ζώνη έως Ακρωτήριο Καμήλι (κωδικός: GR 2540001)
- ΖΕΠ – Όρη Ανατολικής Λακωνίας (κωδικός: GR 2540007)

Επιπλέον, εντός της προστατευόμενης περιοχής περιλαμβάνεται και μία Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά (ΣΠΠΕ):

- ΣΠΠΕ - Όρη Ανατολικής Λακωνίας (κωδικός: GR 123)

Οι περιοχές Natura 2000 που συμπεριλαμβάνονται στα όρια της Προστατευόμενης Περιοχής καταλαμβάνουν έκταση 596.034 στρέμματα.

Ζωνοποίηση Προστατευόμενης Περιοχής

Σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 33999/6.09.2010 (Φ.Ε.Κ. 353 Α.Α.Π.Π./6.09.2010) «Καθορισμός χρήσεων όρων και περιορισμών δόμησης για την προστασία χερσαίων και υδάτινων εκτάσεων των Δήμων Βόρειας Κυνουρίας, Λεωνιδίου, Σκιρίτιδας και Απόλλωνος του Ν. Αρκαδίας, των Δήμων Θεραπνών, Οινούντος και Γερωνθρών του Ν. Λακωνίας και των κοινοτήτων Κοσμά (Ν. Αρκαδίας) και Καρυών (Ν. Λακωνίας) της περιοχής όρους Πάρνωννα-υγροτόπου Μουστού», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, η προστατευόμενη περιοχή περιλαμβάνει τις εξής ζώνες προστασίας του Ν. 1650/1986:

Α. Περιοχές Απόλυτης προστασίας της Φύσης: εξαιρετικά ευαίσθητα οικοσυστήματα, βιότοποι ή οικοτόποι σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας ή της άγριας πανίδας, εκτάσεις που έχουν αποφασιστική θέση στον κύκλο ζωής σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της άγριας πανίδας.

α. Συστάδα Δενδρόκεδρου Μονής Μαλεβής (2.I): πρόκειται για την περιοχή γύρω από τη Μονή Μαλεβής και κυρίως νότια αυτής. Εδώ απαντά ένα από τα πιο αξιόλογα δάση με δενδρόκεδρο, όπου έκταση 740 στρ. σύμφωνα με το Φ.Ε.Κ. 121Δ/1980 έχει κηρυχθεί "Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης".

β. Υγρότοπος Μουστού (2.II): φιλοξενεί πολλά σπάνια, απειλούμενα και προστατευόμενα είδη παρυδάτιων και υδροβίων πουλιών. Επιπλέον, είναι ο σημαντικότερος και ο μόνος αξιόλογος μεγέθους υγρότοπος στην ανατολική Πελοπόννησο και ο πρώτος που συναντούν προς το βορρά τα μεταναστευτικά πουλιά που ακολουθούν τις ανατολικές ακτές της Ελλάδας.

Σε αυτές τις περιοχές επιτρέπεται μόνο η επιστημονική έρευνα και καμία ανθρώπινη δραστηριότητα που έχει χαρακτήρα περιστασιακής ή μόνιμης παρέμβασης στο φυσικό περιβάλλον.

Β. Περιοχές προστασίας της Φύσης: πρόκειται για εκτάσεις οικολογικής ή βιολογικής σημασίας, στις οποίες προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον από δραστηριότητες και επεμβάσεις που είναι δυνατό να μεταβάλλουν ή να αλλοιώσουν τη φυσική κατάσταση, σύνθεση ή εξέλιξη του. Στην προστατευόμενη περιοχή Όρους Πάρνωννα και Υγροτόπου Μουστού περιλαμβάνονται οι παρακάτω:

α. Δάση Δενδρόκεδρου Πραστού (3.I): Χαρακτηριστική η παρουσία του σπάνιου και μοναδικού για την Ευρώπη δρυπώδους άρκευθου, δασικό είδος το οποίο σχηματίζει γύρω από τον Πραστό πανέμορφα δάση μεγάλης οικολογικής αξίας.

β. Δάση Δενδρόκεδρου Αγίου Βασιλείου-Πλατανακίου (3.II): Το κύριο χαρακτηριστικό και των δύο αυτών περιοχών είναι η παρουσία του σπάνιου και μοναδικού για την Ευρώπη δρυπώδους άρκευθου, το οποίο σχηματίζει γύρω από τα χωριά πανέμορφα δάση μεγάλης οικολογικής αξίας.

γ. Δάση Δενδρόκεδρου Παλαιοχωρίου (3.III): Χαρακτηριστική η παρουσία του σπάνιου και μοναδικού για την Ευρώπη δρυπώδους άρκευθου, δασικό είδος το οποίο σχηματίζει γύρω από τα χωριά πανέμορφα δάση μεγάλης οικολογικής αξίας.

δ. Σημαντική περιοχή χλωρίδας Κορυφών Πάρνωννα (3.IV): Πρόκειται για μια μεγάλη, επιμήκη περιοχή με υψόμετρο άνω των 1.500μ., που περιλαμβάνει την κύρια κορυφογραμμή του Πάρνωννα, από τις κορυφές Μαλαβάζο (1.503 μ.) και Μεγάλη Τούρλα (1.935 μ.) στα βόρεια μέχρι την κορυφή Μαδαρή (1.685 μ.) στα νότια. Περιλαμβάνει σπάνια ενδημική χλωρίδα.

ε. Σημαντική περιοχή χλωρίδας Μαζιάς-Κοντολινάς (3V): Πρόκειται για μόνιμο Καταφύγιο Άγριας Ζωής με σημαντική πανίδα και χλωρίδα, και ένα φαράγγι ιδιαίτερου κάλλους.

στ. Σημαντική περιοχή χλωρίδας Αγίου Ιωάννη-Ορεινής Μελιγούς (3V.I): Περιοχή ιδιαίτερα σημαντική για την χλωρίδα.

ζ. Περιοχή Χαράδρας Δαφνώννα και Μονών Ελώνης και Σίντζας (3.VII): Περιοχή με μεγάλη γεωμορφολογική αξία και ιδιαίτερα σημαντική για τη χλωρίδα της. Εδώ φυτρώνουν μερικά πολύ σπάνια είδη φυτών και είναι έντονη η παρουσία ορισμένων βραχόφιλων ειδών πουλιών και αρπακτικών.

η. Υγρότοπος Μουστού (4.1): Περιμετρικά της Περιοχής Απολύτου Προστασίας εκτίνεται η ζώνη Προστασίας του Υγροτόπου Μουστού, περιοχή ύψιστης σημασίας για την διατήρηση του υγροτόπου.

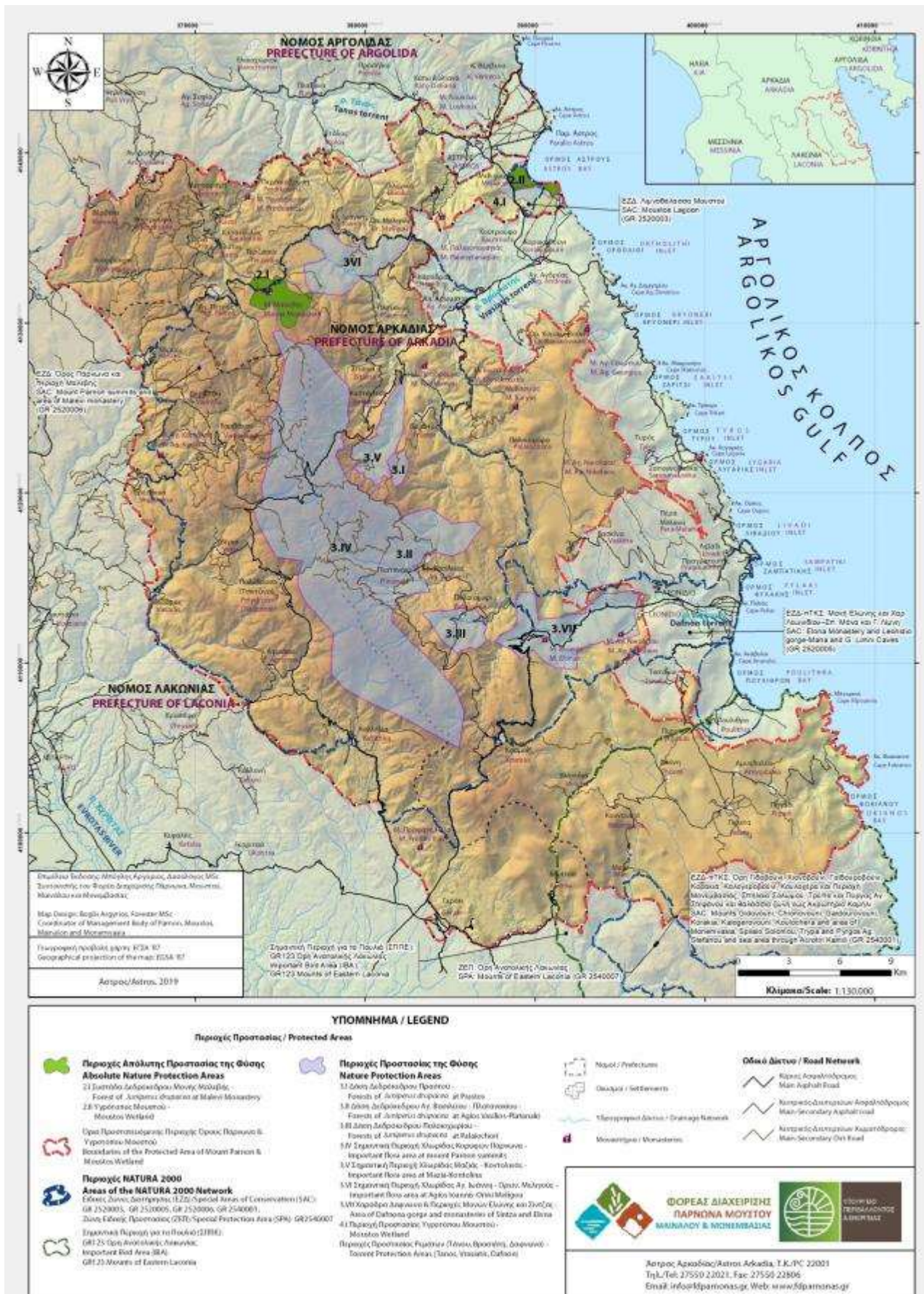
Επιτρέπονται αρκετές υφιστάμενες δραστηριότητες, οι οποίες δεν έχουν αρνητικές επιδράσεις στην προστατευόμενη περιοχή.

Γ. Περιοχές Προστασίας Ρεμάτων: Επιμήκεις περιοχές προστασίας κατά μήκος των ρεμάτων Δαφνώννα, Βρασιάτη και Τάνου και εκατέρωθεν των όχθων τους πλάτους 50 μέτρων.

Δ. Οι υπόλοιπες εκτάσεις εκτός των περιοχών Απόλυτης Προστασίας της Φύσης, των Περιοχών Προστασίας της Φύσης, της ζώνης Προστασίας Μουστού και των περιοχών με εγκεκριμένο σχέδιο πόλης: Πρόκειται για το σύνολο της προστατευόμενης περιοχής, το οποίο δεν εμπίπτει στην παραπάνω ζωνοποίηση. Περιλαμβάνει οικισμούς ή χωριά με ιδιαίτερη αξία και ενδιαφέρον, λόγω της ποιότητας των φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών και παράλληλα προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου.

Επιτρέπονται σχεδόν όλες οι δραστηριότητες με ορισμένες ελάχιστες προϋποθέσεις.

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΧΑΡΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ ΚΑΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

2. ΧΩΡΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ Ν. 4519/2018 (ΦΕΚ 25/Α/20.02.2018) «ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»

Σύμφωνα με το νέο Ν. 4519/2018 «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 25/Α/20.2.2018), ιδρύονται οχτώ (8) επιπλέον ΦΔΠΠ (συνολικά πλέον 36 ΦΔΠΠ), ενώ διευρύνονται τα όρια των περιοχών αρμοδιότητας των ήδη υφιστάμενων ΦΔΠΠ, έτσι ώστε όλες οι περιοχές του Δικτύου Natura 2000 της χώρας να ενταχθούν στην εποπτεία των ΦΔΠΠ.

Βάσει του άρθρου 1, οι Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ) είναι τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που έχουν ως σκοπό τη διοίκηση και διαχείριση των περιοχών, στοιχείων και συνόλων της φύσης και του τοπίου των άρθρων 18, 19 και 21 του Ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως έχουν αντικατασταθεί με τα άρθρα 4, 5 και 6 του Ν. 3937/2011 (Α' 60), σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 4519/2018. Οι ΦΔΠΠ είναι κοινωφελή Ν.Π.Ι.Δ. και δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Οι ΦΔΠΠ εποπτεύονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Μεταξύ των περιοχών των άρθρων 18, 19 και 21 του Ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως έχουν αντικατασταθεί με τα άρθρα 4, 5 και 6 του Ν. 3937/2011 (Α' 60), περιλαμβάνονται οι Περιοχές Απόλυτης Προστασίας της Φύσης, οι Περιοχές Προστασίας της Φύσης και οι Περιοχές Προστασίας Οικοτόπων και Ειδών (Ειδικές Ζώνες Διατήρησης-ΕΖΔ, Ζώνες Ειδικής Προστασίας-ΖΕΠ και Καταφύγια Άγριας Ζωής-ΚΑΖ).

Σε ότι αφορά τον Φορέα Διαχείρισης όρους Πάρνωννα & υγροτόπου Μουστού, ο οποίος πλέον μετονομάζεται σε **Φορέας Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας** (ΦΔ), η χωρική αρμοδιότητά του αυξάνεται σημαντικά, περιλαμβάνοντας πλέον εκτός από την υφιστάμενη κατά την έναρξη ισχύος του περιοχή ευθύνης [Κ.Υ.Α υπ' αριθμ. 33999 (ΦΕΚ/353/ΑΑΠ/6.9.2010) όπως έχει τροποποιηθεί (δυνάμει των ΦΕΚ 160/ΑΑΠΘ/16-6-2011 και ΦΕΚ 226/ΑΑΠ/15-4-2013), όπως ισχύει σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 5γ του Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-03-2011)], και δεκατέσσερις (14) περιοχές του Δικτύου Natura 2000.

Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης

Συγκεκριμένα, η χωρική αρμοδιότητα του ΦΔ περιλαμβάνει συνολικά τις εξής περιοχές του Δικτύου Natura 2000 (**ΕΖΔ**: Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, **ΖΕΠ**: Ζώνες Ειδικής Προστασίας Ορνιθοπανίδας, **πΤΚΣ**¹ προτεινόμενος Τόπος Κοινοτικής Σημασίας):

- 1) ΕΖΔ-ΖΕΠ – Λίμνη Στυμφαλία (κωδικός: GR 2530002) (1.308,91 ha).
- 2) ΕΖΔ – Όρος Ολίγυρτος (κωδικός: GR 2530004) (8.630,65 ha).
- 3) ΕΖΔ - Όρος Μαίναλο (κωδικός: GR 2520001) (22.673,07 ha).
- 4) ΖΕΠ - Όρη Αρτεμίσιο και Λύρκειο (κωδικός: GR 2510004) (11.477,38 ha).
- 5) ΕΖΔ - Λίμνη Τάκα (κωδικός: GR 2520002) (1.033,15 ha).
- 6) ΕΖΔ - Ακροναυπλία και Παλαμήδι (κωδικός: GR 2510003) (366,16 ha).
- 7) ΕΖΔ – Λιμνοθάλασσα Μουστού (κωδικός: GR 2520003) (368,24 ha).
- 8) ΕΖΔ –Όρος Πάρνωννα (και περιοχή Μονής Μαλεβής) (κωδικός: GR 2520006) (55.767,52 ha).

¹ Αφορά τις νέες περιοχές Natura (πΤΚΣ) και τις επεκτάσεις υφιστάμενων περιοχών Natura (ΕΖΔ-πΤΚΣ) βάσει της υπ' αρ. 50743 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ Β 4432/15.12.2017) «Αναθεώρηση εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000»

- 9) ΕΖΔ-πΤΚΣ – Μονή Έλωνας και Χαράδρα Λεωνιδίου – Σπήλαιο Μάνα και Γαλάζια Λίμνη (κωδικός: GR 2520005) (8.293,47 ha).
- 10) ΕΖΔ-πΤΚΣ – Όρη Γιδοβούνι, Χιονοβούνι, Γαϊδουροβούνι, Κορακιά, Καλογεροβούνι, Κουλοχέρα και Περιοχή Μονεμβασίας, Σπήλαιο Σολωμού, Τρύπα και Πύργος Αγ. Στεφάνου και θαλάσσια ζώνη έως Ακρωτήριο Καμήλι (κωδικός: GR 2540001) (38.869,97 ha).
- 11) ΖΕΠ – Όρη Ανατολικής Λακωνίας (κωδικός: GR 2540007) (37.566,61 ha).
- 12) ΕΖΔ-πΤΚΣ – Εκβολές Ευρώτα, Περιοχή Βρονταμά και θαλάσσια Περιοχή Λακωνικού Κόλπου (κωδικός: GR 2540003) (10.632,61 ha).
- 13) ΖΕΠ – Υγρότοποι Εκβολών Ευρώτα (κωδικός: GR 2540006) (2.172,76 ha).
- 14) ΕΖΔ – Περιοχή Νεάπολης και Νήσος Ελαφώνησος (κωδικός: GR 2540002) (5.493,74 ha).

Η χωρική αρμοδιότητα του ΦΔ αυξάνεται αισθητά καλύπτοντας σχεδόν όλη την Ανατολική Πελοπόννησο. Η νέα περιοχή ευθύνης του ΦΔ εκτείνεται εντός των ορίων 10 Δήμων και εντός 4 Περιφερειακών Ενοτήτων (Λακωνία, Αρκαδία, Αργολίδα και Κορινθία), με το μεγαλύτερο τμήμα να ανήκει στον Νομό Λακωνίας. Πιο συγκεκριμένα στα όρια της Προστατευόμενης Περιοχής ανήκουν οι παρακάτω Δήμοι:

Π.Ε. ΛΑΚΩΝΙΑΣ

1. Δήμος Ευρώτα με έδρα τη Σκάλα
2. Δήμος Σπάρτης με έδρα τη Σπάρτη
3. Δήμος Μονεμβασίας με έδρα τους Μολάους
4. Δήμος Ελαφονήσου με έδρα την Ελαφώνησο

Π.Ε. ΑΡΚΑΔΙΑΣ

1. Δήμος Βόρειας Κυνουρίας με έδρα το Άστρος
2. Δήμος Νότιας Κυνουρίας με έδρα το Λεωνίδιο
3. Δήμος Τρίπολης με έδρα την Τρίπολη
4. Δήμος Γορτυνίας με έδρα την Δημητσάνα

Π.Ε. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

1. Δήμος Συκουωνίων με έδρα το Κιάτο

Π.Ε. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

1. Δήμος Ναυπλιέων με έδρα το Ναύπλιο

Επιπλέον, ο ΦΔ έχει στην αρμοδιότητά του εκτός από ορεινά οικοσυστήματα (Πάρνωνας, Μαίναλο, Ολίγυρτος, Αρτεμίσιο και Λύρκειο, όρη Ανατολικής Λακωνίας), υγροτοπικά (Μουστός, Στυμφαλία, εκβολές Ευρώτα), ποτάμια (Ευρώτας), νησιωτικά (Ελαφώνησος) και θαλάσσια (Λακωνικός κόλπος και θαλάσσια ζώνη Μονεμβασίας).

Καταφύγια Άγριας Ζωής

Εντός της προστατευόμενης περιοχής εντοπίζονται συνολικά έντεκα (11) Καταφύγια Άγριας Ζωής.

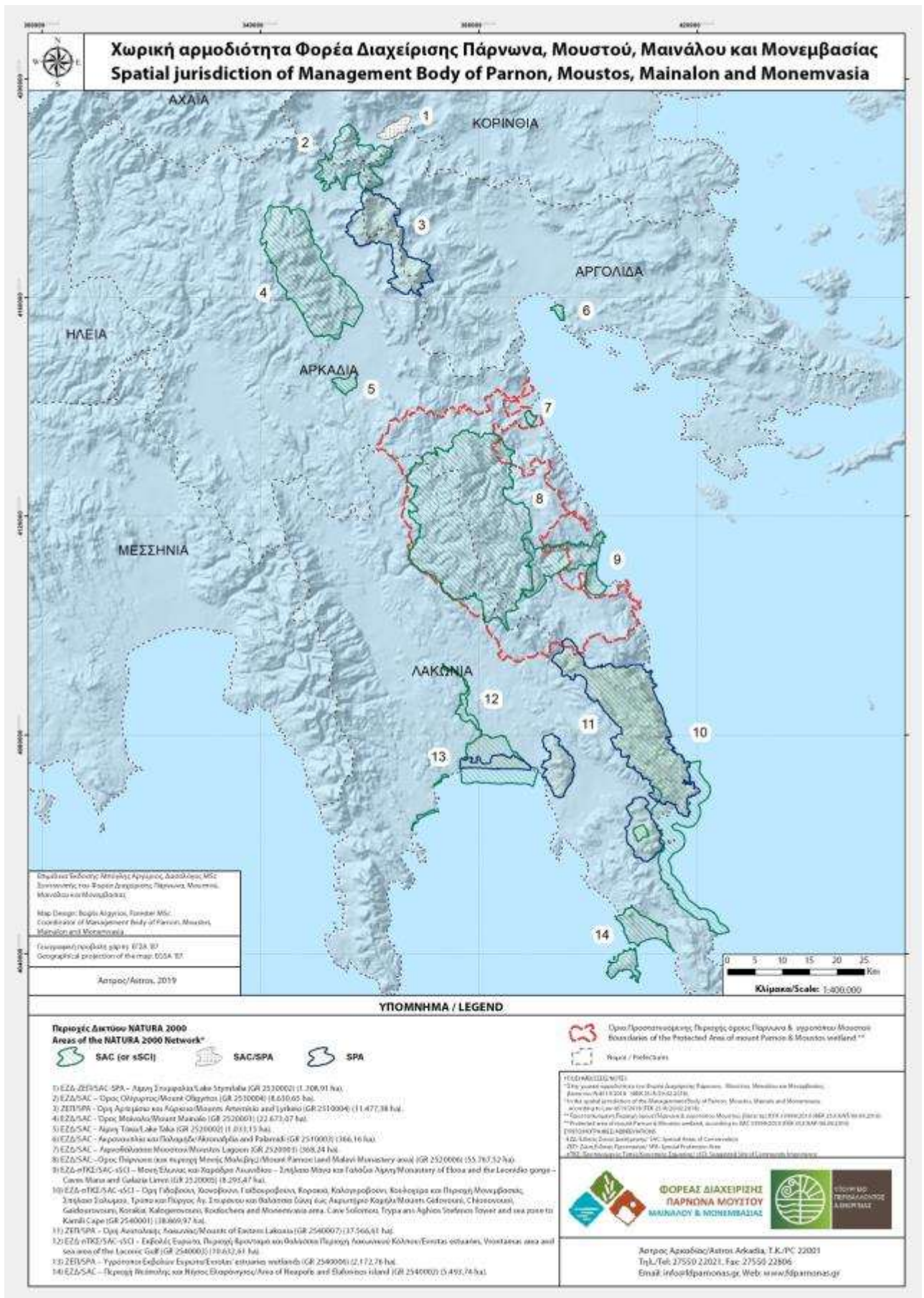
- **Κουφοβούνι - Τσικούλιο** (Βαμβακούς - Καστάνιτσας) (~8.000στρ) με την απόφαση του Υπ. Γεωργίας υπ' αριθ. 32027/1630 ΦΕΚ 599/Β/19-4-76,
- **Άγ. Γεώργιος ή Κάστρο** (Γερακίου) (~5.000 στρ) με την απόφαση του Υπ. Γεωργίας υπ' αριθ. 32027/1630 ΦΕΚ 599/Β/19-4-76,

- **Μονή Παλαιοπαναγιάς** (Μελιγούς-Κορακοβουνίου-Άστρους) (~7.000 στρ.) με την απόφαση του Υπ. Γεωργίας υπ' αριθ. 162614/1852 ΦΕΚ520/Β/8-5-1979,
- **Υγροβιότοπος Μουστού** (Μελιγούς και Κορακοβουνίου Δήμου Βόρειας Κυνουρίας) (~5.900στρ.) με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου υπ' αριθ. 563 ΦΕΚ329/Β/12-3-2001 (τροποποίηση και ισχύει),
- **Φονεμένοι-Κούτσουρα** (Αγ. Πέτρου Δήμου Βόρειας Κυνουρίας) (~6.500στρ.) με την απόφαση του Υπ. Γεωργίας υπ' αριθ. 175778/2799 ΦΕΚ566/Β/13-9-1985,
- **Κορομηλιάς - Βασκίνας** (Δήμου Νότιας Κυνουρίας) (~12.100στρ.) με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου υπ' αριθ. 630 ΦΕΚ329/Β/13-3-2001 (τροποποίηση και ισχύει),
- **Φαράγγι Μαζιάς** (Καστάνισσας και Πραστού Δήμου Βόρειας Κυνουρίας) (~16.050στρ.) με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου υπ' αριθ. 629 ΦΕΚ329/Β/14-3-2001,
- **Γαϊδουροβουνίου** (Δημοτικών Διαμερισμάτων Κρεμαστής - Λαμπόκαμπου Δήμων Νιάτων – Ζάρακα, Νομού Λακωνίας) (~24.500στρ.) με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου υπ' αριθ. 1504 ΦΕΚ911/Β/16-07-2001 (τροποποίηση και ισχύει),
- **Λίμνη Στυμφαλία - Απέλευρο όρος** (Δήμου Στυμφαλίας Κορινθίας και Κοινότητας Αλέας Αργολίδας) (~31.000στρ.) με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου υπ' αριθ. 1610 ΦΕΚ170/Β/18-02-2003,
- **Δασώδης περιοχή Αγ. Θεοδώρων** (Τριπόλεως και κοινότητας Περθωρίου Νομού Αρκαδίας) (~31.000στρ.) με την απόφαση του Υπουργού Γεωργίας υπ' αριθ. 33635/1789 ΦΕΚ604/Β/30-04-1976.
- **Περιοχή Δασαρχείου Βυτίνας** (Κοινοτήτων Πιάνας, Αλωνίσταινας, Χρυσοβιτισίου, Ελάτης, Πυργακίου) (~16.588στρ.) με εντολή Υπουργού Γεωργίας απόφαση του Γενικού Γραμματέα υπ' αριθ. 170836/2258/27.6.85 (ΦΕΚ 435 τ. Β'/15.7.85), βάσει της οποίας τροποποιήθηκε η υπ' αριθ. 33624/1741/6.5.76 (ΦΕΚ 660/Β/17.5.76) απόφαση του Υφυπουργού Γεωργίας.

Η διαχείριση των Καταφυγίων Άγριας Ζωής πραγματοποιείται σύμφωνα με όσα ορίζονται από τις Διατάξεις του Δασικού Κώδικα όπως ισχύει.

Σύμφωνα με την τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου 57 του Ν.Δ. 86/1969 του Δασικού Κώδικα οι δραστηριότητες και οι απαγορεύσεις στα καταφύγια άγριας ζωής είναι οι εξής:

- Απαγορεύεται το κυνήγι κάθε ζώου και η καταστροφή κάθε είδους ζώνης με φυσική βλάστηση, των φυτοφρακτών, ή αμμοληψία, η αποστράγγιση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδατικών πόρων και η ένταξη έκτασης καταφυγίου άγριας ζωής σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό.
- Επιτρέπεται η εκτέλεση έργων ή εργασιών και ιδίως αλιευτικά έργα, έργα αναδασμού, τουριστικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις, κατασκηνώσεις, λατομεία μεταλλεία και δρόμοι, αφού προηγουμένως έχει υποβληθεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων τύπου Α' και έχει χορηγηθεί έγκριση περιβαλλοντικών όρων.
- Επιτρέπεται η σύλληψη ζώων και η συλλογή φυτών για επιστημονικούς σκοπούς. Η μεταφορά άγριας πανίδας για τον εμπλουτισμό άλλων περιοχών επιτρέπεται και εκτελείται μόνο από τη Δασική Υπηρεσία.
- Καθορίζονται από τη Δασική Υπηρεσία, ειδικά έργα βελτίωσης του βιοτόπου των καταφυγίων άγριας ζωής και έργα ικανοποίησης των οικολογικών τους αναγκών. Επιτρέπεται η τοποθέτηση μπάρας ελέγχου της πρόσβασης σε δασικούς δρόμους που οδηγούν εντός του καταφυγίου, κατά την κρίση του αρμοδίου δασαρχείου. Οι παραβάτες τιμωρούνται με πρόστιμο.

Επιτρεπόμενες και μη χρήσεις εντός Προστατευόμενων Περιοχών δικτύου NATURA 2000²

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών NATURA 2000 αποτελεί το βασικό νομικό και θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία της βιοποικιλότητας. Βασίζεται σε δύο Ευρωπαϊκές Οδηγίες:

1. την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ «Για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (ή «Οδηγία Οικοτόπων» [Habitats Directive]), και
2. την Οδηγία 2009/147/ΕΚ «Για τη διατήρηση των άγριων πτηνών» (ή «Οδηγία Πτηνών» [Birds Directive], που αντικατέστησε την αρχική Οδηγία 79/409/ΕΟΚ).

Κύριος στόχος της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ είναι η προστασία της βιολογικής ποικιλότητας μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων στο ευρωπαϊκό έδαφος. Για τον λόγο αυτό θεσμοθετεί ένα συνεκτικό οικολογικό δίκτυο Ειδικών Ζωνών Διατήρησης (Special Areas of Conservation – SACs / ΕΖΔ) με την ονομασία «NATURA 2000», όπου συμπεριλαμβάνονται και οι Ζώνες Ειδικής Προστασίας για την ορνιθοπανίδα (Special Protection Areas – SPAs / ΖΕΠ), που έχουν καθοριστεί από την «Οδηγία Πτηνών».

Η Ελλάδα έχει χαρακτηρίσει σήμερα 202 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) και 241 Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ). Οι δύο κατάλογοι περιοχών παρουσιάζουν μεταξύ τους επικαλύψεις όσον αφορά τις εκτάσεις τους. Ο κατάλογος των Ελληνικών Ζωνών Ειδικής Προστασίας δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 1495/Β/06.09.2010 ως παράρτημα στη νέα ενσωμάτωση της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ (η οποία κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ). 239 Ελληνικοί Τόποι Κοινοτικής Σημασίας χαρακτηρίστηκαν ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης με το Ν3937/2011 (ΦΕΚ60/Α/31-3-2011).

Με την υπ' αριθμ. 50743/11-12-2017 (ΑΔΑ 6ΤΟ64653Π8-ΣΧΗ - ΦΕΚ 4432/Β/15.12.2017) Κοινή Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας Σωκράτη Φάμελλου, του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Βαγγέλη Αποστόλου και του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Γιάννη Τσιρώνη, εγκρίθηκε ο νέος Εθνικός κατάλογος περιοχών του δικτύου Natura 2000 που αφορά την ένταξη αφενός χερσαίων περιοχών που σχετίζονται κατά κύριο λόγο με είδη συγκεκριμένων ομάδων οικοτόπων και ειδών και αφετέρου, την ένταξη θαλάσσιων περιοχών που αφορούν τόσο σε τύπους οικοτόπων, όσο και σε είδη πανίδας και ορνιθοπανίδας.

Τέλος, το Δίκτυο NATURA 2000 δεν απαγορεύει καμία οικονομική δραστηριότητα, αλλά θέτει μόνο περιορισμούς προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία των τοπικών οικοσυστημάτων, τα οποία με τη σειρά τους συνεισφέρουν στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Τι επιτρέπεται εντός των προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000 [Ν. 1650/1986, Ν. 4042/2012] (βάσει των περιβαλλοντικών όρων αδειοδότησης, αποστάσεων, χρήσεων, και χρονικών ορίων, όπου αυτό προβλέπεται):

- Οι αγροτικές δραστηριότητες.
- Οι κτηνοτροφικές δραστηριότητες.
- Η μελισσοκομία.

² Άντληση πληροφοριών από ενημερωτικούς οδηγούς του έργου LIFE Natura2000Value Crete (<http://www.ecovalue-crete.eu/>) και από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας (<http://www.ypeka.gr/>)

- Η βόσκηση.
- Ο οικοτουρισμός.
- Οι αθλητικές δραστηριότητες.
- Οι δραστηριότητες αναψυχής.
- Η οδοποιία μετά από Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (μελέτη επιπτώσεων εντός NATURA 2000) και την έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
- Η θήρα των ειδών που αναφέρονται στην Υ.Α. 143542/2086/31.07.2018 (Β 3416).
- Η δόμηση μετά από αυτοψία και άδεια των αρμόδιων αρχών.
- Η δημιουργία ορειβατικών καταφυγίων.
- Τουριστικές και άλλες ήπιες μορφής οικονομικές δραστηριότητες μετά από Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση.
- Η συλλογή αρωματικών – μελισσοτροφικών φυτών (τσάι του βουνού, ρίγανη, θυμάρι κ.α.) για την κάλυψη ατομικών αναγκών (ως 1 κιλο, την εποχή ανθοφορίας-ωρίμανσης, με χρήση ψαλίδας ή μαχαιριού και χωρίς να αποκόπτονται όλοι οι βλαστοί κάθε φυτού, ώστε να είναι ασφαλής η αναπαραγωγή αυτών).
- Η συλλογή βοτάνων για εμπορία μόνο μετά από άδεια της αρμόδιας Δασικής Υπηρεσίας.

Τι απαγορεύεται εντός των προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000 [Ν. 1650/1986, Ν. 4042/2012] (ορισμένες από τις παρακάτω απαγορεύσεις ισχύουν και για τις περιοχές εκτός του Δικτύου NATURA 2000):

- Κάθε δραστηριότητα εντός των περιοχών απόλυτης προστασίας (όπως καθορίζονται στα Διαχειριστικά Σχέδια ή/και στις Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες).
- Η συλλογή χωρίς άδεια, με σκοπό την εμπορία αρωματικών – μελισσοτροφικών φυτών (τσάι του βουνού, ρίγανη, θυμάρι κ.α.) σε όλες τις περιοχές που είναι ενταγμένες στο Δίκτυο NATURA 2000.
- Η θήρα χωρίς νόμιμη θηρευτική άδεια.
- Η θήρα ειδών της άγριας ζωής (Κανονισμός Ε.Ε. 338/1997, Σύμβαση CITES, Ν. 4042/2012).
- Η θήρα μη θηρεύσιμων ειδών.
- Η θήρα εντός οικιστικών περιοχών και σε ακτίνα 250 μέτρων από αυτές.
- Η θήρα εντός καλλιεργούμενων και περιφραγμένων εκτάσεων.
- Η θήρα εντός υγροτόπων.
- Η θήρα σε απόσταση 300 μέτρων από τις ακτές.
- Η θήρα σε πυρόπληκτες εκτάσεις.
- Η θήρα σε αρχαιολογικούς χώρους.
- Η θήρα σε χώρους όπου υπάρχουν υποδομές της ΔΕΗ.
- Η θήρα σε περίπτωση χιονόπτωσης.
- Η θήρα γύρω από φράγματα.
- Η θήρα όταν τοπικές διατάξεις το ορίζουν.
- Η τοποθέτηση δηλητηριασμένων δολωμάτων.
- Η εκρίζωση ή η ολοκληρωτική αποκοπή των βλαστών παντός είδους αρωματικού, φαρμακευτικού, μελισσοκομικού, ανθοκομικού και διακοσμητικού φυτού, δενδρυλλίου, θάμνου, φρυγάνου ή πόας.

Επιπλέον, σύμφωνα με το Άρθρο 9 του Ν. 3937/2011 για την διατήρηση της Βιοποικιλότητας, περιγράφονται οι ρυθμίσεις για την προστασία και διαχείριση των περιοχών του Δικτύου Natura 2000, ισχύουν οι εξής περιορισμοί και όρια αρτιότητας:

- Απαγορεύεται η εγκατάσταση ιδιαίτερως οχλουσών και επικίνδυνων βιομηχανικών εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στις διατάξεις της Οδηγίας 96/82/ΕΚ (L 10).

- Απαγορεύεται η εγκατάσταση βιομηχανικών εγκαταστάσεων υψηλής όχλησης, όπως αυτές ορίζονται στο Παράρτημα της κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων 13727/724/2003 (ΦΕΚ 1087 Β').
- Απαγορεύεται η αλιεία με δίχτυα τράτας, δράγες, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα και με στατικά δίχτυα πάνω από κοραλλιογενή ενδιαιτήματα και ασβεστοφυκικούς βυθούς.
- Απαγορεύεται η εγκατάσταση και λειτουργία ιχθυοκαλλιεργειών σε λιβάδια ποσειδωνίας.
- Απαγορεύεται η τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων, πλην εκείνων που ενημερώνουν τον επισκέπτη για την περιοχή ή προωθούν τις ήπιες φυσιολατρικές δραστηριότητες.
- Στις περιοχές που βρίσκονται εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεως ή εκτός ορίων οικισμών νομίμως προϋφιστάμενων του 1923 ή εκτός ορίων οικισμών με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους και εμπίπτουν σε ΕΖΔ ή Ζ.Ε.Π., το ελάχιστο όριο αρτιότητας και κατάτμησης των γηπέδων ορίζεται σε 10.000 τ.μ., εφαρμοζόμενης κατά τα λοιπά, όπως ισχύει της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. της 24-31.5.1985 (ΦΕΚ 270 Δ'). Κατ' εξαίρεση, θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα κατά παρέκκλιση, γήπεδα έκτασης τουλάχιστον 4.000 τ.μ., τα οποία, κατά τη δημοσίευση του Ν.3937/2011, θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα, σύμφωνα με τις οικείες πολεοδομικές διατάξεις.
- Το πιο πάνω καθοριζόμενο ελάχιστο εμβαδόν γηπέδων δεν ισχύει για την ανόρυξη φρεάτων, την κατασκευή αντλητικών εγκαταστάσεων, μικρών γεωργικών αποθηκών και υδατοδεξαμενών και την εγκατάσταση συνοδών έργων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- Ειδικότερες υφιστάμενες διατάξεις ρύθμισης του χώρου, οι οποίες προβλέπουν μεγαλύτερα όρια αρτιότητας ή περιορίζουν τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης, διατηρούνται σε ισχύ.
- Οι γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες υπόκεινται σε περιορισμούς, οι οποίοι υποχρεωτικά περιλαμβάνουν τα ήδη οριζόμενα στον κανονισμό 146/2010 (L 47) περί καθεστώτος της πολλαπλής συμμόρφωσης. συμπληρωματικές κατά περίπτωση διατάξεις με ευθύνη του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Τα ίδια ισχύουν και για τις δραστηριότητες του αλιευτικού τομέα και όπου κρίνεται αναγκαίο εφαρμόζονται συμπληρωματικές διατάξεις με ευθύνη του Υπουργού Θαλασσίων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας.
- Δάση και δασικές εκτάσεις εντός των περιοχών του άρθρου 19 του ν. 1650/1986 μπορούν να διατίθενται σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, για τη δημιουργία ορειβατικών καταφυγίων και χιονοδρομικών κέντρων, σύμφωνα με διαδικασία ανάλογη με την προβλεπόμενη του άρθρου 51 του ν. 998/1979, καθώς και για τις χρήσεις τις προβλεπόμενες στην παράγραφο 5 του άρθρου 46 του ως άνω νόμου, εφόσον οι παραπάνω χρήσεις επιτρέπονται από τις πράξεις χαρακτηρισμού και οριοθέτησής τους κατά το άρθρο 21 του ν. 1650/1986 και το άρθρο 8 του Ν. 3937/2011.
- Στις ΕΖΔ και τις Ζ.Ε.Π., εκτός οικοτόπων προτεραιότητας και ενδιαιτημάτων των ειδών προτεραιότητας, επιτρέπεται, κατά περίπτωση, η χωροθέτηση έργων και η έγκριση σχεδίων, των οποίων οι επιπτώσεις έχουν εκτιμηθεί ως πολύ σημαντικές στην αντίστοιχη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, μόνο εάν, στη βάση επαρκούς τεκμηρίωσης, αξιολογηθούν ως επιτακτικού δημόσιου οικονομικού ή κοινωνικού συμφέροντος, δεν υπάρχει εναλλακτική λύση και έχουν προβλεφθεί ικανά για την περίπτωση αντισταθμιστικά μέτρα, ώστε να διασφαλισθεί η συνολική συνοχή του δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000. Μέσα σε δύο μήνες από την έγκριση των έργων και σχεδίων αυτών, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις αναμενόμενες επιπτώσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα που ελήφθησαν.

Κεφάλαιο 2

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ

ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΡΝΩΝΑ, ΜΟΥΣΤΟΥ, ΜΑΙΝΑΛΟΥ ΚΑΙ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

Ο Φορέας Διαχείρισης όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού ιδρύθηκε με τους Νόμους 2742/1999 (ΦΕΚ 207Α/7-10-1999) και 3044/2002 (ΦΕΚ 197Α/27-08-2002), με σκοπό τη διοίκηση και διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής του όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού. Με το Ν. 4519/2018 «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 25/Α'/20-2-2018) ο Φορέας Διαχείρισης όρους Πάρνωνα & υγροτόπου Μουστού, πλέον μετονομάζεται σε **Φορέας Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας** (ΦΔ) και η χωρική αρμοδιότητά του αυξάνεται σημαντικά, περιλαμβάνοντας πλέον εκτός από την υφιστάμενη, κατά την έναρξη ισχύος του νόμου, περιοχή ευθύνης [Κ.Υ.Α υπ' αριθμ. 33999 (ΦΕΚ/353/ΑΑΠ/6.9.2010) όπως έχει τροποποιηθεί (δυνάμει των ΦΕΚ 160/ΑΑΠΘ/16-6-2011 και ΦΕΚ 226/ΑΑΠ/15-4-2013), όπως ισχύει σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 5γ του Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-03-2011)], και δεκατέσσερις (14) περιοχές του Δικτύου Natura 2000. Η συγκρότηση του παρόντος Δ.Σ. του Φορέα Διαχείρισης προκύπτει από τις υπ' αριθμ. Υ.Α. 26432/2013 (ΦΕΚ 185/ΥΟΔΔ/25.4.2013) & 44469/24.9.2014 (ΦΕΚ 621/ΥΟΔΔ/9.10.2014), όπως ισχύει.

Ο Φορέας διοικείται από 11μελές Δ.Σ. που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Π.Ε.Ν. και αποτελείται από εκπροσώπους υπουργείων, της αυτοδιοίκησης, τοπικών φορέων και περιβαλλοντικών οργανώσεων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Με την υπ' αριθμ. Υ.Α. 26432/2013 (ΦΕΚ 185/ΥΟΔΔ/25.4.2013) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, συστάθηκε το Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα Διαχείρισης και με την υπ' αριθμ. οικ. 44469/24.9.2014 (ΦΕΚ 621/9.10.2014/Υ.Ο.Δ.Δ.) με εντολή Υπουργού Π.Ε.Κ.Α. απόφαση Γ.Γ. Π.Ε.Κ.Α. ορίστηκε ο Πρόεδρος του Δ.Σ. Με την υπ' αριθμ. οικ. 56977/22.12.2015 (ΦΕΚ 956/ΥΟΔΔ/31.12.2015) Απόφαση Υπουργού και Αναπληρωτή Υπουργού Π.Ε.Ν. τροποποιήθηκε η σύνθεση του ΔΣ, και η σημερινή σύνθεση του είναι η εξής:

Πρόεδρος: Μήλιος Δημήτριος, ειδικός επιστήμονας, ΤΕ Πολιτικός Μηχανικός Έργων Υποδομής

Αντιπρόεδρος: Χρυσομάλλης Χρήστος, εκπρόσωπος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Γραμματέας: Μαχαίρας Παναγιώτης, εκπρόσωπος των Α.Σ. Καστανοπαραγωγών Πάρνωνα

Τακτικά μέλη:

Σωτηρίου Γεώργιος, εκπρόσωπος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Φωτεινογιαννόπουλος Γεώργιος, εκπρόσωπος του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων

Σιμάδη Παναγιώτα, εκπρόσωπος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου

Ρουμελιώτης Γεώργιος, εκπρόσωπος της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Μαντάς Παναγιώτης, εκπρόσωπος της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Πελοποννήσου (Π.Ε. Αρκαδίας)

Μακρυσπούλου Χριστίνα, εκπρόσωπος της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Πελοποννήσου (Π.Ε. Λακωνίας)

Τσουκάτος Στυλιανός, εκπρόσωπος της Ενώσεως Ξενοδόχων & Ιδιοκτητών τουριστικών καταλυμάτων Κυνourίας (Αποθανών)

Μπούσμπουρας Δημήτριος, εκπρόσωπος Περιβαλλοντικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Παραιτηθείς)

Αναπληρωματικά μέλη:

Αναγνωστοπούλου Μαρία, εκπρόσωπος ειδικών επιστημόνων

Γιακουμή Ελένη, εκπρόσωπος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Τραϊφόρος Κωνσταντίνος, εκπρόσωπος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Μητσάκης Σταύρος, εκπρόσωπος του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων

Βουλουμάνος Παναγιώτης, εκπρόσωπος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου

Μπακούρης Γεώργιος, εκπρόσωπος της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Λυσίκας Χαραλάμπος, εκπρόσωπος της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Πελοποννήσου (Π.Ε. Αρκαδίας)

Παπαγιαννοπούλου Παναγιώτα, εκπρόσωπος της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Πελοποννήσου (Π.Ε. Λακωνίας)

Ανεζύρης Νικόλαος, εκπρόσωπος της Ενώσεως Ξενοδόχων & Ιδιοκτητών τουριστικών καταλυμάτων Κυνourίας

Καχριμάνης Σταύρος, εκπρόσωπος των Α.Σ. Καστανοπαραγωγών Πάρνωνα

Δασκαλάκου Ευαγγελία, εκπρόσωπος Περιβαλλοντικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Παραιτηθείσα)

Το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης

Στον Φορέα Διαχείρισης απασχολούνται στις διάφορες Οργανικές Μονάδες του έντεκα (11) άτομα. Αναλυτικά το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης αποτελείται από τους:

Μπόγλης Αργύριος, ΠΕ Δασολόγος MSc: Συντονιστής Φ.Δ. Π.Μ.Μ.Μ

Αναστόπουλος Δήμος, ΠΕ Μηχανικός Περιβάλλοντος MSc: Υπεύθυνος Τμήματος Επόπτευσης/Φύλαξης και Εφαρμογών Διαχείρισης

Δήμα Αγγελική, ΠΕ Οικονομολόγος: Υπεύθυνη Γραφείου Οικονομικών Υπηρεσιών

Κανελίδου Άννα, ΠΕ Δασολόγος MSc: Υπεύθυνη Τμήματος Προστασίας & Διαχείρισης

Αναστασιάδη Αγνή, ΔΕ Ξεναγός: Υπεύθυνη Τμήματος Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης & Δημοσιότητας

Πανταζή Αικατερίνη, ΤΕ Ξεναγός MSc: Υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων, Τμήμα Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης & Δημοσιότητας

Αρβανίτης Διαμαντής, ΔΕ Ξεναγός: Τμήμα Πληροφόρησης, Εκπαίδευσης & Δημοσιότητας

Δημητρακόπουλος Ιωάννης, ΔΕ Φύλακας/Ειδικός δασικής προστασίας: Τμήμα Επόπτευσης, Φύλαξης και εφαρμογών διαχείρισης

Δημάκου Φωτεινή, ΔΕ Φύλακας: Τμήμα Επόπτευσης, Φύλαξης και εφαρμογών διαχείρισης

Κωλέττης Γεώργιος, ΔΕ Φύλακας: Τμήμα Επόπτευσης, Φύλαξης και εφαρμογών διαχείρισης

Λυτρίβης Γεώργιος, ΔΕ Φύλακας: Τμήμα Επόπτευσης, Φύλαξης και εφαρμογών διαχείρισης

Εντός του έτους 2019 απασχολήθηκαν στον Φορέα Διαχείρισης και 2 ωφελούμενοι προγραμμάτων απασχόλησης του ΟΑΕΔ:

Κουμπούνη Ειρήνη, ΠΕ Γεωγράφος-Περιβαλλοντολόγος (Περίοδος: 01.02.2019 έως 31.01.2020)

Γρημάνη Δωροθέα, ΤΕ Διοικητικός (Περίοδος: 01.06.2019 έως 31.10.2019)

Αρμοδιότητες σύμφωνα με το Ν. 4519/2018

Στις αρμοδιότητες των Φορέων διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 4519/2018 «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 25/Α'/20-2-2018) περιλαμβάνονται:

- η παροχή στοιχείων και αιτιολογημένης γνωμοδότησης κατά τη διαδικασία κατάρτισης των σχεδίων διαχείρισης και στη συνέχεια η εφαρμογή, παρακολούθηση, αξιολόγηση και επικαιροποίηση των σχεδίων διαχείρισης για την αειφορική διαχείριση και προστασία του φυσικού κεφαλαίου του δικτύου Natura 2000,
- η κατάρτιση ετήσιας έκθεσης για την προστατευόμενη περιοχή, με προτεραιότητα στην κατάσταση διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων και στα αποτελέσματα από την εφαρμογή των δράσεων που προβλέπονται στα σχέδια διαχείρισης,
- η σύνταξη ανά τριετία έκθεσης αξιολόγησης των ρυθμίσεων της προστατευόμενης περιοχής,
- η ανεύρεση, διασφάλιση και αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων για την προώθηση νέων τοπικών αναπτυξιακών προτύπων και δράσεων,
- η αποτελεσματική, χρηστή και με κανόνες διαφάνειας διάθεση και διαχείριση των πηγών εσόδων για τη βελτίωση του βαθμού διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων, την ολοκληρωμένη διαχείριση των περιοχών ευθύνης τους και την ενίσχυση της τοπικής ανάπτυξης,
- η κατάρτιση μελετών και η διεξαγωγή ερευνών, καθώς και η εκτέλεση τεχνικών ή άλλων έργων που περιλαμβάνονται στα οικεία σχέδια διαχείρισης και είναι απαραίτητα για την προστασία, διατήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη των προστατευτέων αντικειμένων που εμπίπτουν στην περιοχή ευθύνης,
- η μέριμνα για τη συλλογή, ταξινόμηση και επεξεργασία δεδομένων και περιβαλλοντικών στοιχείων, περιλαμβανομένων και στοιχείων της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς για τις περιοχές ευθύνης, τα οποία διαβιβάζονται υποχρεωτικά στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και αποτελούν πηγή ανατροφοδότησης για την επικαιροποίηση των σχεδίων διαχείρισης,
- η παροχή αιτιολογημένων γνωμοδοτήσεων κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων και των δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στις προστατευόμενες περιοχές ευθύνης τους ή των έργων και δραστηριοτήτων οι επιπτώσεις των οποίων επηρεάζουν, άμεσα ή έμμεσα, το προστατευτέο αντικείμενο,
- η παροχή γνώμης μέσα σε τριάντα πέντε (35) ημέρες από την έγγραφη ενημέρωση του ΦΔ από τις αρμόδιες αρχές για έργα ή δραστηριότητες που δεν υπόκεινται στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης αλλά εμπίπτουν στα όρια ευθύνης,
- η παροχή γνώμης για κάθε άλλο θέμα για το οποίο οι αρμόδιες αρχές ζητούν τη γνώμη του ΦΔ,
- η διαβούλευση με την τοπική κοινωνία, τους παραγωγικούς φορείς και κάθε άλλον εμπλεκόμενο κατά περίπτωση φορέα, εντός των περιοχών ευθύνης τους, τόσο κατά τη διαδικασία κατάρτισης των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (Ε.Π.Μ.), των σχεδίων προεδρικών διαταγμάτων για το χαρακτηρισμό των προστατευόμενων περιοχών και των σχεδίων διαχείρισης όσο και σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση απαιτείται, με στόχο την ολοκληρωμένη διαχείριση, την αποτελεσματική προστασία και την ανάδειξη των αξιών των προστατευόμενων περιοχών, καθώς και την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής παραμέτρου στα τοπικά αναπτυξιακά πρότυπα,
- η ανάληψη εκπόνησης και εκτέλεσης εθνικών, ευρωπαϊκών ή διεθνών προγραμμάτων και δράσεων σχετικών με την περιοχή ευθύνης, τα οποία προάγουν ή προβάλλουν τους σκοπούς του ΦΔ,
- η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού και των παραγωγικών φορέων σε θέματα αναγόμενα στο έργο και στους σκοπούς των ΦΔ. Στο πλαίσιο αυτό, οι ΦΔ μπορούν να ιδρύουν και να λειτουργούν κέντρα πληροφόρησης και να αναλαμβάνουν σχετική εκδοτική δραστηριότητα έντυπης ή και ηλεκτρονικής μορφής,
- η διοργάνωση και συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης, καθώς και σε συνέδρια, ημερίδες, επιμορφωτικά σεμινάρια και άλλες ενημερωτικές εκδηλώσεις για την

προώθηση και ανάδειξη των στόχων της διαχείρισης των προστατευτέων αντικειμένων της περιοχής ευθύνης τους και της συμβατής οικονομικής ανάπτυξης των περιοχών προστασίας,

- η επικουρία των αρμόδιων διοικητικών και δικαστικών αρχών στον έλεγχο της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, της νομοθεσίας για τα δάση, την αλιεία και τη θήρα, καθώς και των περιβαλλοντικών και πολεοδομικών όρων που ισχύουν για έργα ή δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στις περιοχές ευθύνης.
- η διαχείριση δημόσιων εκτάσεων που παραχωρούνται προς το ΦΔ ή μισθώνονται από αυτόν, η αγορά και ενοικίαση ιδιωτικών εκτάσεων που περιλαμβάνονται στην περιοχή ευθύνης και η πραγματοποίηση σε αυτές των αναγκαίων παρεμβάσεων που προβλέπονται στον οικείο κανονισμό διοίκησης και λειτουργίας, καθώς και στο οικείο σχέδιο διαχείρισης,
- η έγκριση δραστηριοτήτων ξενάγησης εντός της περιοχής ευθύνης του ΦΔ,
- η συνδρομή στη χορήγηση αδειών επιστημονικής έρευνας και τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων για τα προστατευτέα αντικείμενα, εντός των ορίων της περιοχής ευθύνης, σε συνεργασία με αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες, με απαραίτητη προϋπόθεση τη γνωστοποίηση των πορισμάτων από τις παραπάνω δραστηριότητες στον οικείο ΦΔ αμέσως μετά την ολοκλήρωσή τους,
- η υποστήριξη οικοτουριστικών προγραμμάτων και δράσεων ανάδειξης και προώθησης τοπικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς,
- η συνεργασία με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες (Αστυνομία, Πυροσβεστική, δασικές και λιμενικές αρχές) και η πραγματοποίηση κοινών περιπόλων με δασικές και λιμενικές αρχές εντός των ορίων των περιοχών ευθύνης,
- η κατασκευή και συντήρηση ορειβατικών μονοπατιών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

Στην υπ' αριθμ. 51922/2004 (ΦΕΚ 1926/Β/2004) Υπουργική Απόφαση «Έγκριση κανονισμού λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Φορέα Διαχείρισης Όρους Πάρωνα και Υγροτόπου Μουστου» και την τροποποίηση αυτού (Υ.Α. 48290/2010, ΦΕΚ/1780/Β/12.11.2010), όπως ισχύει, περιγράφονται οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα Διαχείρισης.

Το Δ.Σ. ασκεί τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στο άρθρο 6 του Ν. 4519/2018 και αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά τη διοίκηση και λειτουργία του Φορέα, τη διάθεση των πόρων του και για κάθε άλλο θέμα που ανάγεται στην εκπλήρωση των σκοπών του Φορέα Διαχείρισης και των άλλων προστατευόμενων αντικειμένων.

Ειδικότερα οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. είναι:

- η εύρυθμη διοικητική λειτουργία του οικείου φορέα και η στελέχωσή του,
- η εισήγηση στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας της τριετούς έκθεσης αξιολόγησης. Η παραπάνω έκθεση εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και καθίσταται υποχρεωτική η εφαρμογή της από τον ΦΔΠΠ,
- η λήψη αποφάσεων που αφορούν στις αρμοδιότητες του Φορέα Διαχείρισης (βλ. ανωτέρω),
- η έγκριση των μελετών, ερευνών και λοιπών έργων,
- η διαβίβαση των στοιχείων για την κατάρτιση των Σχεδίων Διαχείρισης, στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και η μέριμνα επικαιροποίησης των σχεδίων διαχείρισης,
- η παροχή της αιτιολογημένης γνωμοδότησης έργων και δραστηριοτήτων,
- η μέριμνα για τη διεξαγωγή της διαβούλευσης κατά την διαδικασία εκπόνησης των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, των Σχεδίων Προεδρικών Διαταγμάτων και των Σχεδίων Διαχείρισης,
- η έγκριση προγραμμάτων και δράσεων και η προβολή του έργου του ΦΔ,
- η εισήγηση προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την ίδρυση και λειτουργία παραρτημάτων και κέντρων πληροφόρησης,

- η διαχείριση της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους, καθώς και η διαχείριση των δημόσιων εκτάσεων που παραχωρούνται ή εκμισθώνονται από τον ΦΔ,
- η έγκριση χορήγησης των αδειών επιστημονικής έρευνας,
- η έγκριση της ετήσιας έκθεσης για την προστατευόμενη περιοχή και η διαβίβασή της στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας,
- η κατάρτιση του εσωτερικού κανονισμού διοίκησης και λειτουργίας του ΦΔ και η διαβίβασή του στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς έγκριση και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως,
- η κατάρτιση του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Δ.Σ. του ΦΔ και η διαβίβασή του στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς έγκριση και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως,
- η εισήγηση προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τη σύσταση συμβουλευτικής επιτροπής,

Επίσης το Δ.Σ.:

- έχει αποφασιστική αρμοδιότητα για κάθε θέμα που εμπίπτει στο πεδίο δράσης του ΦΔ και δεν κατονομάζεται ρητά στο παρόν, καθώς και για την επίλυση οποιουδήποτε θέματος προκύπτει σχετικά με την εύρυθμη λειτουργία του ΦΔ.
- μπορεί με απόφασή του να εκχωρεί συγκεκριμένες αρμοδιότητες στον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο ή σε άλλο όργανο του ΦΔΠΠ.
- μπορεί με απόφασή του να αναθέτει σε άμισθη Επιστημονική Επιτροπή, που αποτελείται από μέλη διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ερευνητές όλων των βαθμίδων των ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της χώρας και ειδικούς επιστήμονες, την εκπόνηση επιστημονικά τεκμηριωμένων εισηγήσεων για κάθε θέμα που ζητείται από το Δ.Σ. και αφορά τη διαχείριση του προστατευτέου αντικειμένου και την εύρυθμη λειτουργία του ΦΔ. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας και κάλυψης των δαπανών της Επιστημονικής Επιτροπής και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Αρμοδιότητες σύμφωνα με την ΚΥΑ 33999/2010

Τον Σεπτέμβριο του 2010 εκδόθηκε η Κοινή Υπουργική Απόφαση 33999/2010 «Καθορισμός χρήσεων όρων και περιορισμών δόμησης για την προστασία χερσαίων και υδάτινων εκτάσεων των Δήμων Βόρειας Κυνουρίας, Λεωνιδίου, Σκιρίτιδας και Τυρού του Ν. Αρκαδίας, των Δήμων Θεραπνών, Οινούντος και Γερónθρων του Ν. Λακωνίας και των κοινοτήτων Κοσμά (Ν. Αρκαδίας) και Καρυών (Ν. Λακωνίας) της περιοχής όρους Πάρνωννα-Υγροτόπου Μουστού» (Φ.Ε.Κ. 353/Α.Α.Π./6-9-2010) και τροποποιήσεις αυτής (δυνάμει των Φ.Ε.Κ. 160/Α.Α.Π.Θ./16-6-2011 και Φ.Ε.Κ. 226/Α.Α.Π./15-4-2013), και ισχύει βάσει της υπ' αρ. οικ. 81516/968/25.2.2000 απόφασης έγκρισης του Γενικού Διευθυντή Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης όρους Πάρνωννα-υγροτόπου Μουστού και το Νόμο 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-03-2011) περί «Διατήρησης της Βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις», με σκοπό την προστασία της περιοχής ως εθνική φυσική κληρονομιά. (Βλ. πλήρες κείμενο στη διεύθυνση <http://www.fdparnonas.gr/management-body/joint-ministerial-decision/>). Με τις διατάξεις αυτής χαρακτηρίζονται οι Περιοχές Απολύτου Προστασίας της Φύσης και οι Περιοχές Προστασίας της Φύσης καθώς και οι λοιπές περιοχές εντός της προστατευόμενης περιοχής και καθορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις και οι δραστηριότητες ανά περιοχή (Βλ. Χάρτες στη διεύθυνση <http://www.fdparnonas.gr/downloads/maps/>).

Οι αρμοδιότητες του Φορέα Διαχείρισης σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. αναφέρονται συνοπτικά παρακάτω:

- Είναι αρμόδιος για την τήρηση και εφαρμογή των όρων και διατάξεων της εν λόγω απόφασης.
- Για ζητήματα που αναφύονται ως προς την υπαγωγή ή μη έργων και δραστηριοτήτων στις διατάξεις της Κ.Υ.Α., αποφαινεται το Δ.Σ του Φορέα Διαχείρισης, μετά από συνεργασία με τις καθ' ύλη αρμόδιες υπηρεσίες και εκδίδεται σχετική διοικητική πράξη Δ.Σ.

Κεφάλαιο 3

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Οι δράσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2019 και σχετίζονται με τις αρμοδιότητες του Τμήματος Προστασίας και Διαχείρισης είναι οι ακόλουθες:

Διεξαγωγή των Μεσοχειμωνιάτικων Καταμετρήσεων Υδροβίων Πουλιών (ΜΕΚΥΠ) 2019 στο υγροτοπικό σύμπλεγμα Μουστού

Και το 2019, το προσωπικό του ΦΔ, στο πλαίσιο συνεργασίας του με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, πραγματοποίησε τις Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών (ΜΕΚΥΠ), το Σάββατο 19.01.2019 στο υγροτοπικό σύμπλεγμα του Μουστού. Σε αυτό ανήκουν η λιμνοθάλασσα του Μουστού, οι εκβολές του Βρασιάτη, οι εκβολές του Τάνου και το έλος των Κάτω Βερβένων. Συνολικά καταγράφηκαν δεκαοχτώ (18) είδη, με την συντριπτική πλειοψηφία να ανήκουν στο είδος *Fulica atra* (Φαλαρίδα), ενώ παρατηρήθηκε και μεγάλος αριθμός από τα είδη *Anas crecca* (Κικίρι) και *Anas penelope* (Σφυριχτάρι). Ακόμα καταγράφηκαν δύο (2) είδη ερωδιών (αργυροτσικνιάς, σταχτοτσικνιάς), δύο (2) είδη Κορμοράνων (κορμοράνος, λαγγόνα), δύο (2) είδη αρπακτικών (καλαμόκιρκος, κικινέζι), βαλτόπαπιες (*Aythya nyroca*), χουλιαρόπαπιες (*Anas clypeata*), φοινικόπτερα (*Phoenicopterus ruber*) κ.α. Η καταγραφή των υδροβίων πουλιών έγινε με τη χρήση ειδικού εξοπλισμού παρακολούθησης (τηλεσκόπιο υψηλής ανάλυσης και κιάλια) και οδηγού αναγνώρισης πουλιών. Η έντονη και παρατεταμένη βροχόπτωση των τελευταίων ημερών δυσχέραινε την εργασία πεδίου, καθώς και σε κάποια σημεία καταγραφής ήταν αδύνατη η πρόσβαση.

ΕΙΚΟΝΑ 3.1. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΥΓΡΟΤΟΠΙΚΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΟΝ ΥΓΡΟΤΟΠΟ ΜΟΥΣΤΟΥ

Δράσεις προστασίας κατά τη διάρκεια της περιόδου ωοτοκίας της θαλάσσιας χελώνας καρέτα (*Caretta caretta*) (σήμανση – εκσκαφή).

Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού ο Φορέας Διαχείρισης κλήθηκε να επιβεβαιώσει την παρουσία φωλιών ωοτοκίας της θαλάσσιας χελώνας καρέτα (*Caretta caretta*) στις ακτές του Παράλιου Άστρους, έπειτα από εντοπισμό ιχνών ή τη θέαση θηλυκών χελωνών από πολίτες. Η διαδικασία ωοτοκίας ξεκινά μέσα Μαΐου και ολοκληρώνεται αρχές Αυγούστου, ενώ η εκκόλαψη των αυγών διαρκεί 7-11 εβδομάδες, ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στο σημείο. Μετά το πέρας της εξόδου των νεοσσών, πραγματοποιείται εκσκαφή της φωλιάς, ώστε να γίνει καταμέτρηση των αυγών και να εκτιμηθεί το ποσοστό επιτυχίας της εκκόλαψης.

Το προσωπικό του ΦΔ στις 25/9/2019 πραγματοποίησε εκσκαφή σε δύο (2) επιβεβαιωμένες και ως εκ τούτου προστατευμένες με πλέγμα φωλιές στις ημερομηνίες 9/7/2019, ακτή Κάτω Βερβένων και 22/7/2019, ακτή Ατσίγγανου.

Αναφέρουμε τα εξής:

1. Ακτή Κάτω Βερβένων (Παλιόχανο) – Φωλιά (μερικώς θηρευμένη): Αποτυχία 100%

Στις 9/7/2019 ο Φορέας Διαχείρισης δέχτηκε κλήση από τη Λιμενική Υπηρεσία για εντοπισμό από πολίτη θηρευμένης, από σαρκοφάγο ζώο, φωλιάς ωοτοκίας, καθώς κελύφη αυγών εντοπίστηκαν περιμετρικά της φωλιάς. Δυστυχώς όταν μετέβη το προσωπικό του ΦΔ στο σημείο, διαπίστωσε ότι η καλή θέληση μεν, αλλά η άγνοια περί της αναπαραγωγικής διαδικασίας της χελώνας καρέτα δε, οδήγησε σε λάθους χειρισμούς από του παρευρισκόμενους, με αποτέλεσμα την εκ των προτέρων γνώση της εξέλιξης της ωοτοκίας της συγκεκριμένης φωλιάς. Το γεγονός ότι η φωλιά ήταν πλησίον πηγής νερού, ενίσχυε την άποψη για την αποτυχημένη έκβαση της διαδικασίας.

Σύνολο αυγών: 70

Κατάσταση: no visible

Επιτυχία: 0 %

2. Ακτή Ατσίγγανου: Επιτυχία 75,2 %

Στις 22/7/2019 και κατόπιν ενημέρωσης του Φορέα Διαχείρισης από ευαισθητοποιημένη πολίτη το προσωπικό μετέβη στην ακτή Ατσίγγανος για επιβεβαίωση και προστασία φωλιάς. Η αναμενόμενη ημερομηνία εξόδου των νεοσσών εκτιμήθηκε στις 7 Ιουλίου. Εν τέλει η πρώτη έξοδος των νεοσσών καταγράφηκε στις 6/7/2019. Το σημείο εντοπισμού της φωλιάς θεωρείται ιδανικό: ακτή με άμμο, σε καλή απόσταση από τη θάλασσα (16 μέτρα), κρυμμένη από τεχνητές πηγές φωτός που επηρεάζουν τον προσανατολισμό των νεοσσών.

Σύνολο αυγών: 93

Κατάσταση:

- Ζωντανά: 69 εξήλθαν, 1 εντός αυγοθάλαμου
- Νεκρά: 14
- Ώριμα (late): 8
- No visible: 1

Επιτυχία: 75,2 %

Η εξασφάλιση της αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας καρέτα αποτελεί μια ευαίσθητη διαδικασία που επηρεάζεται από εξωγενείς παράγοντες (καιρικές συνθήκες, ανθρωπογενείς παράγοντες, θηρευτές). Η θαλάσσια χελώνα καρέτα συμπεριλαμβάνεται στο Παράρτημα II της

Σύμβασης της Βέρνης, ενώ προστατεύεται και από τα Π.Δ. 617/1980 και 67/1981. Η Διεθνής Ένωση για την Προστασία της Φύσης (IUCN) έχει χαρακτηρίσει έξι (6) από τα επτά (7) είδη θαλάσσιων χελωνών ως κινδυνεύοντα ή κρίσιμα κινδυνεύοντα. Έτσι, η θαλάσσια χελώνα καρέτα συμπεριλαμβάνεται στο Κόκκινο Βιβλίο για τα Αμφίβια και τα Ερπετά της IUCN ως Κινδυνεύον, ενώ τον ίδιο χαρακτηρισμό έχει και στο Κόκκινο Βιβλίο για τα Απειλούμενα Ζώα της Ελλάδας.

Προτεινόμενες καλές πρακτικές προστασίας των φωλιών ωοτοκίας της θαλάσσιας χελώνας καρέτα από τον Φορέα Διαχείρισης:

- Κατά τον εντοπισμό μιας φωλιάς ωοτοκίας, θηρευμένη ή όχι, δεν εκτελούνται εργασίες “καθαρισμού” της. ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η εκσκαφή της, η απομάκρυνση των αυγών από τον αυγοθάλαμο και η παραμονή τους στην ακτή χωρίς σκίαση, καθώς και το άγγιγμα τους με γυμνά χέρια.
- Ο μοναδικός λόγος αφαίρεσης των αυγών από τον αυγοθάλαμο, τηρώντας συγκεκριμένη διαδικασία και αποκλειστικά από εκπαιδευμένο προσωπικό και σε συγκεκριμένες ώρες (μέχρι τις 10:30) αποτελεί η ανάγκη μεταφοράς της σε άλλο σημείο της ακτής, με σκοπό την ασφάλεια της.
- Να αποφεύγεται η κίνηση γύρω από τη φωλιά, καθώς οι κραδασμοί από τα ποδοπατήματα μπορούν να προκαλέσουν πρόωρη έξοδο των νεοσσών. Παρατηρείστε από απόσταση.
- Να αποφεύγεται η χρήση τροχοφόρων στην ακτή.
- Να αποφεύγεται η σκίαση της φωλιάς από τον ήλιο, ωστόσο σε περίπτωση θέασης νεοσσών (χελωνάκια) προσφέρετε τους την, χωρίς να τα αγγίζετε και να εμποδίζετε την πορεία τους προς τη θάλασσα.
- Να αποφεύγεται η πιθανή ρήψη νερών στη φωλιά, σε περίπτωση που βρίσκεται πλησίον βρύσης /ντουζιέρας.
- Κατά τη διάρκεια της νύχτας και σε περίπτωση εξόδου θηλυκής χελώνας με σκοπό την ωοτοκία, παραμείνετε σε απόσταση ασφαλείας και μην κάνετε θόρυβο. Παρατηρείστε από απόσταση.
- Να μην τοποθετείται εξοπλισμός θαλάσσης (ομπρέλες, ξαπλώστρες κλπ) πλησίον της φωλιάς.

ΕΙΚΟΝΕΣ 3.2 ΚΑΙ 3.3. ΦΩΛΙΕΣ ΩΟΤΟΚΙΑΣ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΧΕΛΩΝΑΣ ΚΑΡΕΤΑ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΠΑΛΙΟΧΑΝΟ ΚΑΙ ΑΤΣΙΓΓΑΝΟΣ ΠΑΡΑΛΙΟΥ ΑΣΤΡΟΣ ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΣΗΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΕ ΠΛΕΓΜΑ

ΕΙΚΟΝΕΣ 3.4 ΚΑΙ 3.5. ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΣΚΑΦΗ ΤΩΝ ΦΩΛΕΩΝ ΩΤΟΚΙΑΣ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΧΕΛΩΝΑΣ ΚΑΡΕΤΑ ΣΤΟ ΠΑΡΑΛΙΟ ΑΣΤΡΟΣ

Δημιουργία/συντήρηση σχετικών βάσεων δεδομένων.

Το τμήμα Προστασίας κατέγραψε για το έτος 2019 δέκα (10) είδη πτηνών, συνολικά έντεκα (11) άτομα, που βρισκόταν σε αναγκή, λόγω τραυματισμού ή εξάντλησης, και τα οποία περισυλλέχθηκαν, είτε από το προσωπικό του ΦΔ, είτε από ευαισθητοποιημένους πολίτες, και αποστάλθηκαν στο Σύλλογο Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής ANIMA για ανάρρωση. Πιο συγκεκριμένα τα αδύναμα ζώα που καταγράφηκαν κατά τη διάρκεια του έτους είναι:

Α/Α	ΕΙΔΟΣ	ΤΟΠΟΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΖΩΟΥ
1	Γερακίνα- <i>Buteo buteo</i>	Λεωνίδιο	Αδυναμία πτήσης - όχι εμφανή τραύματα
2	Δεκαοχτούρα- <i>Streptopelia decaocto</i>	Άστρος	Τραύμα στην αριστερή φτερούγα - Αδυναμία πτήσης
3	Κίσσα- <i>Garrulus glandarius</i>	Άστρος	Αδυναμία πτήσης - όχι εμφανή τραύματα
4	Θηλυκή πάπια-οικόσιτη	Λιμάνι Παράλιο Άστρος	Ασθενική (λαιμός στραμμένος προς τα πίσω)
5	Μικροτσικνιάς- <i>Ixobrychus minutus</i>	Κάτω Δολιανά- Τάνος	Αδυναμία πτήσης - όχι εμφανή τραύματα
6	Σπουργίτης- <i>Passer domesticus</i>	Άστρος	Σπασμένη αριστερή φτερούγα
7	Θηλυκή πάπια-οικόσιτη	Λιμάνι Παράλιο Άστρος	Τραύμα στο κεφάλι (επίθεση από αρσενικά λόγω ζευγαρώματος)
8	Συκοφάγος- <i>Oriolus oriolus</i>	Κάτω Δολιανά- Τάνος	Αδυναμία πτήσης - όχι εμφανή τραύματα
9	Κιρκινέζι (νεοσσός)- <i>Falco naumanni</i>	Στεμνίτσα	Νεοσσός -υγιές
10	Σταχτάρα- <i>Arus arus</i>	Τρίπολη	Αδυναμία πτήσης - όχι εμφανή τραύματα
11	Γκιώνης - <i>Otus scops</i>	Άγιος Ανδρέας	Αδυναμία πτήσης - όχι εμφανή τραύματα

Στα αδύναμα ζώα, που μεταφέρθηκαν στα γραφεία του ΦΔ χορηγήθηκαν οι πρώτες βοήθειες από τα στελέχη του ΦΔ προτού αποσταλλούν στην ANIMA. Από το σύνολο των ζώων τρία (3) κατέληξαν.

ΕΙΚΟΝΑ 3.6 ΔΙΑΣΩΣΕΙΣ 2019 (ΣΥΚΟΦΑΓΟΣ ΚΑΙ ΓΚΙΩΝΗΣ)

Επίσης, ο Φορέας Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας (Φ.Δ.Π.Μ.Μ.Μ.) από το 2015 καταγράφει τη θνησιμότητα της θαλάσσιας ζωής μέσω των Δελτίων Εκθαλάσσωσης/Αναφοράς άγριας ζωής, που αποστέλλονται από τις Λιμενικές Υπηρεσίες της περιοχής χωρικής αρμοδιότητας του (Λ.Τ. Παράλιου Άστρους, Λ/Χ Ναυπλίου, Λ/Χ Γυθείου, Λ/Χ Νεάπολης, Λ.Τ. Μονεμβάσιος).

Σύμφωνα με τα αριθμητικά δεδομένα, όπως συγκεντρώθηκαν από τα δελτία αναφοράς, προέκυψαν οι παρακάτω πίνακες και τα αντίστοιχα διάγραμματά τους:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΕΚΡΩΝ ΧΕΛΩΝΩΝ ΑΝΑ ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ,

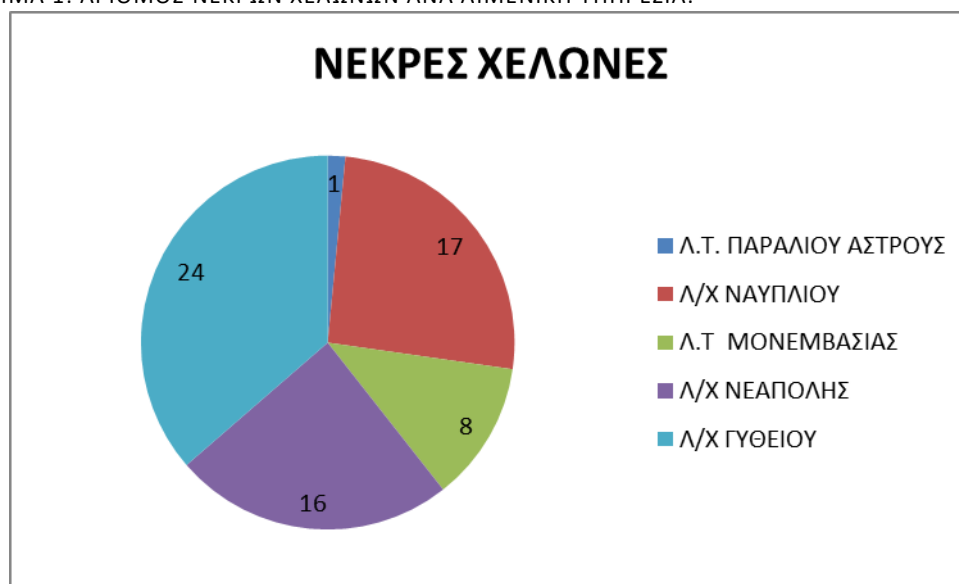
ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΕΚΡΩΝ ΧΕΛΩΝΩΝ
Λ.Τ. ΠΑΡΑΛΙΟΥ ΑΣΤΡΟΥΣ	1
Λ/Χ ΝΑΥΠΛΙΟΥ	17
Λ.Τ. ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ	8
Λ/Χ ΝΕΑΠΟΛΗΣ	16
Λ/Χ ΓΥΘΕΙΟΥ	24
ΣΥΝΟΛΟ	66

Στην περιοχή χωρικής αρμοδιότητας του Λιμεναρχείου Γυθείου εκβράστηκαν ουπερισσότερες νεκρές χελώνες, με αυτών του Ναυπλίου και Νεάπολης να ακολουθούν με μικρή διαφορά μεταξύ τους. Από το Λιμενικό Τμήμα Παράλιου Άστρους για το 2019, είτε δεν βρέθηκαν νεκρές χελώνες, είτε δεν εστάλησαν τα δεδομένα.

Η πλειοψηφία των νεκρών χελωνών ανήκει στο είδος καρέτα (Caretta caretta), ενώ καταγράφηκαν και άτομα του είδους Πράσινη Χελώνα Μύδας (Chelonia mydas). Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το είδος καρέτα, αποτελεί την πιο συνηθισμένη θαλάσσια χελώνα της Μεσογείου, με την Ελλάδα να διαθέτει εξαιρετικές περιοχές για την ωτοκία του είδους (Ζάκυνθος, Πελοπόννησος, Κρήτη). Η θαλάσσια Πρασινοχελώνα συναντάται σπάνια στην Ελλάδα, ενώ δεν έχει παρατηρηθεί ούτε

αναπαραγωγική δραστηριότητα. Την περίοδο ωοτοκίας της επιλέγει τις ακτές της Ανατολικής Μεσόγειου (Ανατολική Τουρκία, Δυτική Κύπρο).

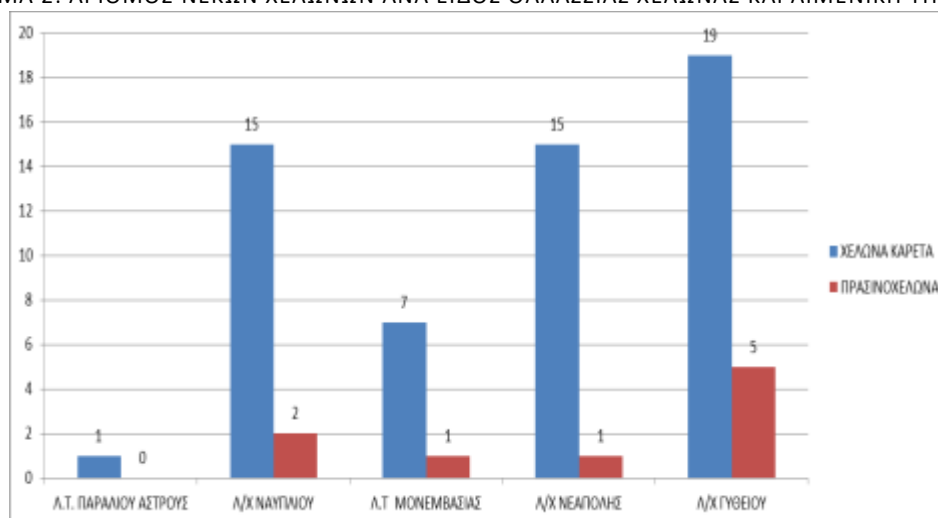
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΕΚΡΩΝ ΧΕΛΩΝΩΝ ΑΝΑ ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΕΚΡΩΝ ΧΕΛΩΝΩΝ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΧΕΛΩΝΑΣ ΚΑΙ ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΧΕΛΩΝΑ ΚΑΡΕΤΑ <i>Caretta caretta</i>	ΠΡΑΣΙΝΟΧΕΛΩΝΑ <i>Chelonia mydas</i>
Λ.Τ. ΠΑΡΑΛΙΟΥ ΑΣΤΡΟΥΣ	1	0
Λ/Χ ΝΑΥΠΛΙΟΥ	15	2
Λ.Τ. ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ	7	1
Λ/Χ ΝΕΑΠΟΛΗΣ	15	1
Λ/Χ ΓΥΘΕΙΟΥ	19	5
ΣΥΝΟΛΟ	57	9

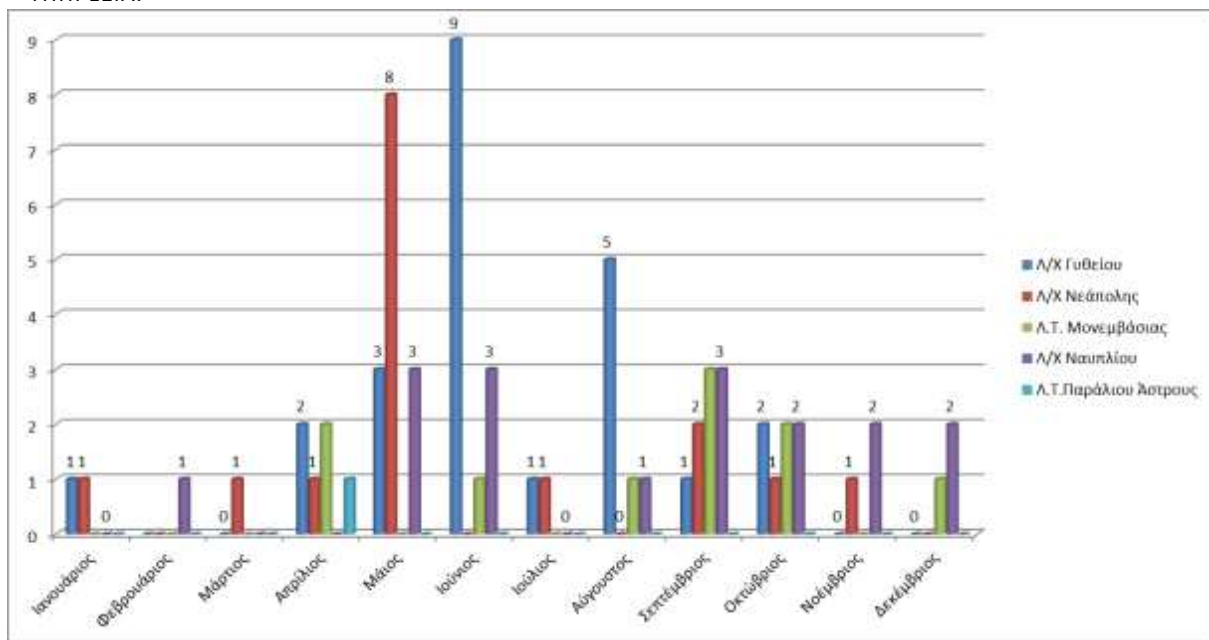
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΕΚΡΩΝ ΧΕΛΩΝΩΝ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΧΕΛΩΝΑΣ ΚΑΙ ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΕΚΡΩΝ ΧΕΛΩΝΩΝ ΑΝΑ ΜΗΝΑ ΤΟΥ 2019 ΚΑΙ ΑΝΑ ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

2019	Λ/Χ Γυθείου	Λ/Χ Νεάπολης	Λ.Τ. Μονεμβάσιος	Λ/Χ Ναυπλίου	Λ.Τ.Παράλιου Άστρους
Ιανουάριος	1	1	0	0	0
Φεβρουάριος	0	0	0	1	0
Μάρτιος	0	1	0	0	0
Απρίλιος	2	1	2	0	1
Μάιος	3	8	0	3	0
Ιούνιος	9	0	1	3	0
Ιούλιος	1	1	0	0	0
Αύγουστος	5	0	1	1	0
Σεπτέμβριος	1	2	3	3	0
Οκτώβριος	2	1	2	2	0
Νοέμβριος	0	1	0	2	0
Δεκέμβριος	0	0	1	2	0

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: ΑΡΙΘΜΟΣ ΧΕΛΩΝΩΝ (ΝΕΚΡΩΝ ΚΑΙ ΖΩΝΤΑΝΩΝ) ΑΝΑ ΜΗΝΑ ΤΟΥ 2019 ΚΑΙ ΑΝΑ ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

Αξίζει να αναφερθεί ότι στην περιοχή χωρικής αρμοδιότητας του Λιμενικού Τμήματος Μονεμβασίας εντοπίστηκαν δύο (2) ζωντανές χελώνες του είδους καρέτα, από τον Σύλλογο Τουλίπα Γουλιμή. Η μία (1) βρέθηκε το Σεπτέμβριο εξαντλημένη, χωρίς εμφανή τραύματα, ενώ η δεύτερη τον Οκτώβριο έφερε τραύματα στο κεφάλι και στο κέλυφος. Τα ζώα αποστάλθηκαν στο Κέντρο Διασώσης του Συλλόγου για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας ΑΡΧΕΛΩΝ για ιατρικό έλεγχο και περίθαλψη.

Τέλος, ο μεγαλύτερος αριθμός εκβρασθέντων χελωνών βρίσκεται σε προχωρημένη σήψη, με αποτέλεσμα την αδυναμία εξαγωγής συμπερασμάτων για τα αίτια θνησιμότητας τους. Ωστόσο, ενδεικτικά και για κάποιες που εκθαλασσώθηκαν λίγο καιρό μετά το θάνατό τους φαίνεται πως ο ανθρώπινος παράγοντας παίζει τον σημαντικότερο ρόλο σε αυτό: τραύματα σε κεφάλι, κέλυφος και πλευρά καταγράφηκαν, πετονιά να εξέχει από το στόμα και πλαστικό από την αμάρα του ζώου, απουσία οφθαλμού.

Δράσεις διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, ειδών και τύπων οικοτόπων (ΕΣΠΑ 2014-2020)

Για την παρούσα Προγραμματική Περίοδο το ΥΠΕΝ έθεσε προτεραιότητες στην υλοποίηση έργων από τους ΦΔ στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020, βασιζόμενες στα αποτελέσματα του οριζόντιου έργου της ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ, τα περιεχόμενα του Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας (ΡΑΦ) και την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα.

Έχοντας υπόψη το περιεχόμενο των δράσεων που υλοποιήθηκαν από τους ΦΔΠΠ κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους και τις ανάγκες που το έργο της ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ κατέδειξε σχετικά με την κατάσταση και τους στόχους διατήρησης των οικοτόπων και των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος, το ΥΠΕΝ προωθεί στην παρούσα προγραμματική κυρίως την υλοποίηση διαχειριστικών δράσεων, ανεξαρτήτως μεγέθους παρεμβάσεων. Οι διαχειριστικές αυτές δράσεις έχουν στόχο κυρίως τη βελτίωση του βαθμού διατήρησης ειδών και οικοτόπων με μη ικανοποιητικό ή κακό βαθμό διατήρησης στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης.

Ο Φορέας Διαχείρισης ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση της Ε.Υ.Δ. Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» (Ε.Π.Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α) και έλαβε ένταξη της πρότασης χρηματοδότησης που υπέβαλε, βάσει της υπ' αριθμ. ΕΥΔ/ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 3629/17-04-2019 (ΑΔΑ: ΩΒΟ0465ΧΙ8-ΤΩΠ) Απόφασης Ένταξης της Πράξης «Επιχορήγηση του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας για Δράσεις Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, Ειδών και Οικοτόπων» με κωδικό ΟΠΣ 5033190 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» 2014-2020, ύψους 997.830,00 €. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της Πράξης ορίζεται στα 5 έτη (2019-2023).

Η Πράξη αφορά στην επιχορήγηση του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας για την υλοποίηση διαχειριστικών δράσεων για τη βελτίωση του βαθμού διατήρησης προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών (Οδηγίες 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ), αλλά και εθνικού ενδιαφέροντος, των οποίων ο σημερινός βαθμός κρίνεται μη ικανοποιητικός ή χρήζουν επαναλαμβανόμενης διαχείρισης. Στόχος είναι η ανάσχεση της απώλειας της Βιοποικιλότητας και προστασία αυτής και της υποβάθμισης των Λειτουργιών των Οικοσυστημάτων. Η προστασία της βιοποικιλότητας θα επιτευχθεί μέσω της διατήρησης σε ικανοποιητική κατάσταση των τύπων οικοτόπων και των πληθυσμών των απειλούμενων και κινδυνευόντων ειδών στην περιοχή ευθύνης του ΦΔ. Οι δράσεις αφορούν την:

- Ανάπτυξη δικτύωσης με υπηρεσίες εσωτερικού και εξωτερικού.
- Βελτίωση των γνώσεων, με σκοπό την ενισχυμένη και πιο αποτελεσματική διαχείριση της περιοχής ευθύνης (14 περιοχές NATURA 2000 σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.4519/2018) του ΦΔ.
- Παρακολούθηση και καταγραφή παρουσίας του τσακαλιού (*Canis aureus*) και την διαχείριση συγκρούσεων από το τσακάλι στα κτηνοτροφικά ζώα.
- Χαρτογράφηση των πληθυσμών και την εκτίμηση της δομής και της δυναμικής των πληθυσμών δενδρόκεδρου (*Juniperus drupacea*) και της αναπαραγωγικής βιολογίας του είδους.
- Βελτίωση/ανόρθωση ενδιαιτημάτων ΤΟ 92Α0 «Δάση-στοές με *Salix alba* και *Populus alba*».
- Συμβολή στην αντιτυρική προστασία του Πάρνωννα με τοποθέτηση προκατασκευασμένων δεξαμενών και βυτίων πυρόσβεσης στα οχήματα του ΦΔ.
- Ρύθμιση περιβαλλοντικών συνθηκών σε οικοτόπους με σκοπό την βελτίωση κατάστασης διατήρησης.
- Διαχείριση αμμοθινικών οικοσυστημάτων (ΤΟ 2110, 2120 και 2250) στην ΕΖΔ-πΤΚΣ με κωδικό GR 2540003 (εκβολές Ευρώτα) και στην ΕΖΔ με κωδικό GR 2540002 (Περιοχή Νεάπολης και Νήσος Ελαφώνησος).

- Προστασία περιοχών ωτοκίας και αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*, στις παραλίες του Λακωνικού κόλπου και της περιοχής Μονεμβασίας, σε συνεργασία με τον Σύλλογο για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας ΑΡΧΕΛΩΝ.
- Βελτίωση του βαθμού διατήρησης των προστατευόμενων ειδών ιχθυοπανίδας *Squalius keadicus* (Κινδυνεύον) και *Pelastgus laconicus* (Κρισίμως Κινδυνεύον) στην ΕΖΔ-ΠΤΚΣ με κωδικό GR 2540003 (εκβολές Ευρώτα).
- Εφαρμογή μέτρων συνεχούς διαχείρισης για τον καλαμιώνα (ΤΟ 72Α0) στην ΕΖΔ-ΖΕΠ με κωδικό GR 2530002 (Λίμνη Στυμφαλία).

Η καινοτομία της Πράξης έγκειται στο γεγονός πως για πρώτη φορά εφαρμόζονται διαχειριστικές δράσεις σε περιοχές Natura 2000 με στόχο τη βελτίωση του βαθμού διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων, των οποίων ο σημερινός βαθμός κρίνεται μη ικανοποιητικός. Η Πράξη θα συμβάλει στην ενίσχυση επιφάνειας οικοτόπων έκτασης 3.437,63 ha, για να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης, ενώ το γεγονός ότι όλες οι δράσεις θα υλοποιηθούν σε περιοχές του δικτύου Natura 2000 εξασφαλίζει εργαλεία διαχείρισης στο σύνολο των περιοχών αυτών.

Η πράξη θα υλοποιηθεί με δύο (2) Υποέργα:

- **Υποέργο 1:** Διαχειριστικές δράσεις για την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας.
- **Υποέργο 2:** Εφαρμογή μέτρων συνεχούς διαχείρισης για τον καλαμιώνα (Τ.Ο. 72Α0) στην ΕΖΔ-ΖΕΠ – Λίμνη Στυμφαλία (κωδικός: GR 2530002).

Στάδιο υλοποίησης Πράξης

Η ένταξη της Πράξης εκκίνησε τις διαδικασίες ανάθεσης για την υλοποίηση των ανωτέρω περιγραφόμενων δράσεων, βάσει του χρονοδιαγράμματος που συνοδεύει την Πράξη.

Συγκεκριμένα προκηρύχθηκαν τα παρακάτω έργα προστασίας και διαχείρισης εντός του 2019, με την υλοποίησή τους να εκτείνεται και στα επόμενα έτη:

1. Διακήρυξη Συνοπτικού Διαγωνισμού, εκτιμώμενης αξίας 64.200,00 € (με Φ.Π.Α.), για την επιλογή αναδόχου για τις υπηρεσίες (α.π. διακήρυξης 1161/17-10-2019):
 - i. Διαχείριση συγκρούσεων από το Τσακάλι (*Canis aureus*) στα κτηνοτροφικά ζώα για αποφυγή χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων.
Ανάδοχος: «ECOSTUDIES P.C.»
Συμβατικό τίμημα: 24.000,00 € (με 24% Φ.Π.Α.)
Διάρκεια Σύμβασης: 18 μήνες
 Υπογραφή σύμβασης εντός του Ιανουαρίου 2020.
Σκοπός της υπηρεσίας αποτελεί η εκτίμηση, μέσω της παρακολούθησης και της καταγραφής της παρουσίας του τσακαλιού (*Canis aureus*) στην περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης (14 περιοχές Natura 2000), ώστε να επιλεγθούν τα κατάλληλα μέτρα για τη διαχείριση του πληθυσμού του και των συγκρούσεων του με τους κτηνοτρόφους που δραστηριοποιούνται εντός προστατευόμενης περιοχής.
 - ii. Εκτίμηση περιβαλλοντικών συνθηκών για την υποστήριξη Διαχειριστικών Δράσεων: Προκαταρκτική εκτίμηση για επεμβάσεις βελτίωσης της κατάστασης διατήρησης του Τύπου Οικοτόπου 92Α0 και εξάπλωσης εμφάνισής του.
Ανάδοχος: «Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός- Δήμητρα (ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ)»
Συμβατικό τίμημα: 14.880,00 € (με 24% Φ.Π.Α.)
Διάρκεια Σύμβασης: 12 μήνες
 Υπογραφή σύμβασης εντός του Ιανουαρίου 2020.
Σκοπός της ανατιθέμενης υπηρεσίας είναι η επικαιροποίηση της εκτίμησης του βαθμού διατήρησης του Τύπου Οικοτόπου 92Α0 «Δάση - στοές με *Salix alba* και *Populus alba*», στις προστατευόμενες περιοχές του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου «Natura 2000», και για τα σημεία όπου εντοπίζεται στην περιοχή χωρικής αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης, ώστε να ληφθούν αποφάσεις για την υλοποίηση διαχειριστικών δράσεων-επεμβάσεων για τη βελτίωση του βαθμού διατήρησής του και η αποκατάστασή του (ΠΕ 4.1).

- iii. Εκτίμηση περιβαλλοντικών συνθηκών για την υποστήριξη Διαχειριστικών Δράσεων: Προκαταρκτική εκτίμηση της περιοχής για επεμβάσεις διαχείρισης αμμοθινικών οικοσυστημάτων.

Σκοπός της ανατιθέμενης υπηρεσίας είναι η προκαταρκτική εκτίμηση της παρούσας κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων αμμοθινικών οικοσυστημάτων και του βαθμού απόκλισής τους από την επιθυμητή, στις προστατευόμενες περιοχές του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου «Natura 2000», και για τα σημεία όπου εντοπίζονται στην περιοχή χωρικής αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης, ώστε να ληφθούν αποφάσεις για την υλοποίηση διαχειριστικών δράσεων-επεμβάσεων για τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης και αποκατάστασής τους καθώς και η παρακολούθηση/ επίβλεψη των εργασιών υλοποίησης των προτεινόμενων διαχειριστικών δράσεων που θα ανατεθούν από το Φορέα Διαχείρισης με ξεχωριστή διαγωνιστική διαδικασία.

Κρίθηκε **άγωνα** η ανάθεση του τμήματος. Επαναπροκήρυξη τμήματος με την διαδικασία του συνοπτικού διαγωνισμού, εκτιμώμενης αξίας 24.400,00 € (α.π. διακήρυξης 1464/05-12-2019). Κρίθηκε και πάλι **άγωνα** η ανάθεση του τμήματος. Θα εξεταστεί εκ νέου η ανάθεση των υπηρεσιών εντός του 2020.

2. Διακήρυξη Συνοπτικού Διαγωνισμού, εκτιμώμενης αξίας 74.400,00 € (με Φ.Π.Α.), για την επιλογή αναδόχου για την υπηρεσία «Εκτίμηση της δομής και της δυναμικής των πληθυσμών δενδρόκεδρου (*Juniperus drupacea*) και της αναπαραγωγικής βιολογίας του είδους» (α.π. διακήρυξης 1255/01-11-2019):

Ανάδοχος: «ΟΙΚΟΜ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Ε.Π.Ε.»

Συμβατικό τίμημα: 69.936,00 € (με 24% Φ.Π.Α.)

Διάρκεια Σύμβασης: 34 μήνες (23.12.2019 έως 22.10.2022)

Σκοπός της ανατιθέμενης υπηρεσίας αποτελεί η εκτίμηση της φυσικής αναγέννησης σε συστάδες δενδρόκεδρου (*Juniperus drupacea*) και η χαρτογράφηση και μελέτη της δομής των πληθυσμών δενδρόκεδρου στον Πάρνωνα.

Λαμβάνοντας υπόψη την περιορισμένη γνώση σε θέματα αναπαραγωγικής βιολογίας - οικολογίας για τον δενδρόκεδρο, με το έργο προγραμματίζεται σε πιλοτική κλίμακα η παρακολούθηση (monitoring) των φυσικών οικοσυστημάτων του, υποχρέωση που απορρέει από την εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ στην Ελλάδα.

Η υλοποίηση της ανατιθέμενης υπηρεσίας θα βασισθεί σε υφιστάμενα δεδομένα δημοσιευμένα ή και αδημοσίευστα (βιβλιογραφική έρευνα, συγκέντρωση δεδομένων από τους τοπικούς φορείς, κλπ), σε τηλεπισκοπικά δεδομένα και σε εργασίες πεδίου.

Συνοπτικά οι εργασίες που θα υλοποιηθούν αφορούν:

- i. Χαρτογράφηση των πληθυσμών δενδρόκεδρου στο όρος Πάρνωνα
 - ii. Εκτίμηση της δομής και της δυναμικής των πληθυσμών δενδρόκεδρου και της αναπαραγωγικής βιολογίας του είδους
 - iii. Καταγραφή της παραγωγής κώνων και σπερμάτων ανά άτομο και μονάδα επιφάνειας παρακολούθησης με σήμανση ώριμων ατόμων δενδρόκεδρου.
 - iv. Εκτίμηση της αναπαραγωγικής βιολογίας του είδους.
3. Διακήρυξη Συνοπτικού Διαγωνισμού, εκτιμώμενης αξίας 72.000,00 € (με Φ.Π.Α.), για την επιλογή αναδόχου για την υπηρεσία «Δράσεις βελτίωσης καθεστώτος διατήρησης των προστατευόμενων ειδών ιχθυοπανίδας *Squalius keadicus* (Κινδυνεύον) και *Pelastgus laconicus* (Κρισίμως Κινδυνεύον)» (α.π. διακήρυξης 1401/26-11-2019):

Ανάδοχος: «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ»

Συμβατικό τίμημα: 70.903,20€ (με 24% Φ.Π.Α.)

Διάρκεια Σύμβασης: 36 μήνες

Υπογραφή σύμβασης εντός του Ιανουαρίου 2020.

Σκοπός της σύμβασης είναι η υλοποίηση Δράσεων βελτίωσης του βαθμού διατήρησης των προστατευόμενων ειδών ψαριών *Squalius keadicus* (Κινδυνεύον) και *Pelastgus laconicus* (Κρισίμως Κινδυνεύον) της λεκάνης απορροής του ποταμού Ευρώτα περιοχής Natura 2000

(Εκβολές Ευρώτα, Περιοχή Βρονταμά, και θαλάσσια περιοχή Λακωνικού Κόλπου, Κωδικός: GR2540003) του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας.

Η Σύμβαση αναλύεται στις ακόλουθες εργασίες:

- i. Λεπτομερής υδρολογική και ιχθυολογική προκαταρκτική έρευνα (βιβλιογραφική έρευνα και έρευνα πεδίου).
- ii. Δράσεις προστασίας και βελτίωσης του υδρολογικού καθεστώτος των θερινών καταφυγίων ψαριών στη λεκάνη του Ευρώτα εντός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής.
- iii. Βελτίωση της ετερογένειας των ενδιαιτημάτων όπου θα πραγματοποιηθούν εμπλουτισμοί- Πληθυσμιακή μείωση του εισβολικού είδους *Gambusia holbrooki*.
- iv. Εμπλουτισμός κατάλληλων ενδιαιτημάτων (π.χ. σημεία όπου έχουν εξαλειφθεί τα ενδημικά είδη) εντός των ορίων του ΦΔ με τα είδη *S. keadicus* και *P. laconicus*.
- v. Δημιουργία αποθέματος ex-situ των απειλούμενων ειδών *S. keadicus* και *P. laconicus*.
- vi. Παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων προστασίας των απειλούμενων ειδών-στόχων.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Αναμένοντας την οριστική εκπόνηση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ), των σχεδίων Προεδρικών Διαταγμάτων (ΠΔ) και Σχεδίων Διαχείρισης (ΣΔ) για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000 από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο Φορέας Διαχείρισης θα συνεχίσει να παρακολουθεί και να αξιολογεί την εφαρμογή των υφιστάμενων μέτρων προστασίας, όπως αυτά περιγράφονται στο Κεφάλαιο 1 του παρόντος.

Η επιτήρηση της Προστατευόμενης Περιοχής ευθύνης του Φορέα από το προσωπικό φύλαξης συχνά αποκαλύπτει εγκαταστάσεις και δραστηριότητες που υποβαθμίζουν το περιβάλλον. Το επιστημονικό προσωπικό, εντός του 2019:

- Συνέδραμε επικουρικά στις αρμόδιες διοικητικές αρχές στον έλεγχο της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των περιβαλλοντικών όρων που ισχύουν ή επιβάλλονται αντιστοίχως για έργα ή δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στις περιοχές ευθύνης.
- Σύνταξη αναφορών προς αρμόδιες υπηρεσίες για την αναστολή ή ματαίωση επιβαρυντικών για την προστατευόμενη περιοχή δραστηριοτήτων, έργων και την απομάκρυνση οχλουσών δραστηριοτήτων.
- Διενέργεια αυτοψιών σε εγκαταστάσεις ή δραστηριότητες, ιδίως όταν πιθανολογείται ότι η λειτουργία τους υποβαθμίζει το περιβάλλον, η σύνταξη σχετικών εκθέσεων, που κοινοποιούνται στις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές και η εισήγηση των επιβλητέων κυρώσεων ή άλλων μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 1650/1986.

Σύμφωνα με τον πίνακα καταγραφής των σχετικών με το Τμήμα Προστασίας & Διαχείρισης εγγράφων, που αφορούν βεβαιώσεις εκτέλεσης έργων, δελτία αυτοψίας (έργων, παράνομων δραστηριοτήτων) και γνωμοδοτήσεις, για το έτος 2019 διαβιβάστηκαν :

- Δεκαεννέα (19) έγγραφα βεβαίωσης **εκτέλεσης ή μη έργων** εντός προστατευόμενης περιοχής. Τα αιτήματα, τόσο πολιτών, όσο και υπηρεσιών αφορούσαν την απομάκρυνση φυτικής ύλης, που ελόχευε πιθανούς κινδύνους (π.χ. πλυμμύρες, σπάσιμο κλαδιών από ισχυρούς ανέμους), καλλιέργεια δέντρων, διορθωτικές –κατασκευαστικές εργασίες σε οικόπεδα, καθώς και έγκριση διεξαγωγής αθλητικών διοργανώσεων κυρίως στη θαλάσσια ζών του Λακωνικού Κόλπου..
- Είκοσι οκτώ (28) **γνωμοδοτήσεις** για έργα εντός προστατευόμενης περιοχής, μεγάλος αριθμός εκ των οποίων χωροθετούνται εντός των νέων περιοχών Natura 2000, που ενσωματώθηκαν στη χωρική αρμοδιότητα του Φορέα Διαχείρισης. Για το 2019 τα θέματα που χρειάστηκαν παροχή

γνώμης και έγκριση από το Δ.Σ. του Φορέα Διαχείρισης σχετίζονταν με αναβαθμίσεις υφιστάμενων κεραιών κινητής τηλεφωνίας, έργα υποδομών, ξενοδοχειακές μονάδες, μεταποιητικές μονάδες κ.α.

- Στα πλαίσια παροχής γνωμοδοτήσεων και βεβαιώσεων χωροθέτησης έργων, και για όπου κρίθηκε αναγκαίο και απαραίτητο πραγματοποιήθηκε αυτοψία από το επιστημονικό προσωπικό με σκοπό τη διευρέυση και εξέταση του σημείου και του περιβάλλοντος. Συνολικά πραγματοποιήθηκαν οκτώ (8) **αυτοψίες**, εκ των οποίων έξι (6) αφορούσαν γνωμοδοτήσεις και δύο(2) βεβαιώσεις χωροθέτησης έργων.

Επιπλέον, αυτοψίες διενεργήθηκαν και στα πλαίσια καταγραφής παράνομων δραστηριοτήτων και μη τήρησης του νομικού καθεστώτος προστασίας της περιοχής και των προστατευόμενων ειδών (π.χ. θαλάσσια χελώνα καρέτα) που διαβιούν σε αυτή. Διαβιβάστικαν εννέα (9) έγγραφα που σχετίζονταν με τη ρήψη ελαιουργικών λυμμάτων εντός ρέματος της περιοχής και την επαναλαμβανόμενη απόρριψη άχρηστων υλικών σε σημεία της προστατευόμενης περιοχής με ισάριθμα Δελτία Αυτοψίας (9) να συνοδεύουν τις καταγγελίες.

Το επιστημονικό προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης θα συνεχίσει να διενεργεί αυτοψίες σε συνεργασία ή μη με το προσωπικό των αρμόδιων υπηρεσιών και φορέων, με σκοπό την πληρέστερη γνωμοδότηση επί των συγκεκριμένων θεμάτων που εξετάζονται και την κάλυψη όλων των πιθανών περιβαλλοντικών -και όχι μόνο- πτυχών τους.

Τέλος, από το Τμήμα Προστασίας και Διαχείρισης εστάλησαν είκοσιδύο (22) έγγραφα που είχαν ενημερωτικό χαρακτήρα σχετικά π.χ. με προγραμματισμένες δράσεις προστασίας και την προσπάθεια προστασίας της θαλάσσιας χελώνας καρέτα, την αποστολή επιστημονικών δεδομένων, τη συμμετοχή σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα κ.α.

Συμπεράσματα περιόδου 2019

Η υλοποίηση δράσεων προστασίας και διαχείρισης βρίσκεται σε απόλυτη εξάρτηση από την έγκριση χρηματοδοτικών προγραμμάτων που σκοπό έχουν την προστασία ευαίσθητων οικοσυστημάτων και ειδών προτεραιότητας. Η μέχρι πρόσφατη λειτουργία του Φορέα Διαχείρισης, περιορισμένη στην κάλυψη μόνο λειτουργικών δαπανών, λόγω ελλειπούς χρηματοδότησης, καθιστούσε αδύνατη την υλοποίηση σημαντικών και «μεγάλων» έργων επιστημονικού ενδιαφέροντος. Η απουσία χρηματοδότησης αντικατοπτρίζεται στον αριθμό των δράσεων του Τμήματος, που με τη χρήση οικονομικών υλικών, σε κοντινές αποστάσεις και με τη συμβολή συνεργατών του ΦΔ προσαρμόστηκαν στο καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Η εξασφάλιση χρηματοδότησης του Φορέα Διαχείρισης μέσω της Πράξης «Επιχορήγηση του Φορέα Διαχείρισης Πάρωνα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας για Δράσεις Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, Ειδών και Οικοτόπων» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» 2014-2020, αποτελεί εφελκυστικό για την υλοποίηση στο άμεσο μέλλον, επιστημονικών εργασιών εκτίμησης περιβαλλοντικών συνθηκών και διαχειριστικών δράσεων, για την προστασία τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και πανίδας προτεραιότητας.

Κεφάλαιο 4

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

Δράσεις δημοσιότητας και διάχυσης της ενημέρωσης

Πρόγραμμα Δράσης

Το έτος 2019 ο Φορέας Διαχείρισης προχώρησε στην υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης που είχαν συμπεριληφθεί στο εγκεκριμένο Σχέδιο Δράσης, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1.11/2019 απόφαση του ΔΣ. Οι δράσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο του έτους περιγράφονται στην συνέχεια του Κεφαλαίου 4.

Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

Οι δράσεις ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης κατοίκων και επισκεπτών των περιοχών αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης αφορούν επιγραμματικά στα παρακάτω:

- προσέλκυση και γνωριμία της τοπικής κοινωνίας αλλά και του ευρέως κοινού με τις περιοχές αρμοδιότητας του ΦΔ, μέσω της διαρκούς προβολής των δράσεων του ΦΔ (αποστολή δελτίων τύπου, συνεντεύξεις, ενημέρωση μέσω κοινωνικής δικτύωσης του ΦΔ, ενημέρωση YouTube και Vimeo).
- διοργάνωση δράσεων ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης με αφορμή Ημέρες με Παγκόσμιο Περιβαλλοντικό ενδιαφέρον αλλά και τοπικές γιορτές που βρίσκονται εντός της χωρικής αρμοδιότητας του ΦΔ.
- ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και του ευρέως κοινού για την αξία των περιοχών ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης μέσω ξεναγήσεων, παραγωγής πληροφοριακού υλικού, τοποθέτησης ενημερωτικών πινακίδων, παραγωγής και μετάδοσης τηλεοπτικών - ραδιοφωνικών μηνυμάτων, παραγωγής ταινιών κ.λπ.
- συμμετοχή στελεχών του ΦΔ σε δράσεις κατάρτισης – επιμόρφωσης.
- συμμετοχή των στελεχών του ΦΔ σε συνέδρια – ημερίδες ενημερωτικού χαρακτήρα.

Οι δράσεις ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης που υλοποίησε ο Φορέας Διαχείρισης κατά το 2019 περιγράφονται στις επόμενες ενότητες του Κεφαλαίου 4.

Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης μαθητών

Το Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης μαθητών αποσκοπεί στην προώθηση της γνώσης, στην ενημέρωση - ευαισθητοποίηση καθώς και στην άμεση επαφή των μαθητών με τη βιοποικιλότητα των περιοχών αρμοδιότητας του ΦΔ αλλά και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων πειραματισμού και διερευνητικής σκέψης με αντικείμενο το φυσικό περιβάλλον. Τα στελέχη του ΦΔ αξιοποιώντας το υπάρχον υλικό του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης (σε συνδυασμό με το νέο που παρήχθη κατά τη διάρκεια του 2019), ενημέρωσαν μαθητικές ομάδες εντός των σχολικών αιθουσών, στα τέσσερα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και στο πεδίο.

Η επικοινωνία του Φορέα Διαχείρισης με τα σχολεία Αθμιας και Β/θμιας Εκπ/σης γίνεται στην αρχή κάθε σχολικού έτους για τον προγραμματισμό και την οργάνωση των επισκέψεων. Πιο συγκεκριμένα, για το σχολικό έτος 2019-2020 ο ΦΔ αιτήθηκε με το υπ' αριθμ. 655/13-06-2019 έγγραφο προς το αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων (Τμήμα Α' Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία), την έγκριση της παιδαγωγικής καταλληλότητας υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος περιβαλλοντικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης. Το αίτημα του ΦΔ έγινε αποδεκτό με το υπ' αριθμ. Φ1/ΜΚ/152805/ 158350 /Δ7/10.10.2019 έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ. ενώ είχε προηγηθεί η προώθηση του αιτήματος προς το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.) για τη σύμφωνη γνώμη του σχετικά με την έγκριση του προγράμματος.

Εν συνεχεία, διαβιβάστηκε ενημερωτικό σημειώμα του ΦΔ 1) προς τους Υπευθύνους Σχολικών Δραστηριοτήτων Α' βάθμιας και Β' βάθμιας Εκπαίδευσης των Νομών Αρκαδίας, Λακωνίας, Αργολίδας, Κορινθίας, προκειμένου να το διαβιβάσουν προς τις σχολικές μονάδες της αρμοδιότητάς τους αναφορικά με τη δυνατότητα α) επίσκεψης περιβαλλοντικής ενημέρωσης από τα στελέχη του ΦΔ εντός των σχολικών αιθουσών και β) επισκέψεων των σχολείων στις περιοχές αρμοδιότητας του ΦΔ και ούτως ώστε:

- να γνωρίσουν τα αξιόλογα οικολογικά και πολιτισμικά στοιχεία της περιοχής,
- να ενημερωθούν για το ρόλο του ΦΔ στις περιοχές αρμοδιότητας,
- να μάθουν για τις Περιοχές Απόλυτης Προστασίας της Φύσης, Περιοχές Προστασίας της Φύσης, περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 και τα Τοπία Φυσικού Κάλλους,
- να πληροφορηθούν για τα σπάνια και ενδημικά φυτά και την αξιολογή πανίδα, καθώς επίσης τις τοποθεσίες με ιδιαίτερο ιστορικό, θρησκευτικό και αρχαιολογικό ενδιαφέρον.

Παρουσιάσεις σε σχολεία εντός και πλησίον της προστατευόμενης περιοχής

Κατά το έτος 2019 **735** μαθητές και εκπαιδευτικοί παρακολούθησαν θεματικές παρουσιάσεις στις σχολικές αίθουσες, οι οποίες παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 4.2) κατά ημερομηνία, Σχολείο, τίτλο παρουσίασης και αριθμό μαθητών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΤΟΥΣ 2019

Ημερ/νία	Σχολείο	Τίτλος παρουσίασης	Αριθμός μαθητών
18/1/2019	Νηπιαγωγείο Βερβένων	«Αλκυόνα, η βασίλισσα του ψαρέματος – Ο μύθος της και άλλα αφηγήματα!»	14
8/2/2019	Δημοτικό Πελετών	«Αλκυόνα, η βασίλισσα του ψαρέματος – Ο μύθος της και άλλα αφηγήματα!»	6
15/2/2019	9ο Νηπιαγωγείο Τρίπολης	«Αλκυόνα, η βασίλισσα του ψαρέματος – Ο μύθος της και άλλα αφηγήματα!»	13
21/2/2019	Δημοτικό Καρυών	«Αλκυόνα, η βασίλισσα του ψαρέματος – Ο μύθος της και άλλα αφηγήματα!»	11
21/2/2019	Νηπιαγωγείο Καρυών	«Αλκυόνα, η βασίλισσα του ψαρέματος – Ο μύθος της και άλλα αφηγήματα!»	2
14/3/2019	Δημοτικό Σχολείο Λεωνιδίου	«Υποδεχόμαστε την Άνοιξη και τα χελιδόνια»	168
18/3/2019	3ο Δημοτικό Σχολείο Τρίπολης (τάξεις Α', Β', Γ' και Δ')	«Υποδεχόμαστε την Άνοιξη και τα χελιδόνια»	90
19/3/2019	3ο Δημοτικό Σχολείο Τρίπολης (τάξεις Ε' και Στ')	«Υποδεχόμαστε την Άνοιξη και τα χελιδόνια»	44
19/3/2019	13ο Νηπιαγωγείο Τρίπολης	«Υποδεχόμαστε την Άνοιξη και τα χελιδόνια»	28

28/3/2019	11ο Δημοτικό Σχολείο Τρίπολης (τάξεις Α' και Γ')	«Υποδεχόμαστε την Άνοιξη και τα χελιδόνια»	93
3/4/2019	Γυμνάσιο Παραλίας Τυρού	«Το πρόβλημα: το πλαστικό δεν διαλύεται ποτέ!»	40
4/4/2019	Γυμνάσιο Άστρους (Β' Τάξη)	«Το πρόβλημα: το πλαστικό δεν διαλύεται ποτέ!»	50
11/4/2019	Γυμνάσιο Λεωνιδίου	«Το πρόβλημα: το πλαστικό δεν διαλύεται ποτέ!»	100
12/4/2019	Δημοτικό Πελετών	«Ερπετά – οι παρεξηγημένοι ευεργέτες του ανθρώπου»	6
15/5/2019	Νηπιαγωγείο Αγ. Ανδρέα-Πραστού	«Χελώνες οι απόγονοι των δεινοσαύρων»	14
17/5/2019	Γυμνάσιο Αγίου Ανδρέα-Πραστού	«Το πρόβλημα: το πλαστικό δεν διαλύεται ποτέ!»	34
22/5/2019	Νηπιαγωγείο Δολιανών	«Χελώνες οι απόγονοι των δεινοσαύρων»	10
20/11/2019	Νηπιαγωγείο Δολιανών	"Ταξιδιάρικα πουλιά"	12
Σύνολο			735

Ξεναγήσεις μαθητών στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και στο πεδίο της προστατευόμενης περιοχής

Κατά τη διάρκεια του έτους 2019 οργανώθηκαν από τον ΦΔ επισκέψεις και ξεναγήσεις σχολείων στα τέσσερα στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης, προβολή θεματικών παρουσιάσεων, περιήγηση των μαθητών σε επιλεγμένες διαδρομές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες στη φύση. Ο αριθμός των μαθητών και των συνοδών εκπαιδευτικών που ξεναγήθηκαν, κατά τη διάρκεια του έτους 2019, παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα (Πίνακας 4.3) κατά ημερομηνία, σχολείο και θέση ξενάγησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΞΕΝΑΓΗΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 2019

α/α	Ημερομηνία	Σχολεία (Τάξεις)	Θέση Ξενάγησης					
			ΚΠΕ Άστρους	ΚΠΕ Αγ. Πέτρου	ΚΠΕ Καστάνιτσας	ΚΠΕ Λεωνιδίου	Μουστός	Δάσος Μαλεβής
1	5/3/2019	4 ^ο Γυμνάσιο Κορίνθου	45	45			45	45
2	6/3/2019	4 ^ο Δημοτικό Σχολείο Ναυπλίου (Γ' τάξη)	50				50	
3	7/3/2019	Δημοτικό Σχολείο Τυρού (όλες οι τάξεις)	75				75	
4	07/03/2019	Δημοτικό Σχολείο Άστρους (Α' και Β' τάξη)	33					
5	12/03/2019	Δημοτικό Σχολείο Φιχτίων Αργολίδας	50				50	
6	13/03/2019	Δημοτικό Σχολείο Δολιανών	30				30	
7	14/3/2019	Δημοτικό Σχολείο Λεωνιδίου (τάξεις Α', Β', Γ' και Στ')				101		
8	15/3/2019	Νηπιαγωγείο Ινάχου (νήπια και συνοδοί γονείς & κηδεμόνες)	44				44	
9	15/3/2019	Δημοτικό Σχολείο Λεωνιδίου (τάξεις Δ' και Ε')				67		
10	20/3/2019	Δημοτικό Σχολείο Βερβένων (Α', Β' και	44					

		Γ' τάξεις)						
11	21/3/2019	4 ^ο Δημοτικό Σχολείο Τρίπολης (Α' τάξη)	50				50	
12	27/3/2019	Δημοτικό Σχολείο Ινάχου (Α' και Β')	30				30	
13	1/4/2019	6 ^ο Γυμνάσιο Ζωγράφου				33		
14	16/4/2019	1 ^ο ΕΠΑΛ Άργους (Β' και Γ')	45					
15	17/4/2019	4 ^ο Δημοτικό Σχολείο Άργους (Γ' και Δ')	30				30	
16	17/4/2019	1 ^ο Νηπιαγωγείο Λεωνιδίου				35		
17	17/4/2019	2 ^ο Νηπιαγωγείο Λεωνιδίου				17		
18	16/5/2019	ΕΠΑΛ Άστρους	50					
19	20/5/2019	6 ^ο Δημοτικό Σχολείο Άργους (Στ' τάξη)	36				36	
20	23/10/2019	Δημοτικό Σχολείο Ανυφίου Αργολίδας (τάξεις Ε' και Στ')	40				40	
21	7/11/2019	ΕΠΑΛ Άστρους (Τάξεις Α, Β', και Γ')	65					
ΣΥΝΟΛΟ			717	45	0	253	480	45

Ξεναγήσεις ομάδων επισκεπτών

Στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης του Φορέα Διαχείρισης (Άστρους, Άγιου Πέτρου, Καστάνιτσας και Λεωνιδίου Αρκαδίας) υλοποιούνται προγράμματα ξεναγήσης και είναι επισκέψιμα εργάσιμες ημέρες, σαββατοκύριακα και αργίες κατόπιν ραντεβού, για επισκέψεις μεμονωμένων ή ομάδων. Τα προγράμματα πραγματοποιούνται χωρίς οικονομική επιβάρυνση για τους επισκέπτες και διαμορφώνονται ανάλογα με την ηλικία και τα ενδιαφέροντα των μελών των ομάδων.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι **προγραμματισμένες** επισκέψεις ομάδων (πλην των μεμονωμένων επισκεπτών και των μαθητών) οι οποίες αφορούσαν α) ξεναγήσεις στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και β) περιήγηση στο πεδίο για παρατήρηση και γνωριμία με τη φύση. Για την καταγραφή του συνόλου των επισκεπτών τηρείται από τον ΦΔ ειδικό ηλεκτρονικό αρχείο (βιβλίο επισκεπτών- αρχείο ξεναγήσεων). Ο Πίνακας 4.4. αποτυπώνει συνοπτικά τις οργανωμένες ξεναγήσεις των ομάδων επισκεπτών, κατά ημερομηνία, ομάδα επισκεπτών και θέση ξεναγήσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΞΕΝΑΓΗΣΕΙΣ ΕΤΟΥΣ 2019

α/α	Ημερομηνία	Προγραμματισμένη Επίσκεψη Ομάδας	Θέση ξεναγήσης					
			ΚΠΕ Άστρους	ΚΠΕ Αγ. Πέτρου	ΚΠΕ Καστάνιτσας	ΚΠΕ Λεωνιδίου	Μουστός	Δάσος Μαλεβής
1	10/2/2019	Τοπικό Τμήμα Βόρειας Κυνοουρίας του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού	20					
2	21/2/2019	Συνεργείο Ionian Chanel	4					
3	15/5/2019	Ομάδα επισκεπτών από Βουλγαρία				6		
4	11/6/2019	Στελέχη ΕΥΔ ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ				4		
5	13/6/2019	Ομάδα αλλοδαπών επισκεπτών από την Ουκρανία Soul in travel					25	

6	24/10/2019	Ομάδα αλλοδαπών από το Ην. Βασίλειο	10				10	
7	26/10/2019	Ομάδα επισκεπτών από την Αθήνα-Μέμνων Τράβελ					35	
8	17/11/2019	Ομάδα εκπαιδευτικών της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας (τρίημερο επιμορφωτικό σεμινάριο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, σε συνεργασία με το Κ.Π.Ε. Καστρίου και τον Φορέα Διαχείρισης)	35				35	
9	24/11/2019	Εκδρομικό πούλμαν από Αθήνα			35			
10	29/12/2019	4ο Σύστημα Προσκόπων Νέας Σμύρνης	35				35	
ΣΥΝΟΛΟ			104		35	10	140	

Ακολουθεί μία σύντομη αναφορά στις προγραμματισμένες ξεναγήσεις ομάδων επισκεπτών στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και στο πεδίο των περιοχών αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης για το 2019:

1. (10/02/2019) Το Τοπικό Τμήμα Βόρειας Κυνουρίας του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού στο ΚΠΕ Άστρους

Το ΚΠΕ Άστρους υποδέχτηκε την Κυριακή 10/2 τα «αστεράκια» του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού (ΣΕΟ) από το τοπικό τμήμα Βόρειας Κυνουρίας. Στην Αίθουσα Ερμηνείας Περιβάλλοντος του κέντρου γνωριστήκαμε, μάθαμε, παίξαμε και προβληματιστήκαμε γύρω από τα θέματα που αφορούν στα είδη των υδρόβιων πουλιών που απαντούν στη λιμνοθάλασσα της περιοχής μας, τον υγρότοπο Μουστού.

2. (21/02/2019) Συνεργείο του Ionian Chanel στο ΚΠΕ Άστρους και τη λιμνοθάλασσα του Μουστού

Συνεργείο του τηλεοπτικού σταθμού «Ionian» βρέθηκε στις 21/2/2019 στην περιοχή του Άστρους με σκοπό την προβολή των τουριστικών αξιοθέατων του Δήμου Βόρειας Κυνουρίας. Η ομάδα της δημοσιογράφου Ελένης Κίτσιου ξεναγήθηκε στο ΚΠΕ του Άστρους και στη συνέχεια μετέβη στον υγρότοπο. Στη συνέχεια παραχωρήθηκε ολιγόλεπτη συνέντευξη στην δημοσιογράφο της εκπομπής από την υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων του ΦΔ, με φόντο τον ηλιόλουστο Μουστό.

3. (05/03/2019) Επίσκεψη ομάδας μαθητών 4^{ου} Γυμνασίου Κορίνθου στα ΚΠΕ και στο πεδίο των προστατευόμενων περιοχών (ΠΠ) αρμοδιότητας του ΦΔΠΜΜΜ

Στο πλαίσιο διήμερης επίσκεψης ομάδας 45 μαθητών και συνοδών εκπαιδευτικών από το 4^ο Γυμνάσιο Κορίνθου στο πεδίο των προστατευόμενων περιοχών (ΠΠ) αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης, πραγματοποιήθηκε στις 06/03/2019 ξενάγηση στα ΚΠΕ του ΦΔΠΜΜΜ στο Άστρος και τον Άγιο Πέτρο καθώς και στην ΠΠ του υγροτόπου Μουστού και του δάσους δενδρόκεδρου ΙΜ Μαλεβής.

4. (06/03/2019) Το 4^ο Δημοτικό Σχολείο Ναυπλίου στη λιμνοθάλασσα του Μουστού

Πενήντα περίπου μαθητές και μαθήτριες της Γ' τάξης από το 4^ο Δημοτικό Σχολείο Ναυπλίου επισκέφθηκαν και ξεναγήθηκαν τη λιμνοθάλασσα Μουστού και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους, στις 6/3/2019.

5. (07/03/2019) Το Δημοτικό Σχολείο Τυροσαπουνακείων στη λιμνοθάλασσα του Μουστού

Το Δημοτικό Σχολείο Τυροσαπουνακείων βρέθηκε στη λιμνοθάλασσα του Μουστού και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους την Πέμπτη 7/3. Η επίσκεψη των 75 μαθητριών και μαθητών περιελάμβανε ξεναγήση στο ΚΠΕ, θεματική προβολή, περιήγηση στην προστατευόμενη περιοχή του υγροτόπου και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που στόχευαν στη γνωριμία των μαθητών με τη φύση και την ορνιθοπανίδα της λιμνοθάλασσας.

6. (01/04/2019) Η περιβαλλοντική ομάδα του 6^{ου} Γυμνασίου Ζωγράφου στο ΚΠΧΠ στο Λεωνίδιο.

Οι μαθητές της περιβαλλοντικής ομάδας του 6^{ου} Γυμνασίου Ζωγράφου επισκέφθηκαν το Κέντρο Πληροφόρησης για τη Χλωρίδα του Πάρνωνα (ΚΠΧΠ) στο Λεωνίδιο, στις 01/04/2019. Οι 30 μαθητές ξεναγήθηκαν στο ΚΠΧΠ και γνώρισαν ορισμένα από τα σπάνια και ενδημικά φυτά του όρους Πάρνωνα. Στην αίθουσα εκδηλώσεων του κέντρου, το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης παρουσίασε πληροφορίες για τα βότανα και τα αρωματικά φυτά του Πάρνωνα.

7. (16/04/2019) Το 1^ο ΕΠΑΛ Άργους επισκέφθηκε το ΚΠΕ του Άστρους

Το ΚΠΕ Άστρους υποδέχτηκε το πρωί της Τρίτης 16/4 40 μαθητές από το 1^ο ΕΠΑΛ Άργους, που ξεναγήθηκαν και παρακολούθησαν προβολή με στατιστικά στοιχεία που αφορούσαν στην επισκεψιμότητα των κέντρων του ΦΔΠΜΜΜ. Στους μαθητές μίλησε επίσης η Πρόεδρος της Ένωσης Τουριστικών Καταλυμάτων Ανατολικής Αρκαδίας, κατόπιν προσκλήσεως του σχολείου.

8. (17/04/2019) Το 4^ο Δημοτικό Σχολείο Άργους στη λιμνοθάλασσα του Μουστού

Μια όμορφη ανοιξιάτικη μέρα κοντά στη φύση πέρασαν οι 30 περίπου μαθητές και μαθήτριες από τις τάξεις Γ' και Δ' του 4ου Δημοτικού Σχολείου Άργους στις 17/4. Οι μαθητές στη συνέχεια επισκέφθηκαν το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης του Άστρους όπου και συμμετείχαν με σε δραστηριότητες μελέτης με θεματικό πεδίο τον υγρότοπο Μουστού.

9. (17/04/2019) Επίσκεψη του 1^{ου} και 2^{ου} Νηπιαγωγείου Λεωνιδίου στο ΚΠΧΠ στο Λεωνίδιο

Την Τετάρτη 17.04.2019 επισκέφθηκαν το Κέντρο Πληροφόρησης για τη Χλωρίδα του Πάρνωνα στο Λεωνίδιο, 47 μαθητές (νήπια και προνήπια) από το 1^ο και το 2^ο Νηπιαγωγείο Λεωνιδίου. Τα παιδιά συμμετείχαν σε διάφορες ψυχαγωγικές δραστηριότητες, για τα σπάνια ενδημικά φυτά του Πάρνωνα.

10. (15/05/2019) Ξεναγήση ομάδας αλλοδαπών επισκεπτών στο ΚΠΧΠ Λεωνιδίου

Στις 15.05.2019 ομάδα επισκεπτών της ΟΤΔ "Trojan, Aprilitsi, Ugarcin" από τη Βουλγαρία, φιλοξενούμενοι της Αναπτυξιακής Εταιρείας Πάρνωνα, επισκέφθηκε το Κέντρο Πληροφόρησης για τη Χλωρίδα του Πάρνωνα (ΚΠΧΠ) στο Λεωνίδιο.

11. (16/05/2019) Το ΕΠΑΛ Άστρους επισκέφθηκε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους

Στο πλαίσιο πιλοτικής δράσης ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης του ΦΔ γύρω από τη μόλυνση από το πλαστικό το ΚΠΕ στο Άστρος υποδέχτηκε, το στις 16/5, το ΕΠΑΛ Άστρους. Οι 50 μαθητές και μαθήτριες από τις τάξεις Α΄ και Β΄ παρακολούθησαν παρουσίαση σχετικά με το θέμα της πλαστικής ρύπανσης και στη έγινε προβολή της ταινίας- ντοκιμαντέρ «Ένας πλαστικός ωκεανός».

12. (20/05/2019) Το 6ο Δημοτικό Σχολείο Άργους στη λιμνοθάλασσα του Μουστού

Το 6^ο Δημοτικό Σχολείο Άργους ξεναγήθηκε στη λιμνοθάλασσα του Μουστού και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης του Άστρους, στις 20 Μαΐου 2019 στο πλαίσιο εκπαιδευτικής εκδρομής. Οι 36 μαθητές και μαθήτριες από Στ΄ τάξη του σχολείου υλοποίησαν δραστηριότητες μελέτης και ψυχαγωγίας στο ύπαιθρο και έμαθαν για πλούσια βιοποικιλότητα του υγροτόπου.

(11/06/2019) Επίσκεψη στελεχών από την ΕΥΔ ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ στο Κέντρο Πληροφόρησης Λεωνιδίου

Κλιμάκιο στελεχών της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (ΕΥΔ) του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη (ΥΜΕΠΕΡΑΑ) βρέθηκε στις 11/6 στο Κέντρο Πληροφόρησης του ΦΔΠΜΜΜ στο Λεωνίδιο. Οι επισκέπτες ενημερώθηκαν για το έργο μετατροπής του παλιού Δημοτικού Σχολείου Βασκίνας σε κέντρο πληροφόρησης για την χλωρίδα του Πάρνωνα.

13. (16/6/2019) Επίσκεψη στον Μουστό ομάδας AMEA από την Ουκρανία με το SOUL IN TRAVEL

Τη μαγεία της λιμνοθάλασσας του Μουστού, απόλαυσαν στις 13 Ιουνίου 2019 τα μέλη της ομάδας AMEA από την Ουκρανία του ταξιδιωτικού πρακτορείου Soul in Travel. Οι 25 περίπου γονείς και παιδιά περιηγήθηκαν στη λιμνοθάλασσα, με τα στελέχη του ΦΔ να μοιράζουν αναμνηστικά δώρα στα παιδιά στο τέλος της επίσκεψης.

14. (23/10/2019) Το Δημοτικό Σχολείο Ανυφίου Αργολίδας στη λιμνοθάλασσα του Μουστού

40 μαθητές και μαθήτριες από την Αργολίδα επισκέφθηκαν στις 23 Οκτωβρίου 2019 τον υγρότοπο Μουστού και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους. Τα παιδιά από το Αγγελουπούλειο Δημοτικό Σχολείο Ανυφίου, από τις τάξεις Ε΄ και Στ΄, περιηγήθηκαν στη λιμνοθάλασσα του Μουστού και στη συνέχεια επισκέφθηκαν το ΚΠΕ του Άστρους.

15. (24/10/2019) Ομάδα επισκεπτών από το Ηνωμένο Βασίλειο στο Μουστό και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους

Μια οικογένεια από το Ηνωμένο Βασίλειο επισκέφθηκε στις 24 Οκτωβρίου 2019, τη λιμνοθάλασσα του Μουστού και στη συνέχεια το ΚΠΕ Άστρους. Η επίσκεψη εμπλουτίστηκε με την προβολή της ταινίας ντοκιμαντέρ του Στέλιου Χαραλαμπόπουλου με τίτλο «Από Βορρά σε Νότο, σ' Ανατολή και Δύση» και με διανομή του ενημερωτικού υλικού το οποίο αναφέρεται στην προστατευόμενη περιοχή του Μουστού.

16. (26/10/2019) Ομάδα επισκεπτών από την Αθήνα επισκέφθηκε τη λιμνοθάλασσα του Μουστού

Ομάδα ταξιδιωτών από την Αθήνα, στο πλαίσιο οργανωμένης τριήμερης επίσκεψης στην περιοχή της Κυνουρίας, επισκέφθηκε το απόγευμα του Σαββάτου 26 Οκτωβρίου 2019, τη λιμνοθάλασσα του

Μουστού. Τα στελέχη του Φορέα Διαχείρισης ενημέρωσαν τους επισκέπτες για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής καθώς επίσης και για το για καθεστώς προστασίας της.

17. (07/11/2019) Ενημέρωση των μαθητών του ΕΠΑΛ Άστρους για τα Αποθέματα Βιόσφαιρας της UNESCO στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους

Τι είναι τα Αποθέματα Βιόσφαιρας; Που βρίσκονται και με ποιο τρόπο λειτουργούν; Πώς μπορεί να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ της προστασίας του περιβάλλοντος και της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης; Οι 65 μαθητές και μαθήτριες του ΕΠΑΛ Άστρους στις 7/11/2019 ενημερώθηκαν για την υποψηφιότητα αναγνώρισης του Αποθέματος Βιόσφαιρας Πάρνωννα - Μαλέα, στο πλαίσιο υποβολής φακέλου στο πρόγραμμα “Ανθρωπος και Βιόσφαιρα” (“Man And the Biosphere Programme – MAB”) της UNESCO.

18. (17/11/2019) Τριήμερο επιμορφωτικό σεμινάριο ομάδας εκπαιδευτικών της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας στον Πάρνωννα και στον υγρότοπο Μουστού

Η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας συνεργάστηκε με το Κ.Π.Ε. Καστρίου και τον ΦΔ ΠΜΜΜ, για την διοργάνωση τριήμερου επιμορφωτικού σεμιναρίου, στις 15-16/11 στον Πάρνωννα και στις 17/11 στον υγρότοπο Μουστού. Οι εργασίες του σεμιναρίου με τίτλο «Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο όρος Πάρνωννα και στον υγρότοπο Μουστού», έλαβαν χώρα στις εγκαταστάσεις του ΚΠΕ Καστρίου, στο ΚΠΕ Άστρους και στο πεδίο (Άνω Δολιανά, Δάσος Μαλεβής, υγρότοπος Μουστού).

19. (19/11/2019) Ομάδα μαθητών από τις τάξεις Α' και Β' του Δημοτικού Σχολείου Άστρους στον Μουστό και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης

Στον κόσμο των μεταναστευτικών πουλιών ταξίδεψαν οι μικροί μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Άστρους την Τρίτη 19/11/2019 στο πλαίσιο της προγραμματισμένης εκπαιδευτικής εκδρομής τους στον Μουστό και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης του Άστρους.

20. (24/11/2019) Ξενάγηση ομάδας επισκεπτών από την Αθήνα στον παραδοσιακό οικισμό της Καστάνιτσας

Την Κυριακή 24 Νοεμβρίου 2019, εκδρομικά πούλμαν από την Αθήνα επισκέφθηκαν τον παραδοσιακό οικισμό της Καστάνιτσας. Οι εκδρομείς ξεναγήθηκαν στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Καστάνιτσας, από το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης.

21. (29/12/2019) Ξενάγηση ομάδας Προσκόπων Νέας Σμύρνης

Την Κυριακή 29/12 τριανταμελής ομάδα του 4^{ου} Συστήματος Προσκόπων Νέας Σμύρνης επισκέφθηκε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης του Άστρους και τον υγροτόπου Μουστού. Η ομάδα αποτελούνταν από μαθητές Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου.

Εκδηλώσεις – δράσεις περιβαλλοντικής ενημέρωσης

Οι δράσεις και εκδηλώσεις περιβαλλοντικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης τις οποίες διοργάνωσε ή συμμετείχε ο Φορέας Διαχείρισης παρουσιάζονται συνοπτικά στον ακόλουθο Πίνακα (Πίνακας 4.5):

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.5. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ - ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΤΟΥΣ 2019

ΜΑΡΤΙΟΣ
Χελιδονίσματα για 6 ^η χρονιά από τον Φορέα Διαχείρισης.
ΑΠΡΙΛΙΟΣ
Επισκέψεις στα Γυμνάσια Κυνουρίας στο πλαίσιο της δράσης ενημέρωσης – ευαισθητοποίηση του Φορέα Διαχείρισης με θέμα την ρύπανση από πλαστικό
Εθελοντικός καθαρισμός στον υγρότοπο Μουστού με αφορμή την εκστρατεία "Let's do it Greece"
ΙΟΥΝΙΟΣ
Ολοκλήρωση εθελοντικών καθαρισμών από τον Φορέα Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας στο πλαίσιο της πανελλαδικής εκστρατείας «Καθαρίστε τη Μεσόγειο».
Ο Φορέας Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας για την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος 2018.
Συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας στον 5ο Ορεινό Ημιμαραθώνιο Δολιανών Αρκαδίας.
ΙΟΥΛΙΟΣ
Τα «Ταξιδιάρικα πουλιά» έκαναν στάση στο Κέντρο Πληροφόρησης Χλωρίδας του Πάρνωνα, στο πλαίσιο του φεστιβάλ Μελιτζάzz 2019 "Bittersweet" στο Λεωνίδιο.
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ
Εκδήλωση για τη μετανάστευση των πουλιών στα Τσίντζινα Λακωνίας
Ο Φορέας Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας στη «Γιορτή του Δάσους 2019» στην Καστάνιτσα Αρκαδίας.
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
Εκδηλώσεις για την Ευρωπαϊκή Γιορτή των Πουλιών σε Μουστό και Στυμφαλία
Εθελοντικός καθαρισμός στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Εθελοντικού Καθαρισμού Ακτών 2019 στην ευρύτερη περιοχή της λιμνοθάλασσας Μουστού

Περιβαλλοντική ενημέρωση επισκεπτών από τον Φορέα Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας στην 36η Γιορτή Κάστανου στην Καστάνισσα Αρκαδίας.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Ο Φορέας Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας συμμετείχε στην Έκθεση «Πελοπόννησος EXPO 2019» στην Τρίπολη.

Ακολουθεί μία σύντομη αναφορά στις προγραμματισμένες περιβαλλοντικές εκδηλώσεις και δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης που πραγματοποιήθηκαν από τον Φορέα Διαχείρισης κατά το 2019.

1. Χελιδονίσματα: ένα καλωσόρισμα στην Άνοιξη και τα χελιδόνια στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης του ΦΔΟΠΥΜ

Ο προγραμματισμός του ΦΔ ΠΜΜΜ για τα χελιδονίσματα, πραγματοποιήθηκε σε δύο από τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης που λειτουργεί. Η εκδήλωση διοργανώθηκε από τον Φορέα Διαχείρισης για 6^η συνεχή χρονιά σε συνεργασία με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία συνδύαζε την κατασκευή των φωλιών από φυσικά υλικά (συνολικά, πάνω από 500! φωλιές για λευκοχελιδόνα *Delichon urbicum* ετοιμάστηκαν φέτος από τα παιδιά) με άλλες δραστηριότητες, όπως ξενάγηση στη λιμνοθάλασσα του Μουστού, παρουσιάσεις για τα χελιδόνια, κάλαντα, χειροτεχνίες κ.λπ.

Το πολυήμερο πρόγραμμα του ΦΔΠΜΜΜ υλοποιήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του μηνός Μαρτίου ως εξής: Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους: Δημοτικό Σχολείο Άστρους (8/3), Δημοτικό Σχολείο Φιχτίου (12/3), Δημοτικό Σχολείο Δολιανών (13/3), Νηπιαγωγείο Ινάχου (15/3), Δημοτικό Σχολείο Βερβένων (20/3), 4^ο Δημοτικό Σχολείο Τρίπολης (21/3), Δημοτικό Σχολείο Ινάχου (27/3). Κέντρο Πληροφόρησης για τη Χλωρίδα του Πάρνωνα, Λεωνίδιο: Δημοτικό Σχολείο Λεωνιδίου (14-15/3). Στο πλαίσιο των χελιδονισμάτων τα στελέχη του ΦΔΠΜΜΜ επισκέφθηκαν επίσης επιλεγμένα σχολεία, όπως το 3^ο Δημοτικό Σχολείο Τρίπολης (18-19/3), το 13^ο Νηπιαγωγείο Τρίπολης (19/3) και το 11^ο Δημοτικό Σχολείο Τρίπολης (28/3).

2. (3/4/2019) Επισκέψεις στα Γυμνάσια Κυνουρίας στο πλαίσιο της δράσης ενημέρωσης – ευαισθητοποίηση του Φορέα Διαχείρισης με θέμα την ρύπανση από πλαστικό

Με αφορμή το πρόβλημα της πλαστικής ρύπανσης στην προστατευόμενη περιοχή ο Φορέας Διαχείρισης πραγματοποίησε βιωματική πιλοτική δράση ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης στα Γυμνάσια της Κυνουρίας, κατά την περίοδο 2018-2019. Η περιβαλλοντική δράση υλοποιήθηκε σε διάστημα περίπου έξι μηνών, με τις πρώτες επισκέψεις να ακολουθούν τον παρακάτω προγραμματισμό:

- 3/4/2019 Γυμνάσιο Παραλίας Τυρού
- 4/4/2019 Γυμνάσιο Άστρους
- 11/4/2019 Γυμνάσιο Λεωνιδίου
- 17/5/2019 Γυμνάσιο Αγίου Ανδρέα Πραστού

Κατά τον σχεδιασμό του προγράμματος διασφαλίστηκε η προμήθεια των σχολείων με νέους κάδους κομποστοποίησης, χορηγία των Δήμων Βόρειας και Νότιας Κυνουρίας αντίστοιχα. Στο πρώτο βήμα του προγραμματισμού έγινε προετοιμασία των μαθητών στην αίθουσα του σχολείου για την περαιτέρω δράση στο πεδίο. Στελέχη από το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης μετέβησαν στα

Γυμνάσια με σκοπό την ενημέρωση των μαθητών αναφορικά με το πρόβλημα της απόρριψης σκουπιδιών στο φυσικό περιβάλλον, ενώ ακολούθησε προβολή θεματικής παρουσίασης. Στη συνέχεια προβλήθηκε ταινία-ενημερωτικό ντοκιμαντέρ από την ιστοσελίδα της πρωτοβουλίας PLASTIC FREE GREECE: Οι επισκέψεις έκλεισαν με συζήτηση με τους μαθητές, ούτως ώστε να εκφράσουν τη άποψή τους για το θέμα των σκουπιδιών. Στο επόμενο στάδιο έγινε η τοποθέτηση του κάδου κομποστοποίησης για δημιουργία κομπόστ από τα οργανικά υπολείμματα των Γυμνασίων.

3. (14/4/2019) Με επιτυχία ο εθελοντικός καθαρισμός στον υγρότοπο Μουστού με αφορμή την εκστρατεία καθαρισμού "Let's do it Greece".

Με σύνθημα «Γίνε η αλλαγή που περιμένεις!», ολοκληρώθηκε η εθελοντική δράση καθαρισμού που διοργανώθηκε για όγδοη συνεχή χρονιά από τον Φορέα Διαχείρισης την Κυριακή 14 Απριλίου 2019, στο πλαίσιο της πανελλαδικής εκστρατείας καθαρισμού "Let's do it Greece 2019".

Σημείο συνάντησης και εκκίνησης της δράσης καθαρισμού ήταν το πανοραμικό σημείο της λιμνοθάλασσας Μουστού. Συνεχίστηκε κατά μήκος του «Βαυαρικού καναλιού» και ολοκληρώθηκε στην παράκτια ζώνη προς την περιοχή του Χερονησίου. Την δράση υποστήριξε ο Δήμος Βόρειας Κυνουρίας, προσωπικό καθαριότητας του οποίου μερίμνησε για το κόσψιμο των αγριόχορτων από το σημείο συνάντησης σε προγενέστερη ημέρα. Στον καθαρισμό συμμετείχε το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης, κάτοικοι της ευρύτερης περιοχής αλλά και αλλοδαποί επισκέπτες.

4. (5/6/2019) Γιορτάζοντας την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος με τους μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Αγίου Ανδρέα – Πραστού

Στο πλαίσιο της συμβολικής αυτής ημέρας Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, ο Φορέας Διαχείρισης πραγματοποίησε δράση ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης σε συνεργασία με το Δημοτικό Σχολείο Αγ. Ανδρέα – Πραστού στην Αρκαδία. Τα παιδιά και οι δάσκαλοί τους ανέλαβαν ενεργό οικολογική δράση πραγματοποιώντας καθαρισμό στην παραλία Χερονησίου (μέρος της προστατευόμενης περιοχής υγροτόπου Μουστού) και στη συνέχεια παρακολούθησαν παρουσίαση από τα στελέχη του ΦΔΠΜΜΜ για το πρόβλημα της πλαστικής ρύπανσης.

5. (10/6/2019) Ολοκληρώθηκαν οι εθελοντικοί καθαρισμοί από τον Φορέα Διαχείρισης στο πλαίσιο της πανελλαδικής εκστρατείας «Καθαρίστε τη Μεσόγειο».

Για 11^η συνεχόμενη χρονιά ο Φορέας Διαχείρισης συμμετείχε στην πανελλαδική εκστρατεία «Καθαρίστε τη Μεσόγειο», η οποία τελεί υπό τον συντονισμό του Δικτύου ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS. Υλοποιήθηκε ένα διήμερο πρόγραμμα εθελοντικών καθαρισμών, στο Λεωνίδιο Αρκαδίας (Παραλία Πλάκα) στις 5 Ιουνίου 2019 και στην Παραλία του Αγίου Ανδρέα Αρκαδίας (Θέση Μύλος) στις 9 Ιουνίου 2019. Κατά τους εθελοντικούς καθαρισμούς, διακόσιοι περίπου μαθητές από το Δημοτικό Σχολείο Λεωνιδίου, εθελοντές και μέλη της Τοπικής Κοινότητας Αγίου Ανδρέα Αρκαδίας και του Πολιτιστικού Συλλόγου Αγίου Ανδρέα-Πραστού, έδωσαν όλοι μαζί ένα δυναμικό «παρών».

6. (24/6/2019) Συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης στον 5^ο Ορεινό Ημιμαραθώνιο Δολιανών Αρκαδίας.

Ο Φορέας Διαχείρισης συμμετείχε για πρώτη φορά 5^ο Ορεινό Ημιμαραθώνιο Δολιανών στα Άνω Δολιανά Αρκαδίας, στις 23 Ιουνίου 2019 συμβάλλοντας στη διοργάνωση, με τη στελέχωση ενός σταθμού ανεφοδιασμού των αθλητών, και με τη χρήση οχήματός του για την υποστήριξη και την

ομαλή διεξαγωγή του αγώνα. Στον αγώνα συμμετείχαν γύρω στους 160 αθλητές. Την εκδήλωση διοργάνωσαν ο Κεντρικός Πατριωτικός Σύλλογος «Δολιανά Κυνουρίας», ο ΓΣΜ «Λύκαια», ο Δήμος Βόρειας Κυνουρίας, ο Α.Σ. Δολιανών «Νικηταράς», ο Πολιτιστικός Σύλλογος Δολιανών και ο Σύλλογος Γονέων & Κηδεμόνων Δημοτικού Σχολείου Δολιανών, σε συνεργασία με την ΕΑΣ ΣΕΓΑΣ Περιφέρειας Πελοποννήσου.

7. (08/07/2019) Τα «Ταξιδιάρικα πουλιά» έκαναν στάση στο Κέντρο Πληροφόρησης Χλωρίδας του Πάρνωνα, στο πλαίσιο του φεστιβάλ Μελιτζάzz 2019 “Bittersweet” στο Λεωνίδιο.

Το Μελιτζάzz 2019 “Bittersweet” στο Λεωνίδιο Αρκαδίας ήταν αφιερωμένο στον ξενιτεμό των Τσακώνων, στον πικρό αποχαιρετισμό και στη γλυκιά προσμονή της επιστροφής στην πατρίδα. Στο πλαίσιο αυτό, στις 05 Ιουλίου το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης πραγματοποίησε στο Κέντρο Πληροφόρησης Λεωνιδίου δραστηριότητες για τα παιδιά και παρουσίασε για το κοινό της εκδήλωσης το θέμα «*Το μεταναστευτικό ταξίδι των πουλιών*» που έχει επιμεληθεί η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία. Από τις 03 έως τις 06 Ιουλίου 2019, το Κέντρο Πληροφόρησης για τη Χλωρίδα του Πάρνωνα στο Λεωνίδιο Αρκαδίας παρέμεινε ανοιχτό στο κοινό.

8. (12/08/2019) Εκδήλωση για τη μετανάστευση των πουλιών στα Τσίντζινα Λακωνίας

Στον συναρπαστικό κόσμο των πουλιών είχαν την ευκαιρία να ταξιδέψουν οι κάτοικοι του ορεινού χωριού του Πάρνωνα Πολύδροσο (Τσίντζινα) στη Λακωνία, στο πλαίσιο εκδήλωσης ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης, που διοργάνωσε ο Φορέας Διαχείρισης, σε συνεργασία με τον Σύλλογο «Τα Τσίντζινα», στις 12 Αυγούστου 2019. Στην πανέμορφη πλατεία με τα αιωνόβια πλατάνια του οικισμού, τα στελέχη του ΦΔ παρουσίασαν πληροφορίες για το εκπληκτικό φαινόμενο της μετανάστευσης των πουλιών, τα παιδιά συμμετείχαν σε δραστηριότητες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που έχει επιμεληθεί η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, ενώ παράλληλα πραγματοποιήθηκε και η προβολή της ταινίας ντοκιμαντέρ με τίτλο «Από Βορρά σε Νότο, σ' Ανατολή και Δύση» σε κείμενα-Σενάριο-Σκηνοθεσία του Στέλιου Χαραλαμπίδου.

9. (21/08/2019) Ο Φορέας Διαχείρισης, στη «Γιορτή του Δάσους 2019» στην Καστάνιτσα Αρκαδίας.

Με εκδηλώσεις και περιβαλλοντικά δρώμενα για τα παιδιά, με αθλητικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες, πεζοπορίες στο δάσος, μουσικές βραδιές, ξεναγήσεις, κ.α., ολοκληρώθηκαν και φέτος οι καλοκαιρινές εκδηλώσεις που διοργάνωσε για 11^η χρονιά ο Μορφωτικός & Φυσιολατρικός Σύλλογος των Απανταχού Καστανισσιωτών στην Καστάνιτσα Αρκαδίας. Ο ΦΔσυμμετείχε στη Γιορτή του Δάσους και στο πλαίσιο της εκδήλωσης:

- λειτούργησε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Καστάνιτσας, με ξεναγήσεις δεκάδων επισκεπτών στους χώρους του,
- πραγματοποίησε περιβαλλοντικές δραστηριότητες για τα παιδιά (χάρτινες κατασκευές και ζωγραφική, κλήρωση αναμνηστικών εκδόσεων του ΦΔ, ομαδικά παιχνίδια, κ.λπ.),
- διοργάνωσε εκδήλωση απελευθέρωσης πέντε αποθεραπευμένων Κιρκινεζιών Falco naumanni τα οποία είχε περιθάψει και αποστείλει ο Σύλλογος Προστασίας και Περίθαψης Άγριας Ζωής «ANIMA».

10. (05-06/10/2019) Εκδηλώσεις για την Ευρωπαϊκή Γιορτή των Πουλιών σε Μουστό και Στυμφαλία

Μια ξεχωριστή ημέρα κοντά στη φύση είχαν την ευκαιρία να περάσουν όσοι και όσες βρέθηκαν το Σαββατοκύριακο 5-6/10/2019 στον υγρότοπο Μουστού και στη λίμνη Στυμφαλία, με παρατήρηση πουλιών, δημιουργικά εργαστήρια για τα παιδιά και πλήθος άλλων δράσεων αφιερωμένων στη φθινοπωρινή μετανάστευση, στο πλαίσιο του εορτασμού της Ευρωπαϊκής Γιορτής των Πουλιών. Οι συμμετέχοντες περιηγήθηκαν στη φύση και ενημερώθηκαν για τα είδη ορνιθοπανίδας που απαντούν στις υδροτοπικές περιοχές Μουστού και Στυμφαλίας, καθώς επίσης και για το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την προστασία τους. Επιπλέον στο μονοπάτι ερμηνείας της λίμνης Στυμφαλίας, είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν από κοντά την επανένταξη στο φυσικό περιβάλλον δύο αποθεραπευμένων γερακίνων, δράση που πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς (ΠΙΟΠ), το Μουσείο Περιβάλλοντος Στυμφαλίας και τον Σύλλογο Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής ANIMA.

11. (12/10/2019) Εθελοντικός καθαρισμός στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Εθελοντικού Καθαρισμού Ακτών 2019 στην ευρύτερη περιοχή της λιμνοθάλασσας Μουστού

Ο Φορέας Διαχείρισης με τη συνεργασία του Δήμου Βόρειας Κυνουρίας, στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Εκστρατείας Εθελοντικού Καθαρισμού Ακτών 2019, συμμετείχε σε εθελοντική δράση καθαρισμού στις 12 Οκτωβρίου 2019. Σημείο συνάντησης για τους ενδιαφερόμενους εθελοντές ορίστηκε το πανοραμικό σημείο του υγροτόπου Μουστού με καθαρισμό, στο πανοραμικό σημείο θέας της λιμνοθάλασσας ενώ συνεχίστηκε κατά μήκος του καναλιού έως την παράκτια περιοχή εκατέρωθεν της εκβολής του. Δεύτερο σημείο καθαρισμού ήταν η περιοχή Πόρτες Μελιγούς.

12. (31/10/2019) Περιβαλλοντική ενημέρωση επισκεπτών από τον Φορέα Διαχείρισης στην 36η Γιορτή Καστανου στην Καστάνιτσα Αρκαδίας.

Για 9^η χρονιά ο Φορέας Διαχείρισης συμμετείχε στον εορτασμό στην Γιορτή του Καστανου στην Καστάνιτσα Αρκαδίας, με την λειτουργία του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης. Το Κέντρο παρέμεινε ανοικτό για το κοινό της εκδήλωσης και εκατοντάδες επισκέπτες ξεναγήθηκαν στους χώρους του, ήτοι στην Έκθεση Ερμηνείας Περιβάλλοντος και την Έκθεση Παραδοσιακών Επαγγελμάτων, παρακολούθησαν τις ταινίες ντοκιμαντέρ του ΦΔ με περιεχόμενο την οικολογική και ιστορική-πολιτιστική αξία της περιοχής αλλά και ενημερώθηκαν για τις δράσεις που υλοποιεί ο Φορέας Διαχείρισης στην προστατευόμενη περιοχή.

13. (19/11/2019) Ο Φορέας Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού συμμετείχε στην Έκθεση «Πελοπόννησος EXPO 2019» στην Τρίπολη.

Η έκθεση «Πελοπόννησος Expo» που διοργανώθηκε από τα Επιμελητήρια Αργολίδας, Αρκαδίας, Αχαΐας, Ηλείας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας, πραγματοποιήθηκε από τις 13 έως τις 17 Νοεμβρίου 2019 σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο στο κτήριο ΓΕΑ ΑΕ, στη ΒΙ.ΠΕ. Τρίπολης. Με ποικιλία στη θεματολογία, η φετινή έκθεση τράβηξε το ενδιαφέρον πλήθους επισκεπτών που περιηγήθηκαν στα περίπτερα με προϊόντα και υπηρεσίες από όλη την Πελοπόννησο. Ο Φορέας Διαχείρισης φιλοξενήθηκε στο περίπτερο του Δήμου Β. Κυνουρίας. Μέσω της έκθεσης δόθηκε μια ευκαιρία να ενημερωθεί το κοινό της ευρύτερης περιοχής για την πολύπλευρη αξία του οικοσυστήματος των περιοχών αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης.

Συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης σε εκπαιδευτικά προγράμματα

1. (6/6/2019) Σεμινάριο με θέμα "Παροχή Πρώτων Βοηθειών" στο Κέντρο Υγείας Άστρους.

Στις 06 Ιουνίου 2019, το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης παρακολούθησε στην αίθουσα συνεδριάσεων του Κέντρου Υγείας Άστρους «Χριστίνα Λαζάρου Δαλιάνη» ενημέρωση με θέμα την παροχή πρώτων βοηθειών.

Το ιατρικό προσωπικό του Κέντρου Υγείας Άστρους παρουσίασε τον τρόπο αντιμετώπισης της καρδιοαναπνευστικής ανακοπής, της εξωτερικής αιμορραγίας, των εγκαυμάτων, των κρουπαγνημάτων, της πνιγμονής, της θερμοπληξίας, της ηλεκτροπληξίας, των αλλεργιών και των καταγμάτων, των τσιμπημάτων των εντόμων, κ.α. Έγινε επίσης πρακτική άσκηση των συμμετεχόντων στη δεξιότητα της Καρδιοπνευμονικής Αναζωογόνησης (ΚΑΡΠΑ) σε πρόπλασμα, υπό την καθοδήγηση του ιατρικού προσωπικού του Κέντρου Υγείας. Στην ενημέρωση παρόντες ήταν και αρκετά από τα μέλη του εποχικού προσωπικού του Δασαρχείου Κυνουρίας.

2. (03-05.7.2019) Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τον εντοπισμό και προστασία φωλεών ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας καρέτα, από εκπροσώπους του Συλλόγου για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας ΑΡΧΕΛΩΝ, στον Κυπαρισσιακό Κόλπο

Η υπεύθυνη του Τμήματος Προστασίας & Διαχείρισης, κα. Α. Κανελίδου και οι επόπτες/φύλακες κ.κ. Ι. Δημητρακόπουλο και Φ. Δημάκου του Φορέα Διαχείρισης συμμετείχαν κατά το διήμερο 3-5/07/2019 σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την εκμάθηση των μεθόδων εντοπισμού, καταγραφής και προστασίας των φωλεών ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας καρέτα *Caretta caretta*, από εκπροσώπους του Συλλόγου για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας ΑΡΧΕΛΩΝ.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα υλοποιήθηκε σε συνεργασία με τον Φορέα Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου – Στροφυλιάς και Κυπαρισσιακού Κόλπου (ΦΔΥΚΣΚΚ), στα πλαίσια του ΠΕ 2.2 «Δικτύωση Εσωτερικού», του Υποέργου 1 «Διαχειριστικές Δράσεις για την Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας» της Πράξης «Επιχορήγηση του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου

& Μονεμβασίας για Δράσεις Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, Ειδών και Οικοτόπων», του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020» (ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ), με Κωδικό ΟΠΣ 5033190.

Στόχος του εκπαιδευτικού προγράμματος αποτέλεσε η κατανόηση ορθών πρακτικών για τον εντοπισμό και επιβεβαίωση παρουσίας φωλιών ωοτοκίας στις ακτές και η εκμάθηση μεθόδων προστασίας τους, ενώ εξασφαλίστηκε και η ενίσχυση της συνεργασίας με τον Φορέα Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου –Στροφυλιάς και Κυπαρισσιακού Κόλπου, αυξάνοντας την αποτελεσματικότητα σε θέματα κοινής αρμοδιότητας.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα είχε διήμερη διάρκεια και πραγματοποιήθηκε τις πρωινές ώρες της 4^{ης} και 5^{ης} Ιουλίου 2019, με πεδίο εφαρμογής τις ακτές Αγιαννάκη και Καλό Νερό του Κυπαρισσιακού Κόλπου. Ο συνολικός αριθμός στελεχών των συνεργαζόμενων ΦΔΠΠ που συμμετείχε ήταν έξι, ενώ κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης διαχωρίστηκαν σε δύο ομάδες τριών ατόμων η κάθε μια. Σε κάθε ομάδα υπήρχε εκπροσώπηση και από τους δύο Φορείς Διαχείρισης.

3. Πρόγραμμα ενημέρωσης & εκπαίδευσης πολιτών για προστασία από φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές, από στελέχη της Κεντρικής Διοίκησης της Ελληνικής Ομάδας Διάσωσης, 12-13.10.2019 στην Τρίπολη

Δυο στελέχη από το επιστημονικό προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης (κα. Κανελίδου, κος. Αναστόπουλος) και ένας φύλακας/επόπτης (κος. Δημητρακόπουλος), παρακολουθήσαν την εκπαιδευτική διημερίδα για την προστασία των πολιτών από τις φυσικές καταστροφές από ειδικά εκπαιδευμένα στελέχη της Κεντρικής Διοίκησης της Ελληνικής Ομάδας Διάσωσης, στο πλαίσιο του προγράμματος «Act to Protect», στο Αποστολοπούλειο Πνευματικό Κέντρο Τρίπολης.

Κατά την πρώτη ημέρα αναπτύχθηκαν σωστοί τρόποι πρόληψης και διαχείρισης έκτακτης ανάγκης και τρόποι αντιμετώπισης επιπτώσεων μετά από μία φυσική καταστροφή, όπως πυρκαγιά, πλημμύρα και σεισμός. Επίσης, παρουσιάστηκε θεματική ενότητα με οδηγίες για την παροχή Πρώτων Βοηθειών σε περιπτώσεις τραυματισμού. Τη δεύτερη ημέρα η ημερίδα συνεχίστηκε με τις θεματικές:

- Ιστορία της διάσωσης
- Προστασία από τους Κεραυνούς
- Πρακτικοί τρόποι πρόγνωσης του καιρού
- Επικοινωνίες σε μια έκτακτη ανάγκη
- Υποστηρίζω με ελάχιστα μέσα εξοπλισμού μια έκτακτη ανάγκη στη ύπαιθρο
- Προσεγγίζοντας την ανθρώπινη υπέρβαση
- Χρονικά επιχειρήσεων

Οι παρουσιάσεις πραγματοποιήθηκαν από το ιδρυτικό στέλεχος της Ελληνικής Ομάδας Διάσωσης (Ε.Ο.Δ) κ. Ζαφείριο Τρόμπκα, ο οποίος μέσα από τις προσωπικές του εμπειρίες και γνώση επιχείρησε να εξηγήσει με σαφή και κατανοητό τρόπο, πρακτικούς τρόπους επιβίωσης σε περίπτωση ανάγκης (π.χ. κεραυνοπληξία, υποθερμία), απλές ενδείξεις καιρικών μεταβολών, απαραίτητο τεχνικό εξοπλισμό (ασύρματος, ιμάντες, κράνος, φορεία) και χρήση αυτών (κόμποι και δεσίματα θύματος) με τη βοήθεια και τη συμμετοχή του κοινού.

4. (21-28.07.2019) Θερινό Πανεπιστήμιο του Προγράμματος Άνθρωπος και Βιόσφαιρα της UNESCO, στην Βουλγαρία

Τρία στελέχη του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας επιλέχθηκαν προκειμένου να παρακολουθήσουν τις εργασίες του Θερινού Πανεπιστημίου με τίτλο: "Summer University on "Integrated Management, Sustainable Tourism, and Promotion of Biosphere Reserves" γύρω από τα θέματα της ολοκληρωμένης διαχείρισης, του βιώσιμου τουρισμού και της προώθησης των αποθεμάτων βιόσφαιρας, στο πλαίσιο του Προγράμματος Άνθρωπος και Βιόσφαιρα (Man and the Biosphere MAB) της UNESCO. Το Θερινό Πανεπιστήμιο πραγματοποιήθηκε στις πόλεις Karlovo και Oreshak της Βουλγαρίας και στην ευρύτερη περιοχή του νεοσύστατου Αποθέματος Βιόσφαιρας των Κεντρικών Βαλκανίων (Central Balkan Biosphere Reserve), κατά το διάστημα 21 έως 28 Ιουλίου 2019.

Η συμμετοχή των στελεχών του ΦΔΠΜΜΜ στο Θερινό Πανεπιστήμιο, είχε ως στόχο την προώθηση της ιδέας ανακήρυξης της περιοχής της Νοτιοανατολικής Πελοποννήσου (Πάρνωνας – Μαλέας) σε Απόθεμα Βιόσφαιρας δεδομένου ότι ο Φορέας Διαχείρισης σε συνεργασία με την Αναπτυξιακή Πάρνωνας ΑΕ, συντάσσουν τον φάκελο υποψηφιότητας της περιοχής Πάρνωνας- Μαλέα, ώστε αυτή να ενταχθεί στο δίκτυο Αποθεμάτων Βιόσφαιρας της UNESCO.

Το εντατικό πρόγραμμα του Θερινού Πανεπιστημίου, στόχευε στην ανάπτυξη των ικανοτήτων των συμμετεχόντων στη διαχείριση των αποθεμάτων βιόσφαιρας ως «εργαστήρια» και «καταλύτες» για την Αειφόρο Ανάπτυξη και συνδύαζε διαλέξεις, συζητήσεις, ομαδικές εργασίες, με πολλές επισκέψεις (σε βιολογικά αγροκτήματα, οινοποιεία, ξενώνες, υπαίθρια μουσεία, μονοπάτια, κ.λπ.) κατά τη διάρκεια μιας εβδομάδας πολυεπιστημονικής και βιωματικής εκπαίδευσης.

Το Απόθεμα Βιόσφαιρας των Κεντρικών Βαλκανίων φιλοξένησε περισσότερους από 35 νέους από 15 χώρες, εμπειρογνώμονες, διδακτορικούς φοιτητές και προσωπικό περιοχών που εντάσσονται στο παγκόσμιο δίκτυο των αποθεμάτων βιόσφαιρας της UNESCO.

Στην εκδήλωση κλεισίματος που πραγματοποιήθηκε στις 26/7 στο Πολιτιστικό Κέντρο της πόλης Τρογαν οι συμμετέχοντες παρουσίασαν τις προτάσεις τους για μελλοντικά έργα και πρωτοβουλίες, συνοψίζοντας τα αποτελέσματα από τις ομαδικές εργασίες που πραγματοποιήθηκαν τις προηγούμενες ημέρες, οι οποίες αφορούσαν σε:

- επικοινωνιακά προγράμματα μεγάλης κλίμακας που προωθούν το πρόγραμμα MAB σε τοπικό και διεθνές επίπεδο,
- σύνδεση και συμμετοχή νέων στο δίκτυο MAB ,
- ενίσχυση τοπικών προϊόντων και τουριστικών υπηρεσιών για την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής
- εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη.

Το Απόθεμα Βιόσφαιρας των Κεντρικών Βαλκανίων αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα φυσικά κέντρα για την προστασία της βιοποικιλότητας και της άγριας ζωής στην Ευρώπη. Επιπλέον χαρακτηρίζεται από σημαντική ποικιλία τοπίου και αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους οικολογικούς διαδρόμους στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, υποστηρίζοντας τη γενετική ανταλλαγή, τη διανομή και τις συνδέσεις μεταξύ των ειδών από τα Καρπάθια και άλλα βουνά της Ανατολικής Ευρώπης, τα νότια τμήματα της Βαλκανικής Χερσονήσου και της Μικράς Ασίας.

Συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης σε ημερίδες

1. (1.2.2019) «Διαβούλευση αποτελεσμάτων για την σκοπιμότητα και τη δυνατότητα εφαρμογής μιας νέας Στρατηγικής ΟΧΕ (Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις) στην περιοχή της Κορινθίας στο πλαίσιο του Ε.Π. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ 2014-2020»

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης των πρώτων αποτελεσμάτων που προέκυψαν, από τη σύνταξη της μελέτης για την περιοχή της Κορινθίας, για τη σκοπιμότητα και τη δυνατότητα εφαρμογής μια νέας Στρατηγικής ΟΧΕ (Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις), του Ε.Π. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ 2014-2020, προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης μετέβηκε στην Κόρινθο στις 01.02.2019. Η περιοχή που έχει οριστεί, βάσει της μελέτης, για την υλοποίηση επενδύσεων πληροί κριτήρια που σχετίζονται με την πληθυσμιακή πυκνότητα και κατανομή, την ηλικιακή γήρανση, την ορεινότητα της περιοχής κ.α. και περιλαμβάνει πέντε Δήμους του Νομού Κορινθίας.

Στην ημερίδα παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Δημοτικών Αρχών του Ν. Κορινθίας, ο Προϊστάμενος Ε.Υ.Δ. Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου κ. Τατούλης, η αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Κορινθίας κα. Νικολάκου, μέλη του Εμπορικού Συλλόγου της Π.Ε. Κορίνθου, ο επικεφαλής σύνταξης της μελέτης κ. Παυλάκης με την ομάδα του, λοιποί εκπρόσωποι της Π.Ε. Κορινθίας κ.α.

Η ΟΧΕ ΠΕ Κορινθίας στοχεύει στη χρηματοδότηση έργων ενίσχυσης του Πολιτισμού και της Φύσης με σκοπό την προσέλκυση επισκεπτών και την τουριστική ανάπτυξη. Το συνολικό ποσό χρηματοδότησης (11 εκ. €) θα διαμοιραστεί ανάλογα με τις προτεινόμενες επεμβάσεις και την ανάγκη υλοποίησης τους, από τα οριζόμενα για κάθε κατηγορία ποσά. Το διαθέσιμο ποσό για τις δράσεις ενίσχυσης της φύσης έχει οριστεί στα 500.000€. Σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση του ΟΧΕ θα διαδραματίσει η συνεργασία μεταξύ Δημοτικών Αρχών και τοπικών φορέων, υπό τον συντονισμό επιτροπής ελέγχου απαρτιζόμενη από μέλη όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

2. (21.3.2019) Ημερίδα για τις δράσεις και τα έργα του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ) 2014-2020 στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Εκπρόσωποι του Φορέα Διαχείρισης παρευρέθηκαν στο Αποστολοπούλειο Πνευματικό Κέντρο Τρίπολης στα πλαίσια ενημερωτικής εκδήλωσης για την παρουσίαση των έργων-δράσεων που θα υλοποιηθούν με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ) 2014-2020 στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.

Την εκδήλωση χαιρέτησε ο Υφυπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης κος Στάθης Γιαννακίδης, ενώ το κοινό καλωσόρισαν και ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου, κος Τατούλης Πέτρος και ο Δήμαρχος Τρίπολης, κος Παυλής Δημήτριος. Στην εκδήλωση έδωσαν το παρόν και λοιποί εκπρόσωποι της Περιφέρειας και των Δήμων της.

Σκοπός της εκδήλωσης, η προβολή με τη μορφή παρουσιάσεων των έργων που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 για την Περιφέρεια Πελοποννήσου.

Ειδικότερα παρουσιάστηκαν έργα του Τομέα Περιβάλλοντος: Ολοκληρωμένη Διαχείριση Απορριμμάτων Περιφέρειας Πελοποννήσου με ΣΔΙΤ, Δικτύου Αποχέτευσης και Εγκατάστασης

Επεξεργασίας Λυμάτων Οικισμού Νεάπολης (Β' Φάση) και Αποχέτευσης και Επεξεργασίας Λυμάτων Μολάων (Β' Φάση). Τις προβολές των παρουσιάσεων πραγματοποίησαν εκπρόσωποι του ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ και του Δήμου Μονεμβασίας.

Όραμα της υλοποίησης του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 αποτελεί η δημιουργία ενός σύγχρονου, ασφαλούς και φιλικού προς το περιβάλλον συστήματος μεταφορών, η προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος, η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

3. (22.5.2019) Ημερίδα με θέμα «Ανάπτυξη ειδικών πρωτοκόλλων για την προστασία της βιοποικιλότητας από τις επιπτώσεις των θαλάσσιων απορριμμάτων σε επίπεδο λεκάνης της Μεσογείου & Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών (ΘΠΠ): Παρουσίαση Πρωτοκόλλου Παρακολούθησης Θαλάσσιων Απορριμμάτων»

Κατόπιν σχετικής πρόσκλησης από την περιβαλλοντική οργάνωση MEDASSET, στις 22 Μαΐου 2019 το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης συμμετείχε σε ημερίδα με σκοπό την παρουσίαση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν στα πλαίσια του έργου MEDSEALITTER που εντάσσεται στο διακρατικό πρόγραμμα INTERREG MED 2014-2020.

Για την υλοποίησή του, συνεργάζονται 10 φορείς από 4 χώρες (Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Ελλάδα) και θα ολοκληρωθεί τον Ιούλιο του 2019.

Σκοπός της συμμετοχικής ημερίδας ήταν η γνωριμία και η κατανόηση του «Πρωτοκόλλου Παρακολούθησης Θαλάσσιων Απορριμμάτων», αλλά και η προώθηση της συνεργασίας για τη βέλτιστη αντιμετώπιση του προβλήματος των θαλάσσιων απορριμμάτων. Το MEDSEALITTER αποσκοπεί στην ανάπτυξη και υιοθέτηση κοινών πρωτοκόλλων για την παρακολούθηση των θαλάσσιων απορριμμάτων και των δυνητικών επιπτώσεών τους σε σημαντικά είδη βιοποικιλότητας στη Μεσόγειο.

Στην ημερίδα παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της διοργανώτριας οργάνωσης MEDASSET, συνεργάτες ερευνητές-επιστήμονες με καίριο ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε, Κτηνιατρική Σχολή Α.Π.Θ), στελέχη Φορέων Διαχείρισης με χωρική αρμοδιότητα θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές, μέλος του Ερευνητικού Κέντρου Διάσωσης & Περιθάλψης Κητωδών «Αρίων», στέλεχος της Μ.Κ.Ο «Όζον» και εκπρόσωποι της Περιφερειακής Διοίκησης. Στο πλαίσιο της ημερίδας έγιναν παρουσιάσεις και συζητήσεις για τα θαλάσσια απορρίμματα, για την διαχείριση περιστατικών εκβρασθέντων θαλάσσιων χελωνών, για είδη θαλάσσιων οργανισμών [γόπες (Boops boops), και πολύχαιτοι (Sabella spallanzanii)] που μαζί με τις θαλάσσιες χελώνες αποτελούν βιοδείκτες παρακολούθησης των μακρο και μικροαπορριμμάτων σε τοπικές και μεγάλες κλίμακες. Κατά τη διάρκεια παρουσίασης του «Πρωτοκόλλου Παρακολούθησης των Θαλάσσιων Απορριμμάτων» έγινε συνοπτική περιγραφή του εξοπλισμού, που χρησιμοποιήθηκε (μικρά- μεσαία- μεγάλα σκάφη, drones, αεροσκάφη), του προσωπικού, του κόστους και της διαδικασίας καταγραφής των απορριμμάτων.

Η ημερίδα ολοκληρώθηκε με συζήτηση μεταξύ των εκπροσώπων των παρευρισκόμενων φορέων, θέτοντας ερωτήματα σχετικά με 1) την ανάγκη εφαρμογής του πρωτοκόλλου, 2) την πρόταση καινούριων ιδεών και 3) το επίπεδο συνεισφοράς και αναγκών κάθε φορέα.

4. (2.10.2019) Δημόσια Διαβούλευση για την εφαρμογή μέτρων προστασίας και διαχείρισης του οικοτόπου προτεραιότητας *2250

Δύο στελέχη του επιστημονικού προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης (κα. Κανελίδου, κος. Αναστόπουλος) μαζί με τον Πρόεδρο του Δ.Σ. κ. Μήλιος συμμετείχαν στη δημόσια διαβούλευση για την εφαρμογή μέτρων προστασίας και διαχείρισης του οικοτόπου προτεραιότητας *2250 (Θίνες των παραλίων με *Juniperus spp.*) στα πλαίσια του πρωτοκόλλου ολοκληρωμένου εθνικού προγράμματος Life Integrated Project-LIFE IP, που συντονίζεται από το ΥΠΕΝ, στο Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο του Πανεπιστημίου Πατρών. Στη συζήτηση τοποθετήθηκαν προβάλλοντας παρουσιάσεις σχετικά με το έργο και τον Τύπο Οικοτόπου *2250 (σχέδιο δράσης, πιέσεις-απειλές, σημασία):

- Ο Καθ. Παναγιώτης Δημόπουλος, ως Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου LIFE IP 4 NATURA, για το Πανεπιστήμιο Πατρών
- Ο Αν. Καθ. Ιωάννης Τσιριπίδης, αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Βιολογίας του Α.Π.Θ.
- Ο Δρ. Κόκκορης Ιωάννης, διδάκτωρ του Τμήματος Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών

Οι εκπρόσωποι των παρευρισκομένων φορέων, παρέθεσαν τη γνώση που κατέχουν για τον υπό συζήτηση Τ.Ο., τις πιέσεις που δέχεται στις περιοχές αρμοδιότητας τους, την ανάγκη προστασίας του, την έλλειψη αρμοδιοτήτων που τους καθιστά ανήμπορους, την γραφειοκρατία και τα εμπόδια που προκύπτουν κατά την υλοποίηση δράσεων.

Από την πλευρά του ο Φορέας Διαχείρισης αναφέρθηκε στην παρουσία του Τ.Ο. στην περιοχή χωρικής αρμοδιότητας του, τις πιέσεις που δέχεται, την κατάσταση διατήρησης του με βάση τα υπάρχοντα δεδομένα και την προγραμματισμένη εκπόνηση προκαταρκτικής εκτίμησης, ώστε να επικαιροποιηθεί η γνώση σχετικά με αυτή. Επίσης, έγινε λόγος για τις επεμβάσεις που προτίθεται να εφαρμόσει (όπως αυτές υποδειχτούν από προκαταρκτική μελέτη), ώστε να διατηρηθεί/βελτιωθεί η τρέχουσα κατάσταση διατήρησης.

Ο Πρόεδρος του ΔΣ κ. Δημήτρης Μήλιος αναφέρθηκε στα χρόνια προβλήματα των Φορέων Διαχείρισης (ελλείψεις αρμοδιότητες, μη δεσμευτικό χαρακτήρα γνωμοδοτήσεων, έλλειψη προσωπικού).

5. (09.10.2019) Ημερίδα-Διαβούλευση για τους Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών του ΥΠΕΝ

Στις 9/10 πραγματοποιήθηκε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ημερίδα- διαβούλευση με θέμα «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών: Παρόν και Μέλλον» με αντικείμενο την αποτίμηση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου και η αξιολόγηση της λειτουργίας των Φορέων Διαχείρισης, αλλά και η ανταλλαγή απόψεων για μια πιθανή μεταρρύθμιση του συστήματος και οι προοπτικές του.

Παρόντες στην ημερίδα-διαβούλευση ήταν ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Κωστής Χατζηδάκης, ο υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Δημήτρης Οικονόμου, ο Γενικός Γραμματέας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων, κ. Κωνσταντίνος Αραβώσης, και ο Γ.Γ. Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, κ. Ευθύμιος Μπακογιάννης. Στην ημερίδα-διαβούλευση, συμμετείχαν μεταξύ άλλων και τοποθετήθηκαν επί του θέματος της ημερίδας:

- πρόεδροι και συντονιστές των 36 ΦΔΠΠ,
- εκπρόσωποι των εργαζομένων στους ΦΔΠΠ,
- εκπρόσωποι των 13 Περιφερειών,
- εκπρόσωποι των δήμων στις περιοχές ευθύνης των ΦΔΠΠ (μέσω ΚΕΔΕ),
- εκπρόσωποι 20 ΜΚΟ, που εμπλέκονται στους ΦΔΠΠ,
- εκπρόσωποι των επαγγελματιών (μέσω του Επιμελητηρίου),
- αρμόδιες και συναρμόδιες για τους ΦΔΠΠ υπηρεσίες του ΥΠΕΝ,
- εκπρόσωποι της επιστημονικής κοινότητας,
- ο πρόεδρος της επιτροπής «Φύση 2000»,
- ο συντονιστής και οι εκπρόσωποι των μελετητών για τις Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες (ΕΠΜ) και τα Προεδρικά Διατάγματα (ΠΔ) των Προστατευόμενων Περιοχών.

Τον Φορέα Διαχείρισης εκπροσώπησε, ο Πρόεδρος του ΔΣ κ. Δημήτρης Μήλιος και ο Συντονιστής του ΦΔ. κ. Αργύριος Μπόγλης.

Συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης σε συναντήσεις εργασίας

1. (18.6.2019) Ανακήρυξη της περιοχής της Νοτιοανατολικής Πελοποννήσου (Πάρνωνας – Μαλέας) σε Απόθεμα Βιόσφαιρας

Ο συντονιστής του Φορέα Διαχείρισης με την υπεύθυνη δημοσίων Σχέσεων εκπροσώπησαν τον ΦΔΠΜΜΜ σε συνάντηση εργασίας σχετικά με την υποβολή πρότασης για την ανακήρυξη της περιοχής της Νοτιοανατολικής Πελοποννήσου (Πάρνωνας – Μαλέας) σε Απόθεμα Βιόσφαιρας (ΑΒ). Χάρτης προτεινόμενης περιοχής Αποθέματος Βιόσφαιρας – Πυρήνας, Περιφερειακή Ζώνη και Ζώνη Μετάβασης

Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 18.6.2019 στην έδρα της Αναπτυξιακής Πάρνωνας, Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ, στο Λεωνίδιο στην οποία παραβρέθηκαν εκτός από τα στελέχη της ΑΝΕΠ Πάρνωνας, τρία από τα στελέχη της εταιρείας ΟΙΚΟΜ, Μελετητική Περιβάλλοντος ΕΠΕ, η οποία έχει αναλάβει συμβουλευτικό ρόλο και τεχνική υποστήριξη για την υλοποίηση του εγχειρήματος.

Στη συνάντηση αναπτύχθηκαν θέματα που αφορούν στα περαιτέρω βήματα που πρέπει να γίνουν ούτως ώστε να υποβληθεί ο φάκελος της υποψηφιότητας της περιοχής τον Σεπτέμβριο του 2020 για την ανακήρυξή της σε ΑΒ. Πιο συγκεκριμένα ζητήθηκαν το Σχήμα Διαχείρισης, η Επιτροπή Διαχείρισης, η οριοθέτηση και η ζωνοποίηση της υποψήφιας περιοχής αλλά και θέματα του οράματος και της κάλυψης των στόχων που τίθενται από το πρόγραμμα της UNESCO ως μια προσπάθεια για αναγνωρισιμότητα της περιοχής (brand name).

Επίσης συζητήθηκαν οι τρόποι ενεργοποίησης των εμπλεκόμενων φορέων και η λήψη των σχετικών αποφάσεων για τη συμμετοχή των Δήμων, τη ζωνοποίηση της υπό ένταξη περιοχής στο ΑΒ, το σχήμα διαχείρισης, κ.α.

2. (6.5.2019) Ενημερωτική συνάντηση σχετικά με το έργο «Τεχνικός και επιστημονικός συντονισμός της εκπόνησης Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ), σχεδίων ΠΔ και σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000» και «Εκπόνηση ΕΠΜ και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000»

Κατόπιν σχετικής πρόσκλησης του Τμήματος Προστατευόμενων Περιοχών, της Δ/σης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του ΥΠΕΝ, ο συντονιστής του Φορέα Διαχείρισης συμμετείχε σε συνάντηση ενημέρωσης και ανταλλαγής απόψεων σχετικά με το έργο «Εκπόνηση ΕΠΜ και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000». Η συνάντηση έλαβε χώρα στις 6.5.2019 και ώρα 11:00 – 17:00 στο κτήριο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Μεσογείων 119, Αμφιθέατρο). Οι κύριοι στόχοι της συνάντησης ήταν μεταξύ άλλων:

1. Η ενημέρωση σχετικά με το αντικείμενο, τον τρόπο προσέγγισης και τον προγραμματισμό υλοποίησης του έργου.
2. Η διαμόρφωση ενός λειτουργικού πλαισίου συνεργασίας μεταξύ των ΦΔΠΠ, του Συντονιστή του έργου και των Αναδόχων των επιμέρους μελετών του έργου.

Το έργο «Εκπόνηση ΕΠΜ και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000» έχει ως αντικείμενο την Εκπόνηση 23 Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ) για επιμέρους ομάδες των 446 περιοχών Natura της χώρας (Σύνολο 11 μελέτες) και την σύνταξη σχεδίων ΠΔ για τον χαρακτηρισμό των προστατευόμενων περιοχών, καθώς και την οριοθέτηση και τον καθορισμό χρήσεων γης και δραστηριοτήτων μέσα σε αυτές.

Για τον σκοπό αυτό το Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών, της Δ/σης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του ΥΠΕΝ, ως Διευθύνουσα Υπηρεσία προέβη στην ανάθεση σε Αναδόχους έντεκα (11) Μελετών Ομάδων περιοχών Natura (23 ΕΠΜ), καθώς και σε έναν (1) Ανάδοχο μελέτης Τεχνικού και Επιστημονικού Συντονισμού του Έργου. Την ευθύνη του Συντονισμού του έργου έχει αναλάβει η εταιρεία ENVECO A. E.

Το σύνολο των περιοχών Natura 2000 αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης Πάρνηνα Μουστού Μαινάλου & Μονεμβασίας συμπεριλαμβάνονται στην Μελέτη 10: Πελοπόννησος, και συγκεκριμένα στις Ομάδες περιοχών Natura β που αποτελούν αντικείμενο της 2ης ΕΠΜ κάθε Μελέτης (Γ' Φάση έργου) με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης το 2020. Ανάδοχος εταιρεία της ανωτέρω Μελέτης είναι η NERCO – Ν. ΧΛΥΚΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.Μ.

Με το ανωτέρω περιγραφόμενο έργο, αντιμετωπίζονται χρόνιες καταστάσεις, καθώς:

- Οριοθετούνται και διασφαλίζονται οι προστατευόμενες περιοχές της χώρας.
- Καθορίζονται οι ζώνες χρήσεων γης και δραστηριοτήτων εντός προστατευόμενων περιοχών.
- Εκπληρώνονται υποχρεώσεις της χώρας έναντι των Ευρωπαϊκών Οδηγιών για τη φύση.
- Αποφεύγονται επιβαρύνσεις στην οικονομία και στους πολίτες, από την επιβολή προστίμων.
- Τίθενται οι βασικοί κανόνες για έναν βιώσιμο αναπτυξιακό σχεδιασμό και για την προώθηση ενός υγιούς περιβάλλοντος ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας.

Όλες οι ΕΠΜ εντάσσονται στο αντικείμενο 11 επιμέρους Μελετών:

- Μελέτη 1: Αν. Μακεδονία & Θράκη
- Μελέτη 2: Κεντρική Μακεδονία (μέρος)
- Μελέτη 3: Δυτ. Μακεδονία (μέρος) και Κεντρική Μακεδονία (μέρος)
- Μελέτη 4: Θεσσαλία
- Μελέτη 5: Δυτ. Ελλάδα και Ιόνια νησιά

- Μελέτη 6: Στερεά Ελλάδα
- Μελέτη 7: Αττική και Βόρειο Αιγαίο
- Μελέτη 8: Νότιο Αιγαίο
- Μελέτη 9: Κρήτη
- Μελέτη 10: Πελοπόννησος
- Μελέτη 11: Ήπειρος και Δυτ. Μακεδονία (μέρος)

3. (05.07.2019) Συνάντηση εργασίας στο ΚΠΧΠ στο Λεωνίδιο

Συνάντηση εργασίας υπό τον συντονισμό της Ομάδας Τοπικής Δράσης της Αναπτυξιακής Πάρνωνα, στο πλαίσιο του διακρατικού σχεδίου συνεργασίας “Say cheese! Balcan cheese” με Ρουμανικές Ομάδες Τοπικής Δράσης πραγματοποιήθηκε στις 05 Ιουλίου 2019, στην αίθουσα προβολών και ενημερωτικών δραστηριοτήτων του Κέντρου Πληροφόρησης για τη Χλωρίδα του Πάρνωνα στο Λεωνίδιο Αρκαδίας.

Ο Πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης κ. Δημήτρης Μήλιος παρέστη στην έναρξη της συνάντησης και απεύθυνε καλωσόρισμα-χαιρετισμό στις εργασίες της ομάδας, δηλώνοντας μεταξύ άλλων, ότι για την υλοποίηση του έργου αποκατάστασης του παλιού Δημοτικού Σχολείου Βασκίνας και την μετατροπή του σε Κέντρο Πληροφόρησης για την Χλωρίδα του Πάρνωνα, υπήρξε ουσιώδης συνεργασία μεταξύ αντιπροσώπων τριών τοπικών φορέων, ήτοι, του κ. Λυσίκατου Χαράλαμπου, Δημάρχου Νότιας Κυνουρίας, του κ. Μπερέτσου Μαρίνη, Γενικού Διευθυντή της Αναπτυξιακής Πάρνωνα αλλά και του ιδίου. Ο Πρόεδρος, αφού μνημόνευσε τα κοινά στοιχεία που έχουν μεταξύ τους οι λαοί των Βαλκανίων, ευχήθηκε καλή συνέχεια στην επίτευξη των στόχων των συμμετεχόντων εταίρων, η οποία όπως ανέφερε, μπορεί να γίνει μόνο μέσα από ομαδικό πνεύμα και συνεργασία, δίνοντας ως παράδειγμα την καλή συνεργασία μεταξύ των ανωτέρω τριών φορέων για την πραγματοποίηση του δύσκολου έργου της αποκατάστασης και μετατροπής του υφιστάμενου κτηρίου σε Κέντρο Πληροφόρησης για την Χλωρίδα του Πάρνωνα.

4. (14.09.2019) 1^ο Συμπόσιο με θέμα: «Elafonisos 2025 ... After the fire»

Στο 1^ο Συμπόσιο με θέμα: «Elafonisos 2025 ... After the fire», που διοργανώθηκε από το Σωματείο «Σύλλογος για την Οικολογική και Βιώσιμη Ανάπτυξη της Ελαφονήσου» στην Ελαφόνησο, παραβρέθηκαν εκπρόσωποι του Φορέα Διαχείρισης στις 14.09.2019.

Στη συνάντηση εργασίας που προηγήθηκε το πρωί του Σαββάτου 14/9, συμμετείχαν η Δήμαρχος Ελαφονήσου κυρία Ευσταθία Λιάρου, ο Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Δρ. Γρηγόριος Νικ. Βάρρας, ξενοδόχοι και ευαισθητοποιημένοι κάτοικοι του νησιού, ενώ πραγματοποιήθηκε ζωντανή τηλεφωνική σύνδεση από το νησί της Πάρου με την κυρία Ζάνα Κοντομανώλη ως εκπρόσωπος της πρωτοβουλίας Clean Blue Paros.

Στο πλαίσιο της συνάντησης ο Συντονιστής του ΦΔ ΠΜΜΜ κ. Αργύριος Μπόγλης, «σύστησε» στους συμμετέχοντες τον Φορέα Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας, οι περιοχές αρμοδιότητας του οποίου διευρύνθηκαν σημαντικά, περιλαμβάνοντας πλέον εκτός από την υφιστάμενη κατά την έναρξη ισχύος του περιοχή ευθύνης [Κ.Υ.Α υπ’ αριθμ. 33999 (ΦΕΚ/353/ΑΑΠ/6.9.2010)], και δεκατέσσερις (14) περιοχές του Δικτύου Natura 2000. Μεταξύ των περιοχών αυτών είναι και η Ειδική Ζώνη Διατήρησης – Περιοχή Νεάπολης και Νήσος Ελαφόνησος (κωδικός: GR 2540002). Παρουσιάστηκαν οι «Διαχειριστικές δράσεις για την προστασία και

διατήρηση της βιοποικιλότητας» που έχουν προγραμματιστεί για την περιοχή της Ελαφονήσου που εντάσσονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020). Έγινε επίσης συζήτηση για την «1η Αποτίμηση Οικολογικής Καταστροφής από την πυρκαγιά της 10-11 Αυγούστου 2019 στην Ελαφόνησο» όπως ανακοινώθηκε από τον Φορέα Διαχείρισης λίγες μέρες μετά το περιστατικό, στις 13/8.

Το απόγευμα της ίδια μέρας, πραγματοποιήθηκε ανοιχτή συνάντηση στο πλαίσιο της οποίας ο συντονιστής του ΦΔ παρουσίασε επιγραμματικά, τις δράσεις του ΦΔ ΠΜΜΜ που έχουν ενταχθεί στο Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 και αφορούν στην Ειδική Ζώνη Διατήρησης – Περιοχή Νεάπολης και Νήσος Ελαφόνησος (κωδικός: GR 2540002), δίνοντας παράλληλα πληροφορίες για το Ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο Natura 2000, ενώ στη συνέχεια απάντησε και σε αρκετές ερωτήσεις του κοινού της εκδήλωσης.

Πιο συγκεκριμένα οι συμμετέχοντες της συνάντησης, εκπρόσωποι της Τ.Α., μόνιμοι κάτοικοι του νησιού, ξενοδόχοι, εστιατορές, αλιείς κλπ. ενημερώθηκαν για τις προγραμματισμένες δράσεις του Φορέα Διαχείρισης που στοχεύουν κυρίως, στη βελτίωση του βαθμού διατήρησης προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών (Οδηγίες 92/43/ΕΟΚ & 2009/147/ΕΚ), των οποίων ο σημερινός βαθμός κρίνεται μη ικανοποιητικός ή χρήζουν επαναλαμβανόμενης διαχείρισης, και σε δράσεις διαχείρισης και προστασίας ειδών και τύπων οικοτόπων εθνικού ενδιαφέροντος που αποδεδειγμένα χρήζουν προστασίας.

5. (09.11.2019) 2^ο Συμπόσιο με θέμα: «Elafonisos 2025 ... After the fire» Εκπρόσωποι του Φορέα Διαχείρισης παραβρέθηκαν στις 9 Νοεμβρίου 2019, στην Ελαφόνησο για τη διεξαγωγή του 2ου συμποσίου με θέμα: «Elafonisos 2025 ... After the fire», κατόπιν προσκλήσεως του Σωματίου «Σύλλογος για την Οικολογική και Βιώσιμη Ανάπτυξη της Ελαφονήσου»

Στη συνάντηση συμμετείχαν κάτοικοι της ευρύτερης περιοχής - ευαισθητοποιημένοι πολίτες, εκπρόσωποι της Τοπ. Αυτοδιοίκησης, ξενοδόχοι, αλιείς κλπ. προκειμένου να αναφέρουν αλλά και να συζητήσουν για άλλη μια φορά τα περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελαφόνησος καθώς και να ενημερωθούν μεταξύ άλλων για τις προγραμματισμένες δράσεις του Φορέα Διαχείρισης.

Στο πλαίσιο της συνάντησης ο Συντονιστής του ΦΔ ΠΜΜΜ κ. Μπόγλης Αργύριος, παρουσίασε τις περιοχές αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης καθώς και πληροφορίες που αφορούν στο Ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο NATURA 2000. Το κοινό της εκδήλωσης ενημερώθηκε για τις δράσεις του Φορέα Διαχείρισης που ως στόχο έχουν, τη βελτίωση του βαθμού διατήρησης προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών, καθώς και για τις δράσεις διαχείρισης - προστασίας ειδών και τύπων οικοτόπων εθνικού ενδιαφέροντος, που αποδεδειγμένα χρήζουν προστασίας. Παρουσιάστηκαν επίσης οι «Διαχειριστικές δράσεις για την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας» οι οποίες έχουν προγραμματιστεί για την περιοχή της Ελαφονήσου και αφορούν συγκεκριμένα στην Ειδική Ζώνη Διατήρησης – Περιοχή Νεάπολης και Νήσος Ελαφόνησος (κωδικός: GR 2540002).

Η παρουσία του Φορέα Διαχείρισης στην εκδήλωση ολοκληρώθηκε με την παρουσίαση της υποψηφιότητας αναγνώρισης του Αποθέματος Βιόσφαιρας Πάρνωννα - Μαλέα, στο πλαίσιο υποβολής φακέλου στο πρόγραμμα “Ανθρωπος και Βιόσφαιρα” (“Man And the Biosphere Programme – MAB”) της UNESCO.

Συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης σε συνέδρια

1. (29.09-02.10/2019) Πανελλήνιο Δασολογικό Συνέδριο, στο Λιτόχωρο Πιερίας

Στις εργασίες του 19^{ου} Πανελλήνιου Δασολογικού Συνεδρίου με θέμα “Η συμβολή των δασικών οικοσυστημάτων στην ορεινή οικονομία και στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος” που διοργανώθηκε στο Λιτόχωρο Πιερίας από 29 Σεπτεμβρίου έως 2 Οκτωβρίου 2019 συμμετείχε ο Φορέας Διαχείρισης. Στο Συνέδριο που διοργάνωσε η Ελληνική Δασολογική Εταιρεία σε συνεργασία με τοπικούς φορείς του Ν. Πιερίας, τον Φορέα Διαχείρισης εκπροσώπησε, ο Συντονιστής του ΦΔ κ. Αργύριος Μπόγλης, Δασολόγος MSc.

Στο Συνέδριο παρουσιάστηκαν σύγχρονες δασικές έρευνες που αφορούν όλους τους τομείς που ασχολούνται με την διαχείριση των δασών, δασικών εκτάσεων και του φυσικού περιβάλλοντος γενικότερα. Την τελευταία ημέρα του Συνεδρίου πραγματοποιήθηκε εκδρομή στον Όλυμπο για ενημέρωση των Συνέδρων σχετικά με την παγκόσμια οικολογική/ιστορική/δασική αξία του σημαντικότερου Εθνικού Δρυμού της Ελλάδας.

Ο Φορέας Διαχείρισης επιδίωξε με την συμμετοχή του στο 19ο Πανελλήνιο Δασολογικό Συνέδριο, την ανταλλαγή απόψεων, την δικτύωση και την εξασφάλιση συνεργασίας με Έλληνες και ξένους δασολόγους επιστήμονες που συμμετείχαν στο Συνέδριο, με απώτερο σκοπό την προστασία, ορθή διαχείριση και ανάδειξη των προστατευόμενων περιοχών.

2. (10-13.10.2019) 16^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας, με τίτλο «Η Φυτική Ποικιλότητα στα Οικοσυστήματα της Ελλάδας»

Δύο στελέχη του επιστημονικού προσωπικού εκπροσώπησαν τον Φορέα Διαχείρισης στο 16ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας, ο κ. Μπόγλης και η κα. Κανελίδου, το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Ινστιτούτο Μεσογειακών & Δασικών Οικοσυστημάτων (ΙΜΔΟ) -ΕΛΓΟ «Δήμητρα», από 10 έως 13.10.2019.

Στο συνέδριο μεταξύ άλλων έδωσαν το παρών στελέχη του ΥΠΕΝ, μέλη (εκπαιδευτές, φοιτητές) της πανεπιστημιακής κοινότητας στο αντικείμενο της βιολογίας-φυσιολογίας φυτών και της μυκητολογίας, ερευνητές του ΙΜΔΟ, στελέχη Φορέων Διαχείρισης (Εθνικών Δρυμών Παρνασσού και Ολύμπου), μελετητές και μέλη ΜΚΟ.

Η πρώτη ημέρα του Συνεδρίου (10.10.2019) περιλάμβανε την απονομή τιμητικών διακρίσεων σε επιστήμονες με σημαντικό ερευνητικό έργο, καθώς και την κεντρική ομιλία του Συνεδρίου. Τις επόμενες δύο ημέρες (11-12.10.2019) παρουσιάστηκε το σύνολο των ερευνητικών εργασιών, ταξινομημένες ανάλογα με το περιεχόμενο τους σε επτά κατηγορίες (Συνεδρίες):

- Καταγραφή και Αξιολόγηση της Φυτοποικιλότητας.
- Διατήρηση και Διαχείριση Ειδών και Οικοτόπων.
- Η Ελληνική χλωρίδα και το έργο «Χλωρίδα της Ελλάδας» (Flora of Greece project) – Φυλογένεση – Ταξινομική Φυτών –Φυλογεωγραφία.
- Φυτά και Εφαρμοσμένη Έρευνα – Εκπαίδευση – Ευαισθητοποίηση.
- Κυτταρική Βιολογία – Φυσιολογία – Οικοφυσιολογία –Βιοχημεία.
- Μυκητολογία.

- Καλλιέργεια και βιοτεχνολογικές εφαρμογές φυκών και υδροχαρών φυτών στο πλαίσιο της κυκλικής βιο-οικονομίας.

Δελτία Τύπου

Με στόχο την επικοινωνία με άτομα ή/και ομάδες με κοινά περιβαλλοντικά ενδιαφέροντα, αποστάλθηκαν από τον Φορέα Διαχείρισης κατά το 2019 συνολικά **24 δελτία τύπου**, τα οποία συνοδεύονταν από οπτικοακουστικό υλικό [ταινίες μικρής διάρκειας (video), φωτογραφίες, αφίσες κ.λπ]. Παρακάτω παραθέτουμε σε σύντομη μορφή τα δημοσιευμένα δελτία τύπου κατά ημερομηνία και θέμα δημοσίευσης:

1. **05/02/2019** «Κυκλοφορία του 15ου ηλεκτρονικού φυλλαδίου Newsletter του ΦΔΟΠΥΜ».
2. **08/02/2019** «Εφαρμογή Προγράμματος Επιζωοτιολογικής Διερεύνησης της Γρίπης των Πτηνών για το έτος 2019».
3. **21/03/2019** «Δάση και εκπαίδευση» Διεθνής Ημέρα Δασών 2019».
4. **29/03/2019** «Χελιδονίσματα: καλωσόρισμα στην Άνοιξη και στα χελιδόνια στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης του ΦΔΠΜΜΜ».
5. **02/04/2019** «Πρόσκληση στην πανελλαδική εκστρατεία εθελοντικού καθαρισμού “Let’s do it Greece 2019” στον υγρότοπο Μουστού».
6. **10/04/2019** «Εθελοντικός καθαρισμός υγροτόπου Μουστού “Let’s do it Greece” την Κυριακή 14 Απριλίου 2019».
7. **23/04/2019** «Πασχαλινές ευχές από τον Φορέα Διαχείρισης Πάρνωνα Μουστού Μαινάλου & Μονεμβασίας».
8. **23/05/2019** «Επισκέψεις του ΦΔΠΜΜΜ σε Νηπιαγωγεία με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για τη Χελώνα».
9. **04/06/2019** «Εθελοντικοί καθαρισμοί στο πλαίσιο της εκστρατείας «Καθαρίστε τη Μεσόγειο» από τον Φορέα Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας».
10. **05/06/2019** «Γιορτάζοντας την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος με τους μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Αγίου Ανδρέα – Πραστού».
11. **14/06/2019** «Πρώτη φωλιά της Καρέτα για το 2019 στο Λακωνικό Κόλπο».
12. **01/07/2019** «Ανοιχτό για το κοινό το Κέντρο Πληροφόρησης για τη Χλωρίδα του Πάρνωνα στο πλαίσιο του φεστιβάλ Μελιτζάzz 2019 “Bittersweet” στο Λεωνίδιο Αρκαδίας».
13. **10/07/2019** «Κυκλοφορία του 16ου ηλεκτρονικού φυλλαδίου Newsletter του ΦΔΠΜΜΜ».
14. **11/07/2019** «Προστασία φωλιάς ωοτοκίας χελώνας καρέτα (Caretta caretta) στην ακτή Κάτω Βερβένων από τον ΦΔΠΜΜΜ και συμβουλές προς πολίτες σε περίπτωση εντοπισμού νέων φωλεών».
15. **01/08/2019** «Περιβαλλοντικές δραστηριότητες από τον Φορέα Διαχείρισης στην Καστάνιτσα Αρκαδίας στο πλαίσιο της εκδήλωσης «Γιορτή του Δάσους 2019».
16. **02/08/2019** «Συμμετοχή του ΦΔΠΜΜΜ στο Θερινό Πανεπιστήμιο του Προγράμματος Άνθρωπος και Βιόσφαιρα της UNESCO, 21-28/07/2019 στην Βουλγαρία».

17. **09/08/2019** «Τα πρώτα χελωνάκια του 2019 κολυμπάνε στον Λακωνικό Κόλπο».
18. **21/08/2019** «Ο Φορέας Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας στη «Γιορτή του Δάσους 2019» στην Καστάνιτσα Αρκαδίας».
19. **01/10/2019** «Εκδηλώσεις εορτασμού της Πανευρωπαϊκής Γιορτής των Πουλιών».
20. **08/10/2019** «Εκδηλώσεις για την Ευρωπαϊκή Γιορτή των Πουλιών σε Μουστό και Στυμφαλία».
21. **09/10/2019** «Εθελοντικός καθαρισμός στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Εθελοντικού Καθαρισμού Ακτών 2019 στην ευρύτερη περιοχή της λιμνοθάλασσας Μουστού».
22. **21/10/2019** «Γιορτή Κάστανου 2019 στην Καστάνιτσα Αρκαδίας».
23. **31/10/2019** «Περιβαλλοντική ενημέρωση επισκεπτών από τον Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας στην 36η Γιορτή Κάστανου στην Καστάνιτσα Αρκαδίας».
24. **19/12/2019** «Χριστουγεννιάτικες Ευχές».

Ανακοινώσεις – Αναρτήσεις στην ιστοσελίδα

Τα δελτία τύπου και οι ανακοινώσεις που αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Φορέα Διαχείρισης αφορούν, κατά κύριο λόγο, θέματα σχετικά με επισκέψεις και ξεναγήσεις μεμονωμένων/ομάδων επισκεπτών στις περιοχές αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης, επισκέψεις περιβαλλοντικής ενημέρωσης σε Σχολεία από τα στελέχη του ΦΔ, αποστολή τραυματισμένων ζώων προς τον Σύλλογο Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής ANIMA καθώς και τη συμμετοχή του ΦΔ σε διάφορες περιβαλλοντικές εκδηλώσεις, τοπικές γιορτές κ.α.

Κατά την διάρκεια του έτους 2019 αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του Φορέα Διαχείρισης (www.fdparnonas.gr) **48** ανακοινώσεις οι οποίες παρουσιάζονται παρακάτω κατά μήνα/ημερομηνία και θέμα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ 2019

	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
18/1/2019	Επίσκεψη περιβαλλοντικής ενημέρωσης στο Νηπιαγωγείο Βερβένων..
24/1/2019	Διεξαγωγή των Μεσοχειμνιάτικων Καταμετρήσεων Υδρόβιων Πουλιών 2019 στο υδροτοπικό σύμπλεγμα Μουστού.
	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
8/2/2019	Επίσκεψη περιβαλλοντικής ενημέρωσης στο Δημοτικό Σχολείο Πελετών.
11/2/2019	Το Τοπικό Τμήμα Βόρειας Κυνουρίας του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού στο ΚΠΕ Άστρους
12/2/2019	Επίσκεψη περιβαλλοντικής ενημέρωσης στο Δημοτικό Σχολείο Πελετών.
15/2/2019	Προβολή παρουσίασης στο 9ο Νηπιαγωγείο Τρίπολης για την Αλκυόνη
22/2/2019	Επίσκεψη στο Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο Καρυών Λακωνίας.
25/2/2019	Συνεργείο του τηλεοπτικού σταθμού «Ionian» στο ΚΠΕ Άστρους και τη λιμνοθάλασσα του Μουστού
	ΜΑΡΤΙΟΣ
06/03/2019	Το 4ο Δημοτικό Σχολείο Ναυπλίου στη λιμνοθάλασσα του Μουστού
12/3/2019	Επίσκεψη ομάδας μαθητών 4ου Γυμνασίου Κορίνθου στα ΚΠΕ και στο πεδίο των προστατευόμενων περιοχών (ΠΠ) αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας.

12/3/2019	Το Δημοτικό Σχολείο Τυροσαπουνακαϊκών στη λιμνοθάλασσα του Μουστού
22/3/2019	Αποστολή τραυματισμένων πτηνών από τον Φορέα Διαχείρισης στην ANIMA για περίθαλψη.
26/3/2019	Αποστολή ασθενικής πάπιας στην ANIMA
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	
1/4/2019	Η περιβαλλοντική ομάδα του 6ου Γυμνασίου Ζωγράφου στο ΚΠΧΠ στο Λεωνίδιο.
15/4/2019	Προβολή θεματικής παρουσίασης στο Δημοτικό Πελετών με θέμα τα ερπετά.
16/4/2019	Με επιτυχία ο εθελοντικός καθαρισμός στον υγρότοπο Μουστού με αφορμή την εκστρατεία καθαρισμού "Let's do it Greece".
17/4/2019	Το 1ο ΕΠΑΛ Άργους επισκέφθηκε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους
17/4/2019	Επίσκεψη του 1ου και 2ου Νηπιαγωγείου Λεωνιδίου στο ΚΠΧΠ στο Λεωνίδιο.
19/4/2019	Θετικό το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της ένταξης της Πράξης «Επιχορήγηση του ΦΔΠΜΜΜ για δράσεις διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, ειδών και οικοτόπων»
ΜΑΪΟΣ	
16/5/2019	Ξενάγηση ομάδας αλλοδαπών επισκεπτών στο ΚΠΧΠ Λεωνιδίου
16/5/2019	Το ΕΠΑΛ Άστρους επισκέφθηκε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους
21/5/2019	Αποστολή συκοφάγου στην ANIMA από τον Φορέα Διαχείρισης
21/5/2019	Το 6ο Δημοτικό Σχολείο Άργους στη λιμνοθάλασσα του Μουστού
23/5/2019	Επισκέψεις του ΦΔΠΜΜΜ σε Νηπιαγωγεία με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για τη Χελώνα
ΙΟΥΝΙΟΣ	
10/6/2019	Ολοκληρώθηκαν οι εθελοντικοί καθαρισμοί από τον ΦΔΠΜΜΜ στο πλαίσιο της πανελλαδικής εκστρατείας «Καθαρίστε τη Μεσόγειο».
12/6/2019	Επίσκεψη στελεχών από την ΕΥΔ ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ στο Κέντρο Πληροφόρησης Λεωνιδίου
18/6/2019	Επίσκεψη στον Μουστό ομάδας ΑΜΕΑ από την Ουκρανία με το SOUL IN TRAVEL
24/6/2019	Συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας στον 5 ^ο Ορεινό Ημιμαραθώνιο Δολιανών Αρκαδίας.
ΙΟΥΛΙΟΣ	
8/7/2019	Τα «Ταξιδιάρικα πουλιά» έκαναν στάση στο Κέντρο Πληροφόρησης Χλωρίδας του Πάρνωνα, στο πλαίσιο του φεστιβάλ Μελιτζάzz 2019 "Bittersweet" στο Λεωνίδιο.
11/7/2019	Συμμετοχή προσωπικού του ΦΔΠΜΜΜ σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα εντοπισμού φωλιών ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας καρέτα (Caretta caretta) και εκμάθησης μεθόδων προστασίας τους στον Κυπαρισσιακό Κόλπο.
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	
13/08/2019	Εκδήλωση για τη μετανάστευση των πουλιών στα Τσίντζινα Λακωνίας
13/08/2019	Πρώτη αποτίμηση της οικολογικής καταστροφής από την πυρκαγιά της 10-11 Αυγούστου 2019 στην Ελαφόνησο
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	
18/9/2019	Συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας στο 1ο Συμπόσιο με θέμα: «Elafonisos 2025 ... After the fire»
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	
15/10/2019	Ολοκλήρωση συμβολικού εθελοντικού καθαρισμού σε ακτές του Δήμου Βόρειας Κυνουρίας από τον Φορέα Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας.
23/10/2019	Το Δημοτικό Σχολείο Ανυφίου Αργολίδας στη λιμνοθάλασσα του Μουστού
24/10/2019	Ομάδα επισκεπτών από το Ηνωμένο Βασίλειο στο Μουστό και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους
31/10/2019	Ομάδα επισκεπτών από την Αθήνα επισκέφθηκε τη λιμνοθάλασσα του Μουστού
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	
7/11/2019	Ενημέρωση των μαθητών του ΕΠΑΛ Άστρους για τα Αποθέματα Βιόσφαιρας της UNESCO στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους

12/11/2019	Συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας στο 2ο Συμπόσιο με θέμα: «Elafonisos 2025 ... After the fire»
19/11/2019	Ο Φορέας Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας συμμετείχε στην Έκθεση «Πελοπόννησος EXPO 2019» στην Τρίπολη.
20/11/2019	Ομάδα μαθητών από τις τάξεις Α' και Β' του Δημοτικού Σχολείου Άστρους στον Μουστό και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης
21/11/2019	Επίσκεψη περιβαλλοντικής ενημέρωσης στο Νηπιαγωγείο των Δολιανών
24/11/2019	Ξενάγηση ομάδας επισκεπτών από την Αθήνα στον παραδοσιακό οικισμό της Καστάνισας
26/11/2019	Αποστολή γκιώνη (Otus scops) από τον Φορέα Διαχείρισης στην ANIMA για περίθαλψη
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	
3/12/2019	Εργασίες συντήρησης πληροφοριακών πινακίδων στον υγρότοπο Μουστού
3/12/2019	Συλλυπητήριο μήνυμα προς τον Πρόεδρο του Φορέα Διαχείρισης
11/12/2019	Ο Φορέας Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας για την Παγκόσμια Ημέρα Βουνού 2019

Newsletter

Ο Φορέας Διαχείρισης προωθεί προς τις επαφές του ένα ενημερωτικό ηλεκτρονικό φυλλάδιο - Newsletter κάθε έξι μήνες, που έχει ως περιεχόμενο τη σύνοψη όλων των δράσεων του Φορέα για την εκάστοτε χρονική περίοδο. Η σύνταξη και η επιμέλεια των κειμένων του Newsletter γίνεται από τα στελέχη του Φορέα Διαχείρισης. Τα κείμενα κατανέμονται σε ενότητες ανάλογα με το περιεχόμενό τους (Επόπτευση – Φύλαξη, Προστασία & Διαχείριση, Δράσεις Πληροφόρησης Εκπαίδευσης & Δημοσιότητας, Λοιπές Δράσεις, κ.λπ.). Για το έτος 2019, αναρτήθηκαν δυο ηλεκτρονικά φυλλάδια (Newsletter) στην ιστοσελίδα του ΦΔ στην ενότητα <http://www.fdparnonas.gr/activities/newsletter/>.

Κοινωνική δικτύωση

Κείμενα, φωτογραφίες και βίντεο από τις δράσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά το έτος 2019, εμπλούτισαν το περιεχόμενο των σελίδων κοινωνικής δικτύωσης του Φορέα Διαχείρισης στο Facebook <https://www.facebook.com/fdparnonas> στο κανάλι του YouTube <http://www.youtube.com/channel> και του Vimeo <http://vimeo.com/parnonas>. Τα βίντεο που παρήχθησαν κατά το έτος 2019, παρουσιάζονται στη συνέχεια:

- 8/10/2019** Εκδηλώσεις για την Ευρωπαϊκή Γιορτή των Πουλιών σε Μουστό και Στυμφαλία
- 9/10/2019** Τηλεοπτική συνέντευξη στην ΕΡΤ σε απευθείας σύνδεση, για την εκπομπή "Μαζί το Σαββατοκύριακο"
- 30/10/2019** Γιορτή Κάστανου 2019 - Καστάνισα Αρκαδίας

Συμμετοχή σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες για πρακτική άσκηση φοιτητών

Στο πλαίσιο της υποστήριξης προγραμμάτων Πρακτικής Άσκησης φοιτητών – σπουδαστών, ο Φορέας Διαχείρισης (ως φορέας απασχόλησης) διέθεσε για το εκπαιδευτικό έτος 2019-2020 θέσεις πρακτικής άσκησης σε νέους και νέες από ακαδημαϊκά ιδρύματα (ΑΕΙ, ΑΤΕΙ και Δημόσια ΙΕΚ) της χώρας, ανάλογα με την ειδικότητά τους. Σημειώνεται ότι ο Φορέας Διαχείρισης έχει πιστοποιημένο λογαριασμό στον κόμβο ΑΤΛΑΣ, προκειμένου να συμμετέχει στο «Σύστημα Κεντρικής Υποστήριξης της Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών ΑΕΙ» ως Φορέας Υποδοχής. Επίσης έχει πραγματοποιηθεί η εγγραφή του ΦΔ στην πλατφόρμα του Πανεπιστημίου Αιγαίου ΟΠΣ.

Ως εκ τούτου δέχτηκε αίτημα εκδήλωσης ενδιαφέροντος από απόφοιτο της ειδικότητας επαγγελματικής κατάρτισης «Τεχνικός Δασικής Προστασίας» του Ι.Ε.Κ. Τρίπολης, προκειμένου να πραγματοποιήσει την Πρακτική του Άσκηση για το διάστημα από 15 Απριλίου 2019 έως 7 Οκτωβρίου 2019. Η άσκηση πραγματοποιήθηκε σε πραγματικές συνθήκες εργασίας σύμφωνα με το αντικείμενο εργασίας που αναφέρεται στο Τμήμα Επόπτευσης / Φύλαξης & Εφαρμογών Διαχείρισης του Φορέα Διαχείρισης σχετικά με την ειδικότητά του.

Βιογραφικό Φορέα Διαχείρισης

Η ενημέρωση του βιογραφικού του Φορέα Διαχείρισης είναι μία από τις εργασίες του προσωπικού για όλες τις δράσεις που υλοποιεί ο Φορέας Διαχείρισης. Η διαδικασία ενημέρωσης του βιογραφικού πραγματοποιήθηκε καθόλη την διάρκεια του 2019.

Τήρηση αρχείου (φωτογραφίες-video) - Ημερολόγιο Δράσεων

Ο Φορέας Διαχείρισης με στόχο την οργάνωση του αρχείου του διαθέτει μονάδες αποθήκευσης με στόχο την ασφαλή αρχειοθέτηση και αξιοποίηση του φωτογραφικού και βιντεοσκοπικού υλικού. Επίσης ενημερώνεται το ημερολόγιο δράσεων, που αποτελεί βοηθητικό αρχείο για την παρακολούθηση των δράσεων ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης του ΦΔ στο οποίο καταγράφονται οι προγραμματισμένες δραστηριότητες. Οι παραπάνω εργασίες τηρήθηκαν καθ' όλη της διάρκειας του 2019.

Συνεντεύξεις

Κατά το έτος 2019, στο πλαίσιο ενημέρωσης του κοινού για τις δράσεις που υλοποιούνται από τον Φορέα Διαχείρισης, το προσωπικό και ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου παραχώρησαν συνεντεύξεις τύπου:

- **Συνεργείο του Ionian Chanel στο ΚΠΕ Άστρους και τη λιμνοθάλασσα του Μουστό**
Συνεργείο του τηλεοπτικού σταθμού «Ionian» βρέθηκε στις 21/2/2019 στην περιοχή του Άστρους με σκοπό την προβολή των τουριστικών αξιοθέατων του Δήμου Βόρειας Κυνουρίας. Η ομάδα της δημοσιογράφου Ελένης Κίτσιου επισκέφτηκε και ξεναγήθηκε αρχικά στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης του Άστρους και στη συνέχεια μετέβη στον υγρότοπο, όπου παραχωρήθηκε ολιγόλεπτη συνέντευξη από την υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων του ΦΔ, με φόντο τον ηλιόλουστο Μουστό.
- **Συνέντευξη στην ΕΡΤ Τρίπολης σχετικά με τις δράσεις του Φορέα Διαχείρισης με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος**
Στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος η υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων του Φορέα Διαχείρισης παραχώρησε συνέντευξη στο ραδιόφωνο της ΕΡΤ από τον υγρότοπο Χερσονησίου. Η συνέντευξη στον δημοσιογράφο κ. Γαλανόπουλο, αφορούσε κυρίως τις δράσεις που υλοποιεί αλλά και προγραμματίζει ο ΦΔ με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος και άλλες όπως γύρω από το θέμα του εθελοντισμού, το πρόγραμμα περιβαλλοντικής ενημέρωσης, κ.τλ.
- **Συνέντευξη στην ΕΡΤ Τρίπολης σχετικά με τη δράση προστασίας φωλεών ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας καρέτα, με αφορμή την πρώτη φωλιά στον Λακωνικό Κόλπο.**
Με αφορμή τον εντοπισμό, καταγραφή και προστασία της πρώτης φωλιάς ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας Καρέτα στην παραλία Σελινίτσα στον Λακωνικό Κόλπο, στις 09/06/2019

η υπεύθυνη του Τμήματος Προστασίας & Διαχείρισης, κα Κανελίδου Άννα, παραχώρησε συνέντευξη στον κ. Ζορμπαλά Σταύρο και στην ΕΡΤ Τρίπολης.

Θέμα συζήτησης το πρόγραμμα προστασίας που υλοποιεί ο Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας ΑΡΧΕΛΩΝ σε συνεργασία με τον Φορέα Διαχείρισης κατά τους θερινούς μήνες (25.05.2019- 30.09.2019) με σκοπό τη διαφύλαξη και εξασφάλιση της αναπαραγωγικής διαδικασίας του είδους.

- **Συνέντευξη στο ραδιόφωνο της ΕΡΤ Τρίπολης στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της Γιορτής του Δάσους στην Καστάνιτσα Αρκαδίας.**

Με αφορμή την Γιορτή του Δάσους, που διοργανώνει κάθε χρόνο ο Μορφωτικός και Φυσιολατρικός Σύλλογος των Απανταχού Καστανιτισσιωτών, στην Καστάνιτσα Αρκαδίας, ο κ. Διαμαντής Αρβανίτης υπεύθυνος του Κέντρου Πληροφόρησης Καστάνιτσας του Φορέα Διαχείρισης παραχώρησε τηλεφωνική συνέντευξη στο ραδιόφωνο της ΕΡΤ Τρίπολης

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης αναφέρθηκαν οι εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται κάθε καλοκαίρι στον παραδοσιακό οικισμό της Καστάνιτσας αλλά και η συμμετοχή του Φορέα σε ορισμένες από αυτές.

- **Συνέντευξη στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση της ΕΡΤ στο πλαίσιο της Πανευρωπαϊκής Γιορτής των Πουλιών.**

Στο πλαίσιο του εορτασμού της Πανευρωπαϊκής Γιορτής των Πουλιών, παραχωρήθηκε στις 4/10 ραδιοφωνική συνέντευξη στον δημοσιογράφο της ΕΡΤ Τρίπολης, κ. Γιάννη Γαλανόπουλο, από την Ξεναγό, και υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων του Φορέα Διαχείρισης.

Ομοίως το Σάββατο 5/10, παραχωρήθηκε συνέντευξη για τον εορτασμό της Ευρωπαϊκής Γιορτή των Πουλιών 2019, σε απευθείας σύνδεση από τον Μουστό, στην εκπομπή της ΕΡΤ «Μαζί το Σαββατοκύριακο» στην δημοσιογράφο της ΕΡΤ, Γιώτα Καμπισιούλη. Το απόσπασμα της εκπομπής της ΕΡΤ «Μαζί το Σαββατοκύριακο» αναρτήθηκε στη σελίδα του Φορέα Διαχείρισης στο Facebook <https://www.facebook.com/fdparnonas>

- **Συνέντευξη στο Web κανάλι του Arcadia Portal στο πλαίσιο της Έκθεσης Πελοπόννησος EXPO 2019.**

Συνέντευξη παραχωρήθηκε από τον Υπεύθυνο του Τμήματος Επόπτευσης/Φύλαξης και Εφαρμογών Διαχείρισης κ. Αναστόπουλο Δήμο, στις 14 Νοεμβρίου στο Web κανάλι του Arcadia Portal κατά τη διάρκεια της έκθεσης Πελοπόννησος EXPO 2019 που πραγματοποιήθηκε στο κτήριο ΓΕΑ ΑΕ στη Βι.Πε. Τρίπολης. Ο κ. Αναστόπουλος αναφέρθηκε στον σκοπό συμμετοχής του Φορέα Διαχείρισης στην Έκθεση και στη διεύρυνση των ορίων και αρμοδιοτήτων του Φορέα μετά την ψήφιση του νόμου 4519/2018.

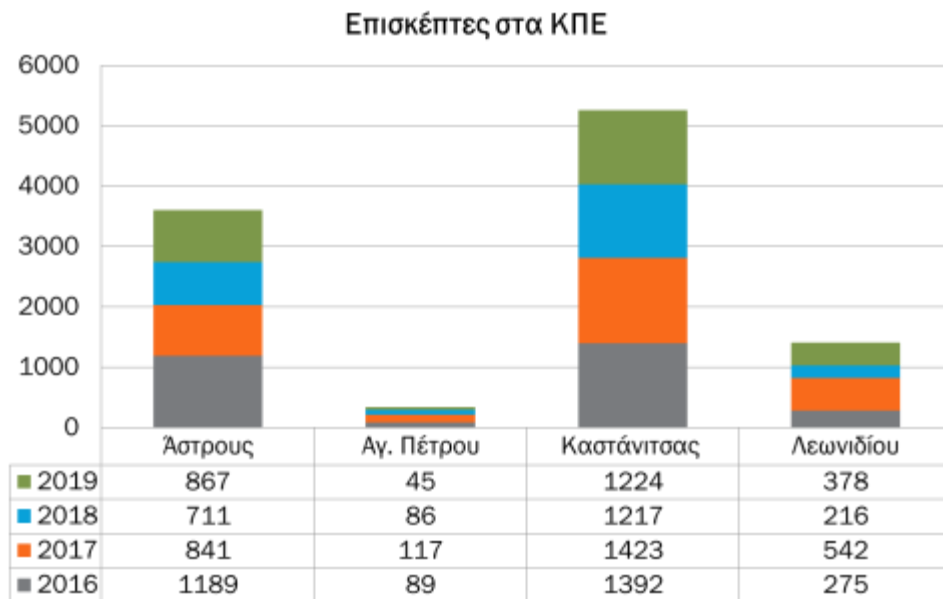
Πρώθηση της συμμετοχικής διαδικασίας - Εθελοντισμός

Ο Φορέας Διαχείρισης μέσω ανοικτού καλέσματος σε τοπικούς φορείς και κατοίκους που ενδιαφέρονταν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα εθελοντισμού που υλοποίησε στο πλαίσιο του προγράμματος Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α. 2007-2013, δημιούργησε ένα ενιαίο Μητρώο Εθελοντών. Το μητρώο να αριθμεί έως τη σύνταξη της παρούσας αναφοράς περί τα ογδόντα τρία (83) μέλη.

Καταγραφή επισκέψεων (σχολεία – μεμονωμένοι/ομάδες)

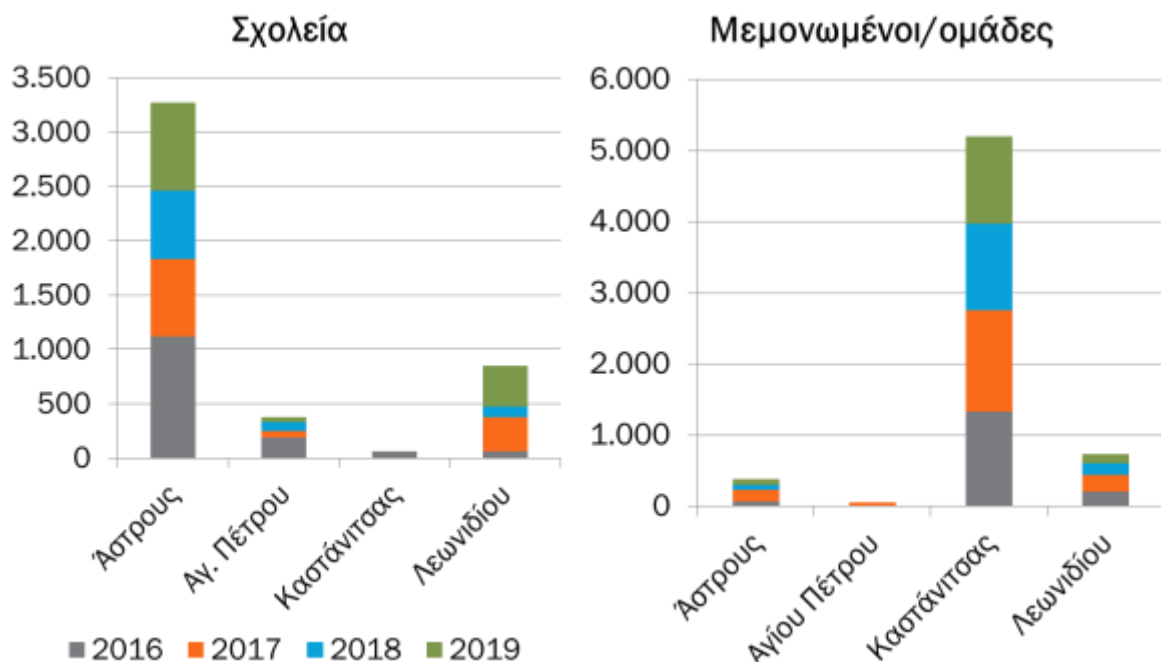
Η επισκεψιμότητα που καταγράφηκε από τον Φορέα Διαχείρισης στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης για το έτος 2019 στα Βιβλία Επισκεπτών των Κέντρων, εμφανίζει σταθερή πορεία σε σχέση με τα τρία προηγούμενα χρόνια.

Όπως φαίνεται και στο παρακάτω γράφημα (Γράφημα 4.6) τρία από τα τέσσερα ΚΠΕ (Άστρους, Αγ. Πέτρου και Καστάνιτσας) συμφωνούν με την παραπάνω παραδοχή, με το Κέντρο Πληροφόρησης Λεωνιδίου να διαφοροποιείται ελαφρώς κατά την δεύτερη χρονιά λειτουργίας του (έτος 2017). Το κέντρο της Καστάνιτσας συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών συνολικά, με το κέντρο του Άστρους να ακολουθεί.

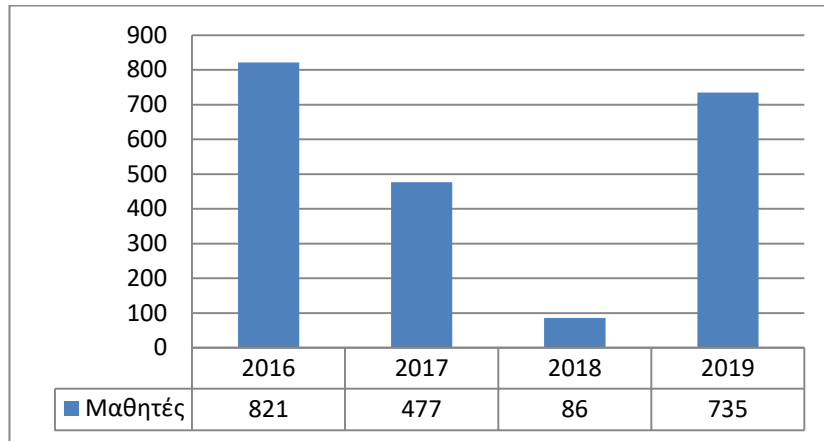
ΓΡΑΦΗΜΑ 4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΤΑ ΚΠΕ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2016-2019

Ως σημαντικό υποσύνολο των επισκεπτών των ΚΠΕ (μεμονωμένοι επισκέπτες και ομάδες επισκεπτών) αποτελούν αναμφίβολα οι μαθητικές-σχολικές ομάδες.

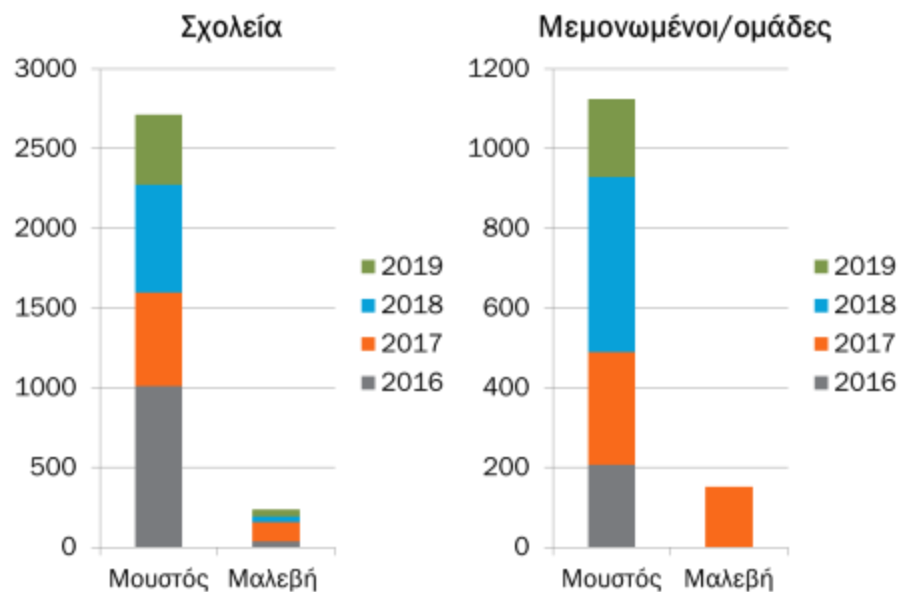
ΓΡΑΦΗΜΑ 4.7 ΜΑΘΗΤΕΣ – ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΟΙ/ ΟΜΑΔΕΣ ΣΤΑ ΚΠΕ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2016-2019

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την τελευταία τετραετία η συνεργασία με τους υπεύθυνους των σχολικών δραστηριοτήτων και με τους υπεύθυνους των σχολικών μονάδων είχε ως αποτέλεσμα την ανταπόκριση των εκπαιδευτικών για υλοποίηση περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, τόσο εντός των σχολικών αιθουσών, όσο και στο πεδίο της προστατευόμενης περιοχής σε συνεργασία με τον Φορέα Διαχείρισης. Ειδικότερα, επιτεύχθηκε η διατήρηση της επισκεψιμότητας των σχολείων στα ΚΠΕ του ΦΔ ΠΠΜΜ σε ικανοποιητικό επίπεδο.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4.8 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΑΙΘΟΥΣΩΝ 2016-2019

Το ενδιαφέρον των υπεύθυνων σχολικών μονάδων στον προγραμματισμό επισκέψεων περιβαλλοντικής ενημέρωσης από το προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης εντός των σχολικών αιθουσών, ούτως ώστε να παρουσιάσουν διάφορα περιβαλλοντικά θέματα συνεχίστηκε, με τον αριθμό των επισκέψεων που υλοποιήθηκαν τελικά κατά το έτος 2019 να αυξάνεται σημαντικά (Γράφημα 4.8) σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

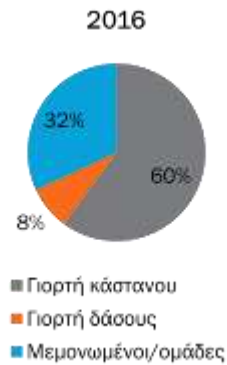

ΓΡΑΦΗΜΑ 4.9 ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΜΟΥΣΤΟΣ – ΔΑΣΟΣ ΜΑΛΕΒΗΣ 2016-2019

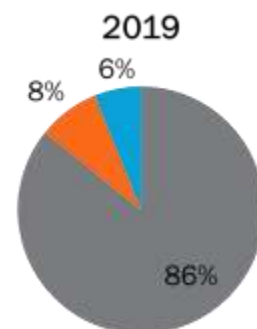
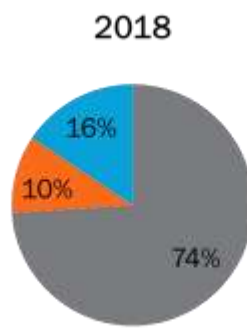
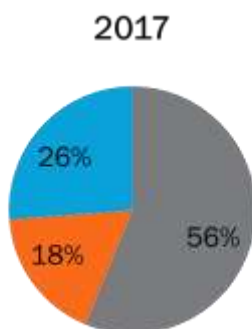
Αξιόλογο θέλγητρο για τις σχολικές εκδρομές αποτελεί η λιμνοθάλασσα του Μουστού, γεγονός που απεικονίζεται και στα παραπάνω διαγράμματα (Γράφημα 4.9). Συγκριτικά με τις δύο περιοχές αξίζει να αναφερθεί ότι η περιοχή του δάσους του δενδρόκεδρου Μονής Μαλεβής προσελκύει το

ενδιαφέρον μεμονωμένων επισκεπτών κατά το έτος 2017 συγκριτικά με τον Μουστό, με τον δεύτερο να ανεβαίνει σημαντικά (οι επισκέπτες διπλασιάζονται) κατά το έτος 2018.

Συνολικά, μεγάλη διαφοροποίηση στο προφίλ των επισκεπτών εμφανίζεται για τα τέσσερα έτη αναφοράς, με τους μαθητές που επισκέφθηκαν τον Μουστό (= 2.711) να αποτελούν την μερίδα του λέοντος συγκριτικά με τους 1.124 μεμονωμένους/ομάδες επισκεπτών για την αντίστοιχη περίοδο (οι μεμονωμένοι ξεπερνούν ελαφρώς το 40% του συνόλου), γεγονός που δεν ισχύει για την περιοχή του δάσους Μαλεβής.

Στο ΚΠΕ Καστάνιτσας καταγράφεται η μεγαλύτερη επισκεψιμότητα ως προς τους μεμονωμένους και τις ομάδες των επισκεπτών, σε σχέση με τα υπόλοιπα Κέντρα του ΦΔ ΠΜΜΜ. Τα γεγονότα αυτό οφείλεται εν μέρει στην Γιορτή Καστάνου (που διοργανώνεται στον οικισμό εδώ και 35 περίπου χρόνια!), αλλά και στην Γιορτή του Δάσους που επίσης προσελκύει αξιόλογο πλήθος επισκεπτών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4.10 ΓΙΟΡΤΕΣ ΤΗΣ ΓΗΣ – ΚΑΣΤΑΝΙΤΣΑ 2016-2019

Συμπεράσματα

Μεγάλης σημασίας κρίνεται η γενικότερη επικοινωνία με την τοπική κοινωνία, η συμβολή του Φορέα Διαχείρισης στη διαμόρφωση φιλοπεριβαλλοντικών αντιλήψεων αλλά και η συνεισφορά του Φορέα στην υιοθέτηση προτύπων συμπεριφοράς των πολιτών περισσότερο φιλικών προς το φυσικό περιβάλλον. Για τους παραπάνω λόγους επιδιώχθηκε η διοργάνωση πληθώρας δράσεων ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης όπως αυτές περιγράφηκαν στον Κεφάλαιο 4 της παρούσας έκθεσης αναφοράς, οι οποίες προβλήθηκαν από όλα τα διαθέσιμα μέσα του Φορέα Διαχείρισης, με απώτερο στόχο την αλλαγή της κουλτούρας του τοπικού πληθυσμού σε σχέση με την επαφή που έχει με το φυσικό περιβάλλον.

Σημαντικά εργαλεία του Φορέα Διαχείρισης προς την κατεύθυνση αυτή υπήρξαν το επικαιροποιημένο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης, αλλά και η συμπλήρωση και η δημιουργία των υποδομών περιβαλλοντικής ενημέρωσης, στην Καστάνιτσα με την Έκθεση Παραδοσιακών Επαγγελμάτων και στο Λεωνίδιο Αρκαδίας με το Κέντρο Πληροφόρησης για την Χλωρίδα του Πάρνωννα, αντίστοιχα. Άλλα εργαλεία στη διάθεση του Φορέα Διαχείρισης, αποτέλεσαν, οι ενημερωτικές πινακίδες σε όλη την έκταση της προστατευόμενης περιοχής και σε θέσεις εισόδου σε αυτή, η συμμετοχή των στελεχών του Φορέα Διαχείρισης σε πληθώρα συνεδρίων, ημερίδων και

εκδηλώσεων περιβαλλοντικού χαρακτήρα, η κυκλοφορία του έντυπου ενημερωτικού υλικού του Φορέα Διαχείρισης, κ.α.

Σημαντικό πόρισμα αυτής της μακροχρόνιας προσπάθειας είναι ότι διατηρήθηκε σταθερό το ειδικό ενδιαφέρον των πολιτών για την αξία των περιοχών αρμοδιότητας, το οποίο βεβαιώνεται από την συμμετοχή τους στις δράσεις ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης που υλοποιήθηκαν από το Φορέα Διαχείρισης κατά την περίοδο του έτους.

Κεφάλαιο 5

ΕΠΟΠΤΕΥΣΗ/ΦΥΛΑΞΗ

Οι εργασίες -δράσεις που σχετίζονται με το παρόν κεφάλαιο ανήκουν στην αρμοδιότητα του Τμήματος Επόπτευσης / Φύλαξης & Εφαρμογών Διαχείρισης. Οι δράσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2019 είναι οι ακόλουθες:

Γενική περιγραφή φύλαξης

Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και των ιδιαίτερων φυσικών χαρακτηριστικών, αποτελεί ένα βασικό στοιχείο για τη διατήρηση του φυσικού πλούτου της προστατευόμενης περιοχής. Η επόπτευση/φύλαξη της προστατευόμενης περιοχής οδηγεί από την αναγνώριση της περιοχής και τις ενδεχόμενες απειλές και πιέσεις του οικοσυστήματός αυτής στη λήψη πρακτικών μέτρων προστασίας μέσα από μια σειρά ενεργειών:

- Αναγνώριση της περιοχής ως περιοχή φυσικού κάλλους.
- Αναγνώριση των βιοτικών και αβιοτικών χαρακτηριστικών της περιοχής.
- Αναγνώριση των πιέσεων και απειλών που δέχεται η περιοχή που μπορεί να είναι είτε ανθρωπογενείς είτε φυσικές καταστροφές.
- Ενέργειες για τη διαφύλαξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής και την εποπτεία της.

Λόγω αύξησης της χωρικής αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας απαιτείται περεταίρω στελέχωση από προσωπικό, Κέντρα Πληροφόρησης στις νέες περιοχές, νέο εξοπλισμό και οχήματα για να είναι δυνατή:

- η αποτελεσματική επόπτευση/φύλαξη των νέων περιοχών του Δικτύου Natura 2000,
- η επικουρία των αρμόδιων διοικητικών και δικαστικών αρχών στον έλεγχο της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, καθώς και των περιβαλλοντικών και πολεοδομικών όρων που ισχύουν για έργα ή δραστηριότητες στην περιοχή ευθύνης,
- η συνεργασία με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες (Αστυνομία, Πυροσβεστική, δασικές αρχές κ.λπ.),
- η συλλογή, ταξινόμηση και επεξεργασία δεδομένων και περιβαλλοντικών στοιχείων,
- η διοργάνωση και συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης, καθώς και σε συνέδρια, ημερίδες κ.λπ.,
- η διοργάνωση δραστηριοτήτων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων ξενάγησης εντός της περιοχής ευθύνης του Φ.Δ.,
- η λειτουργία των τεσσάρων (4) Κέντρων Πληροφόρησης του ΦΔ (Άστρος, Καστάνιτσα, Άγιος Πέτρος και Λεωνίδιο Αρκαδίας) και των καινούργιων Κέντρων Πληροφόρησης για υλοποίηση του προγράμματος ενημέρωσης ευαισθητοποίησης του ΦΔ σύμφωνα με το εγκεκριμένο ετήσιο σχέδιο δράσης ενημέρωσης ευαισθητοποίησης του ΦΔ.

Η προστασία και διαφύλαξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών μιας περιοχής, από απειλές και πιέσεις προϋποθέτει εκτός από ένα υπάρχον νομικό πλαίσιο που θα στηρίζει την εκάστοτε πολιτική προστασίας, ένα μηχανισμό ελέγχου αρμόδιο για την τήρηση του νομοθετικού πλαισίου. Αυτός ο μηχανισμός, αποτελείται από φορείς που έχουν ως στόχο την εποπτεία των περιοχών που υπόκεινται σε καθεστώς προστασίας, καθώς επίσης και την επίβλεψη των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν

χώρα εντός των ορίων τους. Ενώ, παράλληλα, πραγματοποιείται έλεγχος για το εάν αυτές οι δραστηριότητες είναι συμβατές με τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις.

Στην ελληνική νομοθεσία, με βάση τον κώδικα ποινικής δικονομίας καθορίζονται οι ανακριτικές ιδιότητες των οργάνων των φορέων που είναι αρμόδιοι για την εποπτεία των περιοχών και τους παρέχεται η δυνατότητα να επιβάλλουν κυρώσεις σε όσους ασκούν δραστηριότητες που είναι ενάντια στις ισχύουσες νομικές διατάξεις.

Στους Ειδικούς Ανακριτικούς Υπαλλήλους, περιλαμβάνονται τα όργανα από όλα τα Σώματα Ασφαλείας (με συγκεκριμένο βαθμό), καθώς επίσης και οποιοδήποτε Σώμα ή Όργανο που αποκτά την ιδιότητα και τις αρμοδιότητες Ειδικού Ανακριτικού Υπαλλήλου, σύμφωνα με εκάστοτε νομοθετικό διάταγμα. Στα Σώματα Ασφαλείας ανήκει η ελληνική αστυνομία, η πυροσβεστική, το λιμενικό σώμα ενώ καθήκοντα ανακριτικού υπαλλήλου έχουν η δασική υπηρεσία και η ομοσπονδιακή θηροφυλακή. Ο φορέας διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας είναι ένας από τους αρμόδιους φορείς για τον έλεγχο και εποπτεία τέτοιων δραστηριοτήτων, αλλά λόγω της ανεπάρκειας του θεσμικού πλαισίου, το προσωπικό φύλαξης δεν έχει τη δυνατότητα να διενεργεί ελέγχους, και η φύλαξη ουσιαστικά περιορίζεται στην παρατήρηση, στην σύσταση και στην άμεση ειδοποίηση των αρμόδιων, για έλεγχο, υπηρεσιών.

Τόσο για τους ορεινούς όγκους όσο και για την υγροτοπική περιοχή, ο Φορέας Διαχείρισης με τα μέσα που διαθέτει έφτασε γενικά σε ένα πάρα πολύ ικανοποιητικό επίπεδο φύλαξης/προστασίας λόγω του ότι σε αυτό συνέβαλε η συνεχής εποπτεία, ενημέρωση, καθοδήγηση και συνεργασία των φυλάκων με όλα τα θεσμοθετημένα όργανα φύλαξης της προστατευόμενης περιοχής, όπως:

- Πυροσβεστική Υπηρεσία
- Δασική Υπηρεσία
- Θηροφυλακή
- Αστυνομία
- Λιμενικό Σώμα

Η περίοδος φύλαξης για τον Φορέα Διαχείρισης είναι ετήσια δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στα παρακάτω ζητήματα:

Κυνήγι: η περίοδος κατά την οποία υπάρχει ανάγκη για συνεχή παρουσία στο ύπαιθρο για φύλαξη σε σχέση με την λαθροθηρία είναι από τις αρχές Αυγούστου έως το τέλος Μαΐου.

Συλλογή τσαγιού: απαραίτητη περίοδος για συνεχή παρουσία στους ορεινούς όγκους της ΠΠ είναι από τις αρχές Μαΐου μέχρι και τέλος Αυγούστου, περίοδος που καλύπτει την ανθοφορία του ενδημικού είδους *Sideridis cladestina* που φύεται στον Πάρνωννα και στο Μαίναλο, οπότε και παρατηρείτε παράνομη συγκομιδή του, πέραν των επιτρεπόμενων κατ' άτομο όριο κάρπωσης του είδους.

Συλλογή ειδών χλωρίδας: απαραίτητη περίοδος για συνεχή παρουσία στους ορεινούς όγκους της ΠΠ είναι από τις αρχές Μαΐου μέχρι και τέλος Αυγούστου.

Αυθαίρετα κτίσματα και επιχωματώσεις (μπαζώματα): είναι απαραίτητη η καθ' όλο το έτος παρουσία στο πεδίο για τον έλεγχο τέτοιων παράνομων δραστηριοτήτων.

Πυρκαγιές: η περίοδος κατά την οποία υπάρχει ανάγκη για συνεχή παρουσία στο ύπαιθρο σε σχέση με τις πυρκαγιές είναι κατά την αντιτυρική περίοδο, ήτοι από αρχές Μαΐου μέχρι τέλος Οκτωβρίου.

Ψάρεμα: απαραίτητη παρουσία κυρίως την καλοκαιρινή περίοδο και αποκλειστικά στην περιοχή της Απόλυτης Προστασίας της λιμνοθάλασσας Μουστού. Αυστηρότερη επίβλεψη σε σχέση με την

λαθραλιεία θα πρέπει να γίνεται ιδιαίτερα στην περιοχή του Χερωνησίου στην παλιά κοίτη του Βρασιάτη.

Βόσκηση: είναι απαραίτητη η καθ' όλο το έτος παρουσία στο πεδίο για τον έλεγχο παράνομων δραστηριοτήτων σχετικών με την βόσκηση, ιδιαίτερα στην περιοχή Απόλυτης Προστασίας της Φύσης Συστάδας Δενδρόκεδρου (*Juniperus drupacea*) Μονής Μαλεβής και σε ολόκληρο τον ορεινό όγκο του Πάρνωνα.

Παράνομη απόθεση απορριμμάτων: απαραίτητη η παρουσία για όλο το έτος, κυρίως στις κοίτες των ποταμών Τάνου, Βρασιάτη και Δαφνώνα, καθώς και σε όλες τις κοίτες των ρεμάτων της προστατευόμενης περιοχής.

Λαθροϋλοτομία και παράνομη μεταφορά ξυλείας: απαραίτητη η παρουσία για όλο το έτος, κυρίως στους ορεινούς όγκους της ΠΠ.

Λατόμευση: απαραίτητη η παρουσία για όλο το έτος, κυρίως στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις λατομείων της προστατευόμενης περιοχής.

Τμήμα Επόπτευσης / Φύλαξης & Εφαρμογών Διαχείρισης

Τα μέσα που χρησιμοποίησε το Τμήμα Επόπτευσης/Φύλαξης κατά την περίοδο του έτους 2019 ήταν:

α) Ένα αγροτικό όχημα και δύο φύλακες με περιοχή ευθύνης την πεδινή προστατευόμενη περιοχή, για την επόπτευση της περιοχής από τον υγρότοπο Μουστου μέχρι και την περιοχή του Ξηροκαμπίου και τις περιοχές Καστάνιτσας, Πραστού (δηλ. Περιοχές Προστασίας 2II, 3VI),

β) Ένα αγροτικό όχημα και δύο φύλακες με περιοχή ευθύνης τον ορεινό όγκο της προστατευόμενης περιοχής, για την επόπτευση από την περιοχή Μαλεβής μέχρι τα Άνω Δολιανά και από τις Καρυές μέχρι την Βαμβακού σε δεύτερη προτεραιότητα (δηλ. Περιοχές Προστασίας 2I, 3I, 3IV, 3VI)

γ) Ένα αγροτικό όχημα για τις νότιες εκτάσεις της προστατευόμενης περιοχής, οι περιπολίες φύλαξης πραγματοποιούνταν εκ περιδρομής από προσωπικό φύλαξης, εποπτεύοντας την περιοχή από την χαράδρα του Λεωνιδίου, τον Κοσμά, τον Άγιο Βασίλειο, το Φωκιανό μέχρι και το Γεράκι Λακωνίας (δηλ. Περιοχές Προστασίας 3II, 3III, 3VII).

Η διασπορά αυτή βοηθάει στην αποτελεσματικότερη και γρηγορότερη φύλαξη, με τα λιγότερα έξοδα μετακινήσεων.

Κάθε όχημα και κάθε βάρδια περιλαμβάνει έναν φύλακα/ειδικό δασικής προστασίας και σε ειδικές περιπτώσεις δύο. Θα ακολουθείται το πρόγραμμα διαδρομών που συντάσσει ο Υπεύθυνος του Τμήματος Επόπτευσης, Φύλαξης και Εφαρμογών Διαχείρισης.

Η προμήθεια σύγχρονου και αξιόπιστου εξοπλισμού επέτρεψε να παρέχονται πλέον στο πεδίο αναβαθμισμένες υπηρεσίες. Ο εξοπλισμός κάθε οχήματος είναι:

- Ένα σταθερό και ένα φορητό ασύρματο, οι οποίοι χρησιμοποιούν τις συχνότητες των δύο Πυροσβεστικών Υπηρεσιών Αρκαδίας και Λακωνίας ανάλογα με την περιοχή επόπτευσης του προσωπικού (Αρκαδία ή Λακωνία). Οι ασύρματοι παραμένουν ανοικτοί καθ' όλη τη διάρκεια της βάρδιας, στην ανάλογη συχνότητα της περιοχής που βρίσκονται. Με αυτό τον τρόπο είναι άμεση η επικοινωνία των φυλάκων του Φορέα με την Πυροσβεστική Υπηρεσία και επιτυγχάνεται γρηγορότερη επέμβαση και αντιμετώπιση του συμβάντος.
- Ένα βυτίο πυρόσβεσης χωρητικότητας 500 λίτρων και μάνικες πυρόσβεσης.
- Κιάλια, φακό, εργαλειοθήκη, αλυσοπρίονο, φωτογραφική μηχανή, αυτόματη κάμερα, κάμερα καταγραφής και ασφάλειας αυτοκινήτου, φορητό GPS, οδηγό αναγνώρισης πουλιών/φυτών/ερπετών, ένα βίντσι (εργάτης), αντιολισθητικές αλυσίδες κ.α.
- Γαλότσες, ολόσωμες αδιάβροχες φόρμες, προστατευτικά γυαλιά, μάσκες εργασίας, σακίδια πλάτης, σάκοι νερού και προστατευτικά γάντια.
- Αναλυτικοί χάρτες της περιοχής.
- Υπηρεσιακό κινητό τηλέφωνο.
- Φορητό φαρμακείο πρώτων βοηθειών.

Κατά τη διάρκεια του ωραρίου εργασίας συμπληρώνονται τα εξής έντυπα:

- **Δελτίο Κίνησης Οχήματος:** όπου καταγράφονται οι διαδρομές με τις χιλιομετρικές αποστάσεις, η ημέρα κίνησης και η αντιστοίχιση του τιμολογίου βενζίνης. Παραδίδεται στον υπεύθυνο φύλαξης και αποστέλλεται μαζί με τα Μηνιαία δελτία δήλωσης δαπανών και τα αντίστοιχα

τιμολόγια βενζίνης. Σημειώνεται ότι το όχημα κίνησης είναι είτε του Φορέα Διαχείρισης είτε ιδιωτικό όχημα.

- **Φύλλο Καταγραφής Συμβάντων Φύλαξης:** (Βιβλίο Συμβάντων): όπου καταγράφονται οι διαδρομές με τα διανυθέντα χιλιόμετρα και τυχόν παρατηρήσεις του υπαλλήλου. Χρησιμοποιείται για την Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων Φύλαξης και αποτελεί παραδοτέο της φύλαξης.
- **Δελτίο Παρακολούθησης:** όπου καταγράφονται τα βιοτικά δεδομένα που εντοπίζονται και μαρκάρονται με το GPS, ώστε να υπάρχει επικουρία του Τμήματος Προστασίας και Διαχείρισης.

Οχήματα του Φορέα Διαχείρισης

Ο υπεύθυνος του Τμήματος Επόπτευσης/ Φύλαξης και Εφαρμογών Διαχείρισης είναι συνοπτικά αρμόδιος για:

- την κατάρτιση των **Μηνιαίων Προγραμμάτων Φύλαξης**, τα οποία αποτελούν το πρόγραμμα βαρδιών κάθε υπαλλήλου στη φύλαξη. Τα Μηνιαία Προγράμματα αποστέλλονται στην Επιθεώρηση Εργασίας μηνιαίως προς έγκριση.
- Την κατάρτιση του **Εβδομαδιαίου Προγράμματος Φύλαξης**, στο οποίο καταγράφονται αναλυτικά οι διαδρομές κάθε υπαλλήλου. Υποχρεούται επίσης να το αποστέλλει σε κάθε συνεργαζόμενη υπηρεσία (πυροσβεστική, δασαρχείο κλπ), ώστε να γνωρίζουν οι αρμόδιες οι υπηρεσίες ποια σημεία εποπτεύονται καθημερινά.
- Συμπληρώνει πριν από κάθε κίνηση οχήματος την **Διαταγή Πορείας**, όπου αναγράφονται η ημερομηνία κίνησης, η αιτιολογία της κίνησης, και οι επιβαίνοντες στο όχημα. Αποστέλλεται μαζί με το **Δελτίο Κίνησης Οχήματος** και το αντίστοιχο τιμολόγιο βενζίνης στην Διαχειριστική Αρχή.
- Την σύνταξη του **Δελτίου Αυτοψίας**, σε περίπτωση εντοπισμού παράβασης, με επισύναψη φωτογραφικής τεκμηρίωσης
- Την παραπομπή των σημαντικότερων αυτοψιών – καταγγελιών προς το Τμήμα Προστασίας & Διαχείρισης με σκοπό τη σύνταξη επιστολών και καταγγελιών.
- Συγκεντρώνει μηνιαίως τα Φύλλα Καταγραφής Συμβάντων Φύλαξης, τα οποία αρχειοθετούνται ανά μήνα ως Μηνιαίο Βιβλίο Συμβάντων και χρησιμοποιούνται στην σύνταξη της Ετήσιας Έκθεσης Πεπραγμένων Φύλαξης.
- Σύνταξη Ετήσιας Έκθεσης πεπραγμένων φύλαξης.
- Συνεργασία με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες.
- Τήρηση του φωτογραφικού αρχείου φύλαξης.

Καταγραφή παράνομων δραστηριοτήτων

Με την ψήφιση του Ν. 4519/2018 από το Υπουργείο Περιβάλλοντος σχετικά με την «Οργάνωση και λειτουργία των Φορέων Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών» επεκτάθηκαν σημαντικά τα όρια χωρικής αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης καλύπτοντας δεκατέσσερις (14) περιοχές του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου «NATURA 2000» και ανέρχονται περίπου στα 229.202,15 ha. Με τα διευρυμένα όρια ανακύπτουν νέα και πιθανόν άγνωστα, προς το προσωπικό του ΦΔ, δεδομένα των περιοχών. Για την κάλυψη της νέας διευρυμένης προστατευόμενης περιοχής απαιτείται πρόσληψη νέου προσωπικού για την προστασία και φύλαξη της προστατευόμενης περιοχής, καινούργιος εξοπλισμός και μεγαλύτερος στόλος οχημάτων.

Παράλληλα, μέχρι την έκδοση σχετικής ΚΥΑ από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας για την άρση περιορισμού καυσίμων για τα οχήματα του Φορέα Διαχείρισης, μέχρι την προμήθεια νέου εξοπλισμού φύλαξης (οχήματα) και μέχρι την στελέχωση του Φορέα Διαχείρισης με επαρκές προσωπικό φύλαξης δεν δύναται η πραγματοποίηση περιπολιών με σκοπό την φύλαξη των νέων προστατευόμενων περιοχών αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης. Οι αποστάσεις των περιοχών αυτών από την έδρα του ΦΔ στο Άστρος είναι τεράστιες (195 km για Μονεμβασία, 135 km για Στυμφαλία κλπ).

Επομένως, η φύλαξη περιορίζεται κυρίως στην Προστατευόμενη Περιοχή όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού.

Με στόχο την αποτελεσματική φύλαξη στην προστατευόμενη περιοχή Πάρνωνα-Μουστού οι τέσσερις (4) φύλακες/επόπτες του Φορέα Διαχείρισης, εκτελούν καθημερινώς δρομολόγια, τόσο στον ορεινό όγκο της προστατευόμενης περιοχής, όσο και στην παραλιακή ζώνη. Με δεδομένες τις παρούσες αρμοδιότητες του προσωπικού, η φύλαξη έχει κυρίως εποπτικό, προληπτικό και αποτρεπτικό χαρακτήρα και σε δεύτερο βαθμό κατασταλτικό με στόχο να αποτρέπονται οι παράνομες δραστηριότητες στην προστατευόμενη περιοχή. Επίσης, η συνέχιση και η ενίσχυση συνεργασίας του προσωπικού με τις λοιπές αρμόδιες υπηρεσίες της περιοχής αποτελεί βασική προτεραιότητα του Φορέα Διαχείρισης.

Πυρκαγιές

Η πρόληψη των πυρκαγιών αποτελεί βασική αρμοδιότητα των φυλάκων του Φορέα Διαχείρισης τόσο στις ορεινές περιοχές του Πάρνωνα όσο και στις πεδινές. Η περίοδος επικινδυνότητας κατά την οποία υπάρχει ανάγκη για συνεχή παρουσία στο ύπαιθρο σε σχέση με τις πυρκαγιές είναι κατά την αντιπυρική περίοδο, ήτοι από αρχές Μαΐου μέχρι τέλος Οκτωβρίου. Κατά τους μήνες αυτούς διαμορφώνεται κατάλληλα ο εξοπλισμός των οχημάτων φύλαξης με βυτία πυρόσβεσης, χωρητικότητας 500 λίτρων νερού και μάνικες κατάσβεσης.

Την περίοδο του 2019, καταγράφηκαν μόλις τέσσερα (4) περιστατικά πυρκαγιών σε δασικά οικοσυστήματα της προστατευόμενης περιοχής.

Οι φύλακες είχαν καθημερινή και συνεχή επαφή με την Πυροσβεστική Υπηρεσία (Αρκαδίας και Λακωνίας), μέσω ασυρμάτων, επιτυγχάνοντας την έγκαιρη ειδοποίηση της σε περίπτωση πυρκαγιάς. Παράλληλα, συνδράμουν επικουρικά στο έργο της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, διαμορφώνοντας κατάλληλα το πρόγραμμα διαδρομών περιπολίας των οχημάτων, ώστε να μην συμπίπτουν με τις περιπολίες της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, αλλά και συμμετέχοντας στην κατάσβεση πυρκαγιών.

Πυρκαγιά στα Άνω Δολιανά

Κατάσβεση πυρκαγιάς από Φύλακα του ΦΔ

Καμένη έκταση στο Ξηροκάμπι

Πυρκαγιά στο Ξηροκάμπι

Συλλογή τσαγιού και ειδών χλωρίδας

Σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. υπ. αριθμ. 33999/2010, δεν επιτρέπεται η συλλογή φυτών χωρίς ειδική άδεια από το αρμόδιο Δασαρχείο. Στα φυτά αυτά κατατάσσονται κυρίως το τσάι (*Sideritis clandestina*) του Πάρνωνα, η ρίγανη (*Origanum onites*) καθώς και άλλα τοπικά ενδημικά είδη της περιοχής. Απαραίτητη περίοδος για συνεχή παρουσία στον Πάρνωνα είναι από τις αρχές Μαΐου μέχρι και τέλος Αυγούστου, περίοδος που καλύπτει την ανθοφορία του ενδημικού είδους *Sideridis cladestina* που φύεται στον Πάρνωνα, οπότε και παρατηρείτε παράνομη συγκομιδή του, πέραν των επιτρεπόμενων κατ' άτομο όριο κάρπωσης του είδους.

Το Δασαρχείο Σπάρτης είναι αρμόδιο για την διαχείριση του υψηλού δάσους του Πάρνωνα όπου και φύεται το τσάι. Οι φύλακες του Φ.Δ. προσπάθησαν να αποτρέψουν την αλόγιστη συλλογή και εμπορία του και με την αλλαγή του ωραρίου τους κατά τη περίοδο συγκομιδής τους μήνες Μάιος με Ιούλιο – αλλά και με στοχευόμενα εβδομαδιαία δρομολόγια, στις περιοχές του Πάρνωνα όπου φύεται. Για το έτος 2019 καταγράφηκε ένα (1) περιστατικό παράνομης συλλογής τσαγιού όπου

ειδοποιήθηκε άμεσα το Δασονομείο Βαμβακούς από τον Φύλακα/Επόπτη που περιπολούσε στην περιοχή.

Απόρριψη απορριμμάτων και στερεών αποβλήτων - Επιχωματώσεις

Πλήθος χώρων ανεξέλεγκτης απόθεσης απορριμμάτων αλλά και στερεών αποβλήτων καταγράφηκαν από τους φύλακες του Φ.Δ. σε όλη την έκταση της προστατευόμενης περιοχής. Συγκεκριμένα καταγράφηκαν δεκαέξι (16) συμβάντα για το 2019, αυξημένα από τα συμβάντα του 2018 (8 περιστατικά).

Απορρίμματα εντός της Κοίτης του Ρέματος Τάνου

Μπάζα στην περιοχή του Αγίου Πέτρου

Μπάζα και απορρίμματα σε ΧΑΔΑ στα Άνω Δολιανά

Αποκατεστημένος χώρος- πρώην ΧΑΔΑ στα Άνω Δολιανά από τον Δήμο Βόρειας Κυνουρίας

Μπάζα & απορρίμματα εντός της Κοίτης του Ρέματος Τάνου

Για κάποιες από τις παραπάνω περιπτώσεις, συντάχθηκαν σχετικές αναφορές από το Τμήμα Προστασίας & Διαχείρισης κατόπιν υποδείξεων των θέσεων από το Τμήμα Φύλαξης, για ενέργεια προς τις αρμόδιες υπηρεσίες (όπως, Δήμοι, Περιφέρεια Πελοποννήσου, ΥΠΕΝ και Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων).

Οι κατανομές των καταγεγραμμένων παράνομων δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια των ετών 2018 & 2019, φαίνονται στα παραπάνω γραφήματα. Διαπιστώνεται σημαντική αύξηση για το 2019 καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Λαθραλιεία

Η καθημερινή επόπτευση της περιοχής Απόλυτου Προστασίας της Φύσης του υγροτόπου Μουστού, όπου και απαγορεύεται κάθε είδους δραστηριότητα, είχε το επιθυμητό αποτέλεσμα, κατά τη διάρκεια του 2019 καταγράφηκε μόλις μια (1) περίπτωση λαθραλιείας ίδια σε σχέση με το 2018 όπου είχε καταγραφεί μια (1) περίπτωση.

Παρά την επαρκή σήμανση απαγόρευσης της εν λόγω δραστηριότητας, η παρουσία των φυλάκων κρίθηκε απαραίτητη, οι οποίοι προέβησαν σε σύσταση και ενημέρωση του παραβάτη και στη συνέχεια τον απομάκρυναν από το σημείο.

Λοιπές παράνομες δραστηριότητες

Αμμοληψίες: η συγκεκριμένη δραστηριότητα διενεργείται κυρίως στην περιοχή του υγροτόπου Μουστού και στα ρέματα του Τάνου και Βρασιάτη. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2019 δεν διαπιστώθηκε καμία περίπτωση αμμοληψίας. Εντοπίστηκαν δύο περιπτώσεις καθαρισμών και διαμορφώσεις στις κοίτες των Ρεμάτων Τάνος & Βρασιάτης, έπειτα από αίτημα της Περιφέρειας Πελοποννήσου για σύμφωνη γνώμη από τον Φορέα Διαχείρισης στα πλαίσια σχετικών εργασιών για την αντιπλημμυρική προστασία που προτίθεται να παρέμβει τοπικά στις κοίτες των Ρεμάτων η Περιφέρεια.

Διαμορφωμένη κοίτη του Ρέματος Βρασιάτη από την Περιφέρεια

Απορρίψεις υγρών αποβλήτων: αφορά κυρίως υγρά απόβλητα ελαιοτριβείων, στα ρέματα Τάνου και Βρασιάτη, από ελαιοτριβεία της περιοχής κατά τους μήνες συγκομιδής ελαιοκάρπων. Υπάρχουν σταθερά σημεία απόρριψης των εν λόγω λυμάτων και ο Φορέας κατήγγειλε το γεγονός με επιστολές προς τις αρμόδιες υπηρεσίες κατά τα προηγούμενα έτη. Η απόθεση των αποβλήτων στις συγκεκριμένες περιοχές κατά τα έτη 2017 & 2018 έπαψε να εμφανίζεται διότι πολλά ελαιοτριβεία έπαψαν να λειτουργούν καθώς δεν πληρούσαν τις προδιαγραφές της κείμενης νομοθεσίας. Τα ελαιοτριβεία που συνεχίζουν την λειτουργία τους εναρμονίστηκαν με την κείμενη νομοθεσία, βάσει της οποίας κάθε ελαιοτριβείο πρέπει να έχει σταθερές αδειοδοτημένες δεξαμενές απόθεσης των λυμάτων, έτσι ώστε να μην εισχωρούν αυτά στον υδροφόρο ορίζοντα. Δεν εντοπίστηκε κανένα περιστατικό παράνομης απόθεσης λυμάτων εντός της προστατευόμενης περιοχής του ΦΔ για το έτος 2019.

Λαθροθηρία: Η συνεχής παρουσία της θηροφυλακής της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας στην προστατευόμενη περιοχή σε συνδυασμό με τις περιπολίες των φυλάκων του ΦΔ βοήθησε αρκετά στη πρόληψη και καταστολή της λαθροθηρίας. Ένα μειονέκτημα του Φ.Δ., πέραν της ελλιπέστατης νομοθεσίας περί αρμοδιοτήτων, είναι το ωράριο εργασίας, το οποίο δεν είναι δυνατόν να εκτελείται κατά τις νυχτερινές και πρώτες πρωινές ώρες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην έχουν εντοπιστεί κρούσματα λαθροθηρίας, ενώ είναι γνωστό ότι υπάρχουν, κυρίως τις νυχτερινές ώρες.

Υλοτομίες: Κατά τη διάρκεια του 2019 δεν εντοπίστηκαν περιπτώσεις λαθροϋλοτομίας στην ευρύτερη προστατευόμενη περιοχή.

Λοιπές αρμοδιότητες και δραστηριότητες περιόδου 2019

Συντήρηση υποδομών - Τεχνική Υποστήριξη ΦΔ

Μεταξύ των αρμοδιοτήτων των φυλάκων είναι η συντήρηση κτηριακών υποδομών, του εξοπλισμού του Φορέα Διαχείρισης, η συντήρηση των μονοπατιών, των παρατηρητηρίων κλπ. της προστατευόμενης περιοχής, καθώς επίσης και η υποστήριξη, εξυπηρέτηση και ο έλεγχος της κίνησης των επισκεπτών μέσα στα όρια της προστατευόμενης περιοχής με ταυτόχρονη ενημέρωσή τους για το ισχύον καθεστώς προστασίας της κάθε περιοχής, βάσει της κείμενης νομοθεσίας. Κατά τη διάρκεια του 2019, συντηρήθηκαν οι υποδομές του Φορέα Διαχείρισης (Κέντρα Ενημέρωσης και οχήματα) και οι εγκαταστάσεις που βρίσκονται εντός του Υγροτόπου Μουστού, καθώς και της ευρύτερης περιοχής του Φορέα Διαχείρισης. Έγιναν καθαρισμοί απορριμμάτων και στερεών υλικών

κυρίως στις περιοχές απολύτου προστασίας της Φύσης, όπως στη λιμνοθάλασσα του Μουστού, στη παραλία Πόρτες πλησίον του υγροτόπου Μουστού, στα ρέματα Τάνου και Βρασιάτη, καθώς και στις περιοχές του ορεινού όγκου του Πάρνωνα.

Στο πλαίσιο αυτό, υλοποιήθηκε υπό την εποπτεία και οργάνωση του Φορέα Διαχείρισης συντήρηση των πινακίδων - αναλόγων ερμηνείας της φύσης στο πανοραμικό σημείο (θέση παρκινγκ) αλλά και στην ευρύτερη περιοχή του υγροτόπου Μουστού.

Επίσης, στελέχη του Τμήματος Επόπτευσης /Φύλαξης του Φορέα Διαχείρισης ανέλαβαν το έργο απομάκρυνσης του πεσμένου και ακατάλληλου προς χρήση παρατηρητήριου από τον υγρότοπο Μουστού για λόγους ασφάλειας. Το φθαρμένο παρατηρητήριο απεγκαταστάθηκε από την προστατευόμενη περιοχή σε συνεννόηση με το αρμόδιο Δασαρχείο Κυνουρίας.

Το παλαιό ξύλινο παρατηρητήριο πεσμένο στον υγρότοπο Μουστού μετά από ανοιξιάτικη κακοκαιρία

Εικόνα από την θέση θέας μετά την απομάκρυνση του παρατηρητηρίου-Υγρότοπος Μουστού

Συνεδριάσεις Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (ΣΟΠΠ)

Ο Φορέας Διαχείρισης, κατόπιν σχετικής πρόσκλησης, εκπροσωπήθηκε στις συνεδριάσεις των Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας των Δήμων Βόρειας Κυνουρίας (11/6), Νότιας Κυνουρίας (23/4) και της Περιφέρειας Πελοποννήσου (14/5), για την αντιμετώπιση κινδύνων εν όψει της θερινής περιόδου, από στέλεχος του Τμήματος Επόπτευσης/Φύλαξης του Φορέα Διαχείρισης. Επίσης, εκπροσωπήθηκε στις συνεδριάσεις των Τοπικών Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (Σ.Ο.Π.Π.) του Δήμου Βόρειας Κυνουρίας (12/8) με θέμα «Ενδυνάμωση μέτρων πυροπροστασίας 2019», και του Δήμου Νότιας Κυνουρίας (12/11), με θέμα «Αντιμετώπιση χιονοπτώσεων, παγετών, πλημμυρικών φαινομένων και κατολισθήσεων, χειμερινής περιόδου 2019-2020».

Στις συναντήσεις εργασίας της περιόδου αναφοράς οι εκπρόσωποι των αρμόδιων υπηρεσιών: Πυροσβεστικό και Λιμενικό Σώμα, Ελληνική Αστυνομία, Δήμοι Νομού Αρκαδίας, Δασικές Υπηρεσίες και εκπρόσωποι του τμήματος Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου συζήτησαν περί της ανάγκης πρόληψης, ως το σημαντικότερο μέτρο πυροπροστασίας, η οποία διασφαλίζεται με τις εξής δράσεις:

- Σωστή προετοιμασία των υδατοδεξαμενών από τους Δήμους.

- Καθαρισμός επαρχιακού και δασικού οδικού δικτύου από τους αρμόδιους φορείς.
- Καθαρισμός των ιδιωτικών οικοπέδων από την πλεονάζουσα βλάστηση και απαραίτητη απομάκρυνση της κομμένης από τα σημεία.
- Συντήρηση αντιτυρικών οδών από τη Δασική Υπηρεσία.
- Συμμετοχή εθελοντών στην αντιμετώπιση συμβάντος.

Συνάντηση του ΣΤΟΠΠ Δήμου Νότιας Κυνουρίας

Συνάντηση του ΣΤΟΠΠ Δήμου Βόρειας Κυνουρίας

Ενημερωτικό φύλλαδιο/Πυροσβεστική Διάταξη 2019

Συμπεράσματα Περιόδων 2011- 2019

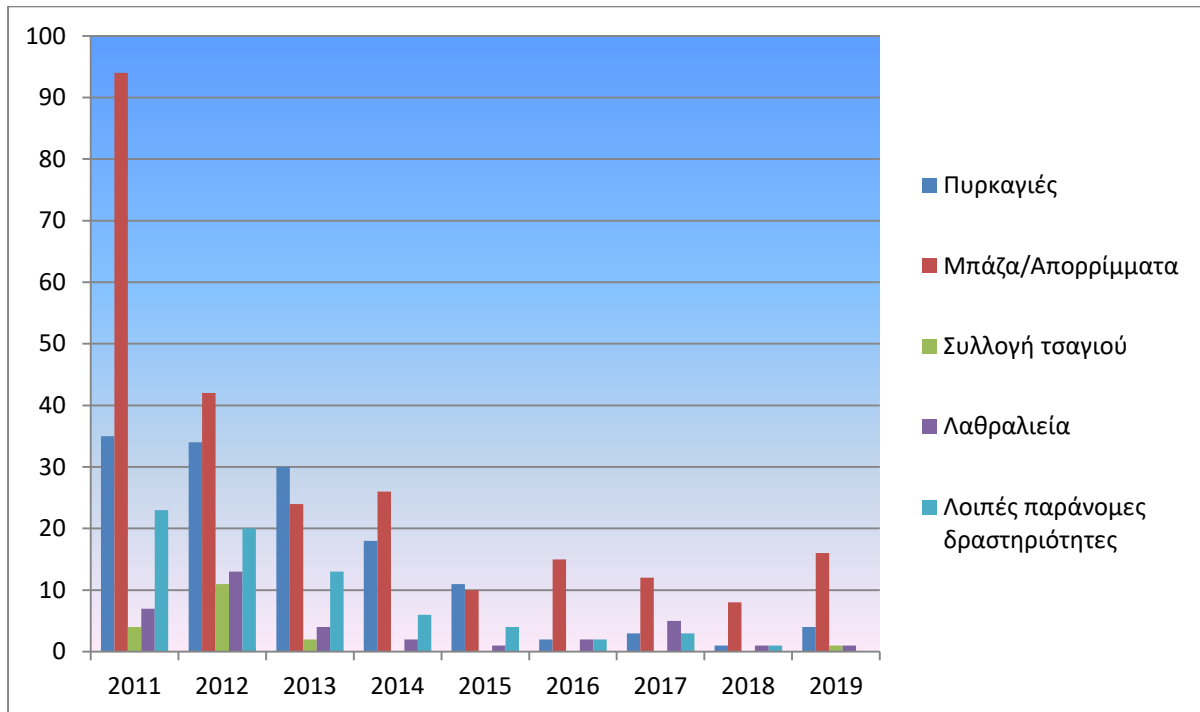
Κάνοντας χρήση της γνώσης που αποκτήθηκε στο πεδίο και στο αντικείμενο της φύλαξης πρέπει να απαντηθεί πρώτα το ερώτημα αν η φύλαξη πέτυχε ή όχι τους στόχους της. Η γενική άποψη που απορρέει από τα αποτελέσματα του Τμήματος είναι πως η φύλαξη κρίνεται επιτυχής και αυτό το αποδεικνύουν τα νούμερα που καταγράφηκαν κατά τη διάρκεια των περιόδων και τα οποία είχαν φθίνουσα πορεία όσον αφορά στην πλειοψηφία των παράνομων ενεργειών από τον Απρίλιο του 2011 όπου και έγινε η πρόσληψη των φυλάκων, σε σύγκριση με τα υπόλοιπα έτη και το κλείσιμο του προγράμματος στα τέλη του 2019.

Παρόλο που οι φύλακες περιοριζόνταν στην επίβλεψη και την εποπτεία της περιοχής χωρίς να μπορούν να κάνουν ουσιαστικό έλεγχο όταν εντόπιζαν οποιαδήποτε παράβαση, η παρουσία τους και μόνο στο πεδίο με τις περιπολίες που πραγματοποιούσαν έπαιξε ανασταλτικό ρόλο. Όμως δεν παύει η ανεπάρκεια στην δυνατότητα ανακριτικών αρμοδιοτήτων, να είναι κάτι που αποδεδειγμένα θα απέφερε πολλά περισσότερα αποτελέσματα.

Η φύλαξη για το 2019 δεν κρίνεται επαρκής και αυτό αποδεικνύεται από το σύνολο των καταγεγραμμένων περιστατικών (Απρίλιος 2011 - Δεκέμβριος 2019) τα οποία είχαν φθίνουσα πορεία αναφορικά με τις παράνομες ενέργειες μέχρι και το 2019. Η παρουσία των φυλάκων/εποπτών στο

πεδίο, παρόλο που περιορίζεται στην επίβλεψη, τη σύσταση και την εποπτεία της περιοχής, δεν έπαιξε ανασταλτικό ρόλο για το 2019 όπου είχαμε αύξηση κρουσμάτων πυρκαγιών αλλά και για τα «μπάζα»-απορρίμματα. Το παρακάτω γράφημα απεικονίζει τη σύγκριση των οχτώ περίπου ετών:

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ 2011 – 2019
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΙΜΩΝ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

Τα περισσότερα περιστατικά παρατηρήθηκαν πλησίον κατοικημένων τοποθεσιών και των περιοχών με τη μεγαλύτερη τουριστική δραστηριότητα. Επιπλέον, για τους πολίτες το πιο σύνηθες περιβάλλον απόρριψης απορριμμάτων είναι τα ρέματα, χείμαρρους και υγροτοπικές περιοχές. Μέσα από το γράφημα διακρίνουμε μια πτώση σε όλες σχεδόν τις παράνομες δραστηριότητες χρόνο με το χρόνο εντός της Προστατευόμενης Περιοχής.

Στο επίπεδο των συνεργασιών ο Φορέας Διαχείρισης κατάφερε να εμπλέξει όσο το δυνατόν περισσότερους ενεργούς φορείς και να συνεργάζεται στενά όχι μόνο με τα θεσμοθετημένα όργανα του Νόμου αλλά και με υγιείς κοινωνικές ομάδες (κτηνοτρόφους, παραγωγούς, συνεταιρισμούς κ.α.) των οποίων η συνεργασία είναι πολλές φορές ουσιαστική και ωφέλιμη. Τα έτη που διανύσαμε ήταν καίρια η συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, λόγω των αυξημένων πυρκαγιών στην περιοχή, αλλά και με τα κατά τόπους Δασαρχεία με αποτέλεσμα την αναστολή πολλών παράνομων δραστηριοτήτων.

Με την υπ' αριθμ. 1.12/2019 απόφαση του Δ.Σ, εγκρίθηκε το Σχέδιο Φύλαξης (Περίοδου 01/2019 - 12/2021), με βάση τη δημιουργία ενός συστήματος φύλαξης της προστατευόμενης περιοχής, που θα έχει χαρακτήρα περισσότερο εποπτικό, προληπτικό και αποτρεπτικό παρά κατασταλτικό. Το αντικείμενο του προσωπικού φύλαξης είναι να επιβλέπει την προστατευόμενη περιοχή, και όχι να κινείται στο χώρο με γνώμονα την ανίχνευση και καταστολή παράνομων δραστηριοτήτων, με την τιμωρία των παραβατών. Η διαρκής και συνεχής παρουσία του προσωπικού φύλαξης στο χώρο θα αποτελεί αποτρεπτικό παράγοντα για την εκτέλεση παράνομων δραστηριοτήτων ενώ ταυτόχρονα θα προσφέρει ένα πρακτικό μηχανισμό ενημέρωσης των χρηστών της περιοχής αλλά και προστασίας (πχ. επιτήρηση για έγκαιρη ανίχνευση δασικών πυρκαγιών) με πολλαπλά οφέλη για τον τοπικό

πληθυσμό. Παράλληλα θα καταγράφουν περιστατικά παράνομων δραστηριοτήτων, θα τα αναφέρει στις αρμόδιες αρχές και θα συνεργάζεται με αυτές όπου αυτό είναι εφικτό, καθώς επίσης και με συλλόγους, σωματεία που επιδιώκουν τη προστασία και διατήρηση των ενδιαιτημάτων προς όφελος του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου και των ειδών που τα απαρτίζουν.

Πολλές από τις πιέσεις – απειλές που δέχεται η προστατευόμενη περιοχή σχετίζονται με ανθρώπινες δραστηριότητες που έχουν έμμεσες επιπτώσεις στους πληθυσμούς και τα ενδιαιτήματα των ειδών και τύπων οικοτόπων. Η έλλειψη βασικής γνώσης σε θέματα οικολογίας των ειδών αλλά και των επιπτώσεων που προκαλούν οι εκάστοτε δραστηριότητες στους οικοτόπους αποτελεί βασικό παράγοντα πίεσης. Πολλές δραστηριότητες όπως για παράδειγμα οι τουριστικές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια της καλοκαιρινής περιόδου μπορεί να παρενοχλούν τα είδη λόγω έλλειψης σωστής ενημέρωσης των επισκεπτών για τις περιοχές προστασίας όπως, τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας για την ορνιθοπανίδα, τις περιοχές Απόλυτης Προστασίας της Φύσης υγροτόπου Μουστου και δάσους δενδρόκεδρου Μονής Μαλεβής, τα Καταφύγια Άγριας Ζωής καθώς επίσης και για τα είδη προτεραιότητας. Η έλλειψη πληροφόρησης οδηγεί στην αδιαφορία των πολιτών οι οποίοι σε πολλές περιπτώσεις δεν αντιλαμβάνονται τη ζημιά που προκαλούν. Στόχος του προσωπικού φύλαξης είναι κατά τη διάρκεια της επιτήρησης να ενημερώνουν τους πολίτες για το καθεστώς προστασίας της προστατευόμενης περιοχής και των επιμέρους περιοχών προστασίας, τα είδη προτεραιότητας και τους οικοτόπους προτεραιότητας.

Το σχέδιο φύλαξης είναι απόρροια της εμπειρίας που αποκτήθηκε την περίοδο 2008-2009 (απασχολούμενο προσωπικό με ολιγόμηνες συμβάσεις) και 2011 μέχρι τέλος του 2018 (προσωπικό πλήρους απασχόλησης).

Με την ψήφιση του Ν. 4519/2018 από το Υπουργείο Περιβάλλοντος σχετικά με την «Οργάνωση και λειτουργία των Φορέων Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών» επεκτάθηκαν σημαντικά τα όρια χωρικής αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης καλύπτοντας δεκατέσσερις (14) περιοχές του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου «NATURA 2000» και ανέρχονται περίπου στα 164.914 ha. Με τα διευρυμένα όρια ανακύπτουν νέα και πιθανόν άγνωστα, προς το προσωπικό του ΦΔ, δεδομένα των περιοχών. Για την κάλυψη της νέας διευρυμένης προστατευόμενης περιοχής απαιτείται πρόσληψη νέου προσωπικού για την προστασία και φύλαξη της προστατευόμενης περιοχής, καινούργιος εξοπλισμός και μεγαλύτερος στόλος οχημάτων.

Παράλληλα, μέχρι την έκδοση σχετικής ΚΥΑ από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας για την άρση περιορισμού καυσίμων για τα οχήματα του Φορέα Διαχείρισης, μέχρι την προμήθεια νέου εξοπλισμού φύλαξης (οχήματα) και μέχρι την στελέχωση του Φορέα Διαχείρισης με επαρκές προσωπικό φύλαξης δεν δύναται η πραγματοποίηση περιπολιών με σκοπό την φύλαξη των νέων προστατευόμενων περιοχών αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης. Οι αποστάσεις των περιοχών αυτών από την έδρα του ΦΔ στο Άστρος είναι τεράστιες (195 km για Μονεμβασία, 135 km για Στυμφαλία κλπ).

Το Σχέδιο Επόπτευσης - Φύλαξης, εκπονήθηκε από το Φορέα Διαχείρισης και σύμφωνα με αυτό πραγματοποιήθηκε η φύλαξη από το προσωπικό για το παρόν χρονικό διάστημα. Το Σχέδιο Φύλαξης συνοδεύεται από ένα εκτενέστατο τεύχος χαρτών, οι οποίοι είναι βασικοί άξονες για την υλοποίηση του. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι ο τομέας του προσωπικού παρουσιάζει πρόβλημα σε σχέση με τον αριθμό των φυλάκων δεδομένου ότι τα όρια χωρικής αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης είναι τεράστια (229.202,15 ha). Μόνο με (4) τέσσερις φυλάκες είναι ανέφικτη η

καθημερινή κάλυψη τόσο μεγάλων χιλιομετρικών αποστάσεων και η ταυτόχρονη επόπτευση όλων των περιοχών προστασίας. Η διασπορά των φυλάκων και των οχημάτων τους σε τρεις περιοχές, κυρίως της προστατευόμενης περιοχής όρους Πάρνωννα και υγροτόπου Μουστού, βοήθησε το έργο τους σε μεγάλο βαθμό αλλά και πάλι είναι αδύνατον να γίνεται εποπτεία σε βάρδιες καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας για να υπάρχει πλήρης έλεγχος των παράνομων δραστηριοτήτων στο πεδίο. Επίσης, με την υποβάθμιση που έχουν υποστεί μερικοί από τους ήδη υπάρχοντες φορείς (Πυροσβεστική Υπηρεσία, Δασαρχείο), λόγω περικοπών των απαραίτητων κονδυλίων, οι φύλακες μαζί με τους Ομοσπονδιακούς θηροφύλακες, μένουν να είναι οι μόνοι που ελέγχουν τις περιοχές προστασίας καθημερινά και εφόσον οι βάρδιες απαρτίζονται από ένα μόνο άτομο (εκτός ειδικών περιπτώσεων) γίνεται κατανοητό ότι επιτελείται ένα αρκετά δύσκολο έργο και με μεγάλο προσωπικό ρίσκο για όσα έχουν επιτευχθεί.

Κεφάλαιο 6

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Οι εργασίες -δράσεις που σχετίζονται με το παρόν κεφάλαιο ανήκουν στην αρμοδιότητα του Γραφείου Διοικητικών Υπηρεσιών.

Αρμοδιότητες γραφείου διοικητικών υπηρεσιών

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 21393/2006

Στις αρμοδιότητες του γραφείου διοικητικών υπηρεσιών των Φορέων Διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 8 του «Κανονισμού λειτουργίας υπηρεσιών και του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού» [Υ.Α. υπ' αριθ. 21393 (ΦΕΚ747/Β/21-6-2006)], όπως ισχύει, περιλαμβάνονται συνοπτικά λειτουργίες:

- Διοικητικής υποστήριξης των Οργάνων διοίκησης του Φορέα
- Διοικητικής υποστήριξης των υπηρεσιών του Φορέα

Ειδικότερα οι αρμοδιότητες του Γραφείου είναι οι ακόλουθες:

Διοικητική υποστήριξη των Οργάνων διοίκησης του Φορέα

- Η παροχή κάθε φύσης γραμματειακής υποστήριξης για τις ανάγκες του Δ.Σ. και του Προέδρου του Δ.Σ.
- Η συγκέντρωση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Φορέα των κάθε φύσης κειμένων ή γενικά του πληροφοριακού υλικού, που προορίζονται για τα μέλη των Οργάνων διοίκησης του Φορέα.
- Η οργανωτική προετοιμασία των συνεδριάσεων του Δ.Σ.
- Η τήρηση των πρακτικών των αποφάσεων του Δ.Σ. με ιδιαίτερη μέριμνα για την οριστική διατύπωση των αποφάσεων του Δ.Σ. με τη συνεργασία του Συντονιστή του ΦΔ και του Γρ. Νομικής υποστήριξης.
- Η τήρηση αρχείων πρακτικών, εισηγήσεων και αποφάσεων των Οργάνων διοίκησης.
- Η μέριμνα για την αναπαραγωγή, διανομή ή αποστολή των αποφάσεων ή εισηγήσεων των Οργάνων διοίκησης στους κατάλληλους αποδέκτες, σύμφωνα με τις οδηγίες του Συντονιστή του ΦΔ.
- Διοικητική υποστήριξη των υπηρεσιών του Φορέα.
- Η τήρηση πρωτοκόλλου όλων των εισερχομένων/εξερχόμενων εγγράφων.
- Η συνεργασία με τον Συντονιστή του ΦΔ για τον χαρακτηρισμό/κωδικοποίηση και τη διανομή των προηγούμενων εγγράφων, εντός ή εκτός του Φορέα. Η διεκπεραίωση της διανομής αυτής.
- Τήρηση γενικού αρχείου εγγράφων του φορέα.
- Η τήρηση αρχείου αποδεκτών.
- Η διεκπεραίωση διοικητικών εργασιών για τις ανάγκες των υπηρεσιών (δακτυλογράφηση, αναπαραγωγή κειμένων, τευχοποίηση διαφόρων εντύπων, σφράγισμα φακέλων, επιμέλεια και αποστολή διαφόρων εντύπων, αποστολή fax κ.λπ.)
- Ο χειρισμός Τηλεφωνικού Κέντρου, FAX και άλλων μέσων επικοινωνίας.
- Υποδοχή, πληροφόρηση επισκεπτών στα γραφεία του Φορέα.
- Δακτυλογράφηση/Εισαγωγή στοιχείων σε Η/Υ.

- Εξωτερικές εργασίες κλητήρα και μεταφορά υλικών, εξοπλισμού και προσώπων με τα οχήματα του Φορέα σε συνεργασία με το Τμήμα Επόπτευσης, Φύλαξης και Εφαρμογών Διαχείρισης.
- Η μέριμνα σχετικά με την ασφάλεια και την καθαριότητα των κτιριακών εγκαταστάσεων του Φορέα.

Εργασίες γραφείου διοικητικών υπηρεσιών

Κατά το έτος 2019 το προσωπικό του γραφείου διοικητικών υπηρεσιών, παρείχε καθημερινή διοικητική υποστήριξη τόσο στα όργανα διοίκησης, όσο και στα διάφορα τμήματα και γραφεία του φορέα διαχείρισης.

Αναφορικά στη διοικητική υποστήριξη των οργάνων διοίκησης του φορέα:

- Παρασχέθηκαν κάθε φύσης γραμματειακής υποστήριξης υπηρεσίες για τις ανάγκες του Δ.Σ., του Προέδρου του Δ.Σ. και του Συντονιστή του ΦΔ.
- Συγκεντρώνονταν και αποστέλλονταν τα κάθε φύσης κείμενα που αφορούσαν τα μέλη Δ.Σ.
- Προετοιμάστηκαν οργανωτικά οι συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι εργασίες που περιελάμβανε η προετοιμασία του κάθε Διοικητικού Συμβουλίου περιγράφονται αναλυτικά ακολούθως: α) απεστάλησαν προσκλήσεις με ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα, β) πραγματοποιήθηκε τηλεφωνική επικοινωνία με τα μέλη του ΔΣ με στόχο την εξασφάλιση της απαρτίας του αριθμού των συμμετεχόντων, γ) διαμορφώθηκαν οι εισηγήσεις σε ενιαίο κείμενο μορφής pdf, το οποίο στη συνέχεια στάλθηκε στα μέλη ΔΣ για την ενημέρωσή τους για τα θέματα που θα συζητούνταν κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης.
- Τηρήθηκαν τα πρακτικά των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου. Επίσης, μετά την κάθε συνεδρίαση του σώματος ΔΣ ενημερωνόταν ο κατάλογος αποφάσεων ΔΣ, ένας συνοπτικός πίνακας που χρησιμεύει στην γρήγορη αναζήτηση των αποφάσεων του σώματος ΔΣ από την έναρξη λειτουργίας του φορέα μέχρι σήμερα.
- Τηρήθηκαν τα αρχεία πρακτικών, εισηγήσεων και αποφάσεων των συνεδριάσεων του σώματος Δ.Σ. σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.
- Αναρτήθηκαν στο site του φορέα (www.fdparnonas.gr) οι αποφάσεις του σώματος ΔΣ, μετά από ειδική διαμόρφωση των πρακτικών.
- Εξασφαλίστηκε η άμεση αναπαραγωγή, διανομή ή αποστολή των αποφάσεων ή εισηγήσεων στους κατάλληλους αποδέκτες, σύμφωνα με τις οδηγίες του Συντονιστή του ΦΔ.

Αναφορικά στη διοικητική υποστήριξη των υπηρεσιών του Φορέα.

- Ενημερωνόταν το πρωτόκολλο του φορέα καθημερινά με όλα τα εισερχόμενα και εξερχόμενα έγγραφα.
- Σε συνεργασία με τον Συντονιστή του ΦΔ, γινόταν ο χαρακτηρισμός /κωδικοποίηση των εισερχόμενων εγγράφων και ακολουθούσε η διανομή τους, εντός ή εκτός του Φορέα.
- Ενημερωνόταν καθημερινά το γενικό αρχείο εγγράφων του φορέα.
- Πραγματοποιήθηκαν κάθε φύσης διοικητικές εργασίες, όποτε αυτό κρίθηκε απαραίτητο για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του φορέα (δακτυλογράφηση, αναπαραγωγή κειμένων, τευχοποίηση διαφόρων εντύπων, σφράγισμα φακέλων, επιμέλεια και αποστολή διαφόρων εντύπων, αποστολή fax κ.λπ.)
- Διαχειριζόταν καθημερινά το τηλεφωνικό κέντρο, το fax και το email του φορέα διαχείρισης: info@fdparnonas.gr.
- Υποδεχόταν και πληροφορούσε επισκέπτες στα γραφεία του Φορέα.
- Εξωτερικές εργασίες κλητήρα και μεταφορά υλικών, εξοπλισμού και προσώπων.
- Φρόντισε για την ασφάλεια και την καθαριότητα των κτιριακών εγκαταστάσεων του φορέα.

Κεφάλαιο 7

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Οι εργασίες - δράσεις που σχετίζονται με το παρόν κεφάλαιο ανήκουν στην αρμοδιότητα του Γραφείου Οικονομικών Υπηρεσιών. Το Γραφείο στελεχώνεται από ένα άτομο και υποστηρίζεται από τον Συντονιστή του ΦΔ και από άλλους εργαζόμενους του Φορέα Διαχείρισης και από τον Ανάδοχο (εξωτερικό συνεργάτη) παροχής Λογιστικών Υπηρεσιών.

Αρμοδιότητες γραφείου οικονομικών υπηρεσιών

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 21393/2006

Στις αρμοδιότητες του Γραφείου Οικονομικών Υπηρεσιών των Φορέων Διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 7 του «Κανονισμού λειτουργίας υπηρεσιών και του προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης Όρους Πάρνωνα και Υγροτόπου Μουστού» [Υ.Α. υπ' αριθ. 21393 (ΦΕΚ747/Β/21-6-2006)], όπως ισχύει, περιλαμβάνονται συνοπτικά οι λειτουργίες:

- Οικονομικής διοίκησης
- Λογιστηρίου
- Διαχείρισης προμηθειών
- Ταμειακής διαχείρισης
- Μισθοδοσίας και διαχείρισης θεμάτων προσωπικού

Ειδικότερα:

1. Οικονομική διοίκηση

- Η μέριμνα για τη τήρηση όλων των διαδικασιών που προβλέπονται στο Κανονισμό οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης του Φορέα.
- Η σύνταξη του προϋπολογισμού και του απολογισμού
- Η παρακολούθηση της υλοποίησης των εγκεκριμένων προϋπολογισμών, ο εντοπισμός αποκλίσεων και η εισήγηση για διορθωτικές παρεμβάσεις.
- Η διαμόρφωση και παρακολούθηση του ταμειακού προγράμματος του Φορέα.
- Η μέριμνα για την κανονική είσπραξη των εσόδων του Φορέα και την έγκαιρη κατάθεσή τους.
- Η διαχείριση / αξιοποίηση των χρηματικών διαθεσίμων του Φορέα.
- Η διατύπωση προτάσεων για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των υπηρεσιών.
- Η κατάρτιση σχεδίων χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων του Φορέα.
- Η μελέτη των οικονομικών καταστάσεων, η εξαγωγή συμπερασμάτων για την οικονομική πορεία και η διατύπωση προτάσεων για τη βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας του Φορέα.

2. Λογιστήριο

- Η παροχή κάθε είδους στοιχείων για τη διαμόρφωση των οικονομικών προγραμμάτων του Φορέα.
- Τήρηση των διαδικασιών απεικόνισης των οικονομικών πράξεων του Φορέα (Λογαριασμοί λογιστικού σχεδίου, βιβλία, καταστάσεις κ.λπ.) σύμφωνα με το υφιστάμενο λογιστικό σχέδιο.
- Η τήρηση των διαδικασιών ετοιμασίας των παραστατικών για τη διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μετά από έλεγχο των σχετικών δικαιολογητικών.
- Η παροχή στοιχείων για την κοστολόγηση των έργων και των υπηρεσιών του Φορέα.

- Η τήρηση υποχρεώσεων της ασφαλιστικής και φορολογικής νομοθεσίας.
- Η εκκαθάριση και εντολή πληρωμής κάθε δαπάνης του Φορέα, η έκδοση των σχετικών ενταλμάτων πληρωμών στο όνομα των δικαιούχων, η καταχώρηση αυτών στα αντίστοιχα λογιστικά βιβλία και ο έλεγχος της νομιμότητας της κάθε δαπάνης.
- Η παρακολούθηση των τραπεζικών και άλλων δανείων.
- Η τήρηση αρχείου με όλα τα παραστατικά έγγραφα και αποδεικτικά δαπανών.
- Η σύνταξη του ισολογισμού, των αποτελεσμάτων της χρήσης και όλων των απαιτούμενων οικονομικών εκθέσεων.

3. Προμήθειες

- Η τήρηση των διαδικασιών για την προμήθεια αναλωσίμων ή παγίων υλικών (Συγκέντρωση παραγγελιών από τις υπηρεσίες, έρευνα αγοράς, διενέργεια διαγωνισμών, ετοιμασία συμβάσεων κ.λπ.) που προβλέπονται στο κανονισμό προμηθειών του Φορέα.
- Η διαχειριστική παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών από τρίτους και της προμήθειας υλικών.
- Η τήρηση των διαδικασιών παραλαβής, αποθήκευσης και χορήγησης αναλωσίμων ή παγίων υλικών.
- Η διαχειριστική παρακολούθηση των παγίων, καθώς και των κάθε φύσης αποθεμάτων υλικών του Φορέα.
- Τήρηση αρχείων προμηθειών, προμηθευτών και εξωτερικών συνεργατών του Φορέα.

4. Ταμείο

- Η διενέργεια όλων των εισπράξεων και πληρωμών που βασίζονται σε νόμιμα δικαιολογητικά.
- Η τήρηση των διαδικασιών απεικόνισης των ταμειακών πράξεων (Εκδίδει τα αποδεικτικά παραλαβής, συγκεντρώνει και καταχωρεί στα σχετικά λογιστικά βιβλία τις εισπράξεις εσόδων καθώς και των πληρωθέντων χρηματικών ενταλμάτων).
- Η εκτέλεση όλων των οικονομικών δοσοληψιών που σχετίζονται με Τράπεζες.
- Η απόδοση των κρατήσεων που γίνονται υπέρ τρίτων μέσα στις νόμιμες προθεσμίες.

5. Μισθοδοσία και διαχείριση θεμάτων προσωπικού

- Η τήρηση των διαδικασιών μισθοδοσίας προσωπικού. (Σύνταξη των μισθοδοτικών καταστάσεων του προσωπικού, εκκαθάριση μισθών και ημερομισθίων, παρακράτηση των εισφορών των ασφαλιστικών ταμείων του προσωπικού και μέριμνα για τις σχέσεις με τα ασφαλιστικά ταμεία).
- Η τήρηση του μητρώου του προσωπικού του Φορέα με συνεχή ενημέρωση των υπηρεσιακών μεταβολών του.
- Η τήρηση των διαδικασιών που σχετίζονται με τις κάθε φύσης διοικητικές υποθέσεις του προσωπικού (προσλήψεις, στοιχεία ατομικής και οικογενειακής κατάστασης, εξέλιξη, αμοιβές, άδειες, απουσίες, βεβαιώσεις, πειθαρχικά κ.λπ.) σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο παρόντα Κανονισμό και την εργατική νομοθεσία.
- Η παρακολούθηση και τήρηση των νόμων και των γενικών ρυθμίσεων της πολιτείας σε θέματα προσωπικού και εργασιακών σχέσεων.

Εργασίες γραφείου οικονομικών υπηρεσιών

Κατά το έτος 2019 εκτελέστηκαν από το Γραφείο Οικονομικών Υπηρεσιών, οι παρακάτω οικονομοτεχνικές εργασίες στο πλαίσιο λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης, συνεπικουρούμενο από τον ανάδοχο που έχει αναλάβει την παροχή υπηρεσιών Λογιστικής Υποστήριξής του και από το Συντονιστή του ΦΔ.

Αναφορικά στην Οικονομική διοίκηση, τη διαχείριση του Λογιστηρίου και τη διαχείριση του Ταμείου του Φορέα Διαχείρισης:

- Ενέργειες για την εκταμίευση χρημάτων από το Πράσινο Ταμείο (σύνταξη αιτήματος – και των λοιπών απαραίτητων αρχείων - και έγκρισή του από το ΔΣ, αποστολή του στο Πράσινο Ταμείο και έπειτα από την έγκριση της Κατανομής, αποστολή στον Υπόλογο των απαραίτητων εγγράφων για την εκταμίευση του ποσού).
- Ενέργειες για την εκταμίευση χρημάτων από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του ΥΠΕΝ
- Επικοινωνία με τη Διαχειριστική Αρχή του Πράσινου Ταμείου & με τμήματα του ΥΠΕΝ, του Υπ. Οικονομικών & του Υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για ενημέρωση και για επίλυση διαφόρων θεμάτων.
- Η μέριμνα για τη τήρηση όλων των διαδικασιών που προβλέπονται στο Κανονισμό οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης του Φορέα.
- Σύνταξη και αποστολή (ηλεκτρονικά και μη) στατιστικών πινάκων σε ΕΛΛΣΤΑΤ (τριμηνιαία και ετήσια), ΥΠΕΝ (μηνιαία οικονομικά στοιχεία για τη Δ39 & το Βιβλίο Μητρώου Δεσμεύσεων), σε Υπ. Οικ., Δ/ση ΔΕΚΟ (τριμηνιαία οικονομικά στοιχεία απολογισμού & αποτελεσμάτων χρήσης, μηνιαία στοιχεία Προσλήψεων-Αποχωρήσεων προσωπικού), σε Υπ. Οικ., ΓΛΚ, Δ/ση 22 Μισθολογίου (τριμηνιαία οικονομικά στοιχεία Μισθοδοσίας, Ισοζύγια των λογαριασμών του Λογιστικού Σχεδίου '60' & '61' και αντίγραφα Μισθοδοτικών Καταστάσεων).
- Αποστολή στοιχείων για το προσωπικό και για οικονομικά, μισθοδοτικά, νομικά και λοιπά ζητήματα σε ΥΠΕΝ (διάφορα τμήματα), σε Υπ. Διοικητικής Μεταρρύθμισης, σε Υπ. Οικονομικών (Δ/ση ΔΕΚΟ).
- Αποστολή στοιχείων σε ΥΠΕΝ (Δ/ση Δημοσ. Αναφορών & ΠΥ, Τμ. Παρακ. Εποπτ. Φορέων) για την κατάρτιση Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Πολιτικής.
- Αποστολή στοιχείων για το Προσωπικό και για Οικονομικά – Νομικά ζητήματα σε ΥΠΕΝ (Γεν. Δ/ση Διοικήσεως, Δ/ση Νομοθετικού Έργου, Τμήμα Εποπτείας Νομικών Προσώπων).
- Αποστολή επιστολής σε ΥΠΕΝ (Δ/ση Δημοσ. Αναφορών & ΠΥ, Τμ. Παρακ. Εποπτ. Φορέων) σχετικά με την Κατάρτιση Προϋπολογισμού Εσόδων.
- Τήρηση των διαδικασιών απεικόνισης των οικονομικών πράξεων του Φορέα (Λογαριασμοί λογιστικού σχεδίου, βιβλία, καταστάσεις κ.λπ.) σύμφωνα με το υφιστάμενο λογιστικό σχέδιο.
- Η διαχείριση / αξιοποίηση των χρηματικών διαθεσίμων του Φορέα.
- Η τήρηση των διαδικασιών ετοιμασίας των παραστατικών για τη διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών μετά από έλεγχο των σχετικών δικαιολογητικών.
- Η διενέργεια όλων των εισπράξεων και πληρωμών που βασίζονται σε νόμιμα δικαιολογητικά.
- Η τήρηση των διαδικασιών απεικόνισης των ταμειακών πράξεων (Εκδίδει τα αποδεικτικά παραλαβής, συγκεντρώνει και καταχωρεί στα σχετικά λογιστικά βιβλία τις εισπράξεις εσόδων καθώς και των πληρωθέντων χρηματικών ενταλμάτων).
- Η απόδοση των κρατήσεων που γίνονται υπέρ τρίτων και των ασφαλιστικών εισφορών μέσα στις νόμιμες προθεσμίες.
- Η εκτέλεση όλων των οικονομικών δοσοληψιών που σχετίζονται με Τράπεζες.
- Η τήρηση υποχρεώσεων της ασφαλιστικής και φορολογικής νομοθεσίας.
- Εξέταση διαφόρων σταλμένων εγγράφων από υπηρεσίες υπουργείων, Νόμων & Εγκυκλίων.
- Η εκκαθάριση και εντολή πληρωμής κάθε δαπάνης του Φορέα, η έκδοση των σχετικών ενταλμάτων πληρωμών στο όνομα των δικαιούχων, η καταχώρηση αυτών στα αντίστοιχα λογιστικά βιβλία και ο έλεγχος της νομιμότητας της κάθε δαπάνης.
- Τήρηση του Μητρώου Δεσμεύσεων.
- Καταχώρηση στο Βιβλίο Εγκρίσεων και Εντολών Πληρωμής.
- Προετοιμασία των εγγράφων για την Ανάρτηση της Απόφασης Ανάλυσης δαπανών του ΦΔ στην ΔΙΑΥΓΕΙΑ.
- Ενημέρωση αρχείων λογιστικού περιεχομένου.

- Σύνταξη βεβαιώσεων & αποστολή τους προς μισθωτούς, προμηθευτές και αναδόχους του ΦΔ.
- Η παρακολούθηση των τραπεζικών λογαριασμών και η υποβολή δικαιολογητικών στην ΕΤΕ για την ανανέωση της γνωμάτευσης για τη νομιμοποίηση των εκπροσώπων.
- Η τήρηση αρχείου με όλα τα παραστατικά έγγραφα και αποδεικτικά δαπανών.
- Η σύνταξη του ισολογισμού, των αποτελεσμάτων της χρήσης και όλων των απαιτούμενων οικονομικών εκθέσεων του 2018.
- Σύνταξη Προϋπολογισμού 2020 και αποστολή του στο ΟΠΣ-ΔΕΚΟ του Υπ. Οικ., Δ/ση ΔΕΚΟ.
- Η παρακολούθηση της υλοποίησης του εγκεκριμένου προϋπολογισμού 2018 και σύνταξη Πιθανής Εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του 2020 και αποστολή του στο ΟΠΣ-ΔΕΚΟ του Υπ. Οικ., Δ/ση ΔΕΚΟ.
- Σύνταξη δηλώσεων & καταστάσεων και υποβολή τους στη ΔΟΥ Τρίπολης και στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ) του Υπ. Οικονομικών, μηνιαία .
- Συναντήσεις και συνεργασία με τα λοιπά τμήματα του Φορέα Διαχείρισης για ενημέρωση και για ενέργειες για την υλοποίηση των έργων και των προγραμμάτων του.
- Επικοινωνία και συνεργασία με άλλους Φορείς Διαχείρισης για ενημέρωση και για επίλυση διαφόρων θεμάτων.
- Επικοινωνία και συνεργασία με τη Νομικό, τον Ορκωτό Λογιστή & το Λογιστή για ενημέρωση και για επίλυση διαφόρων θεμάτων.

Αναφορικά στη διαχείριση των Προμηθειών του Φορέα Διαχείρισης:

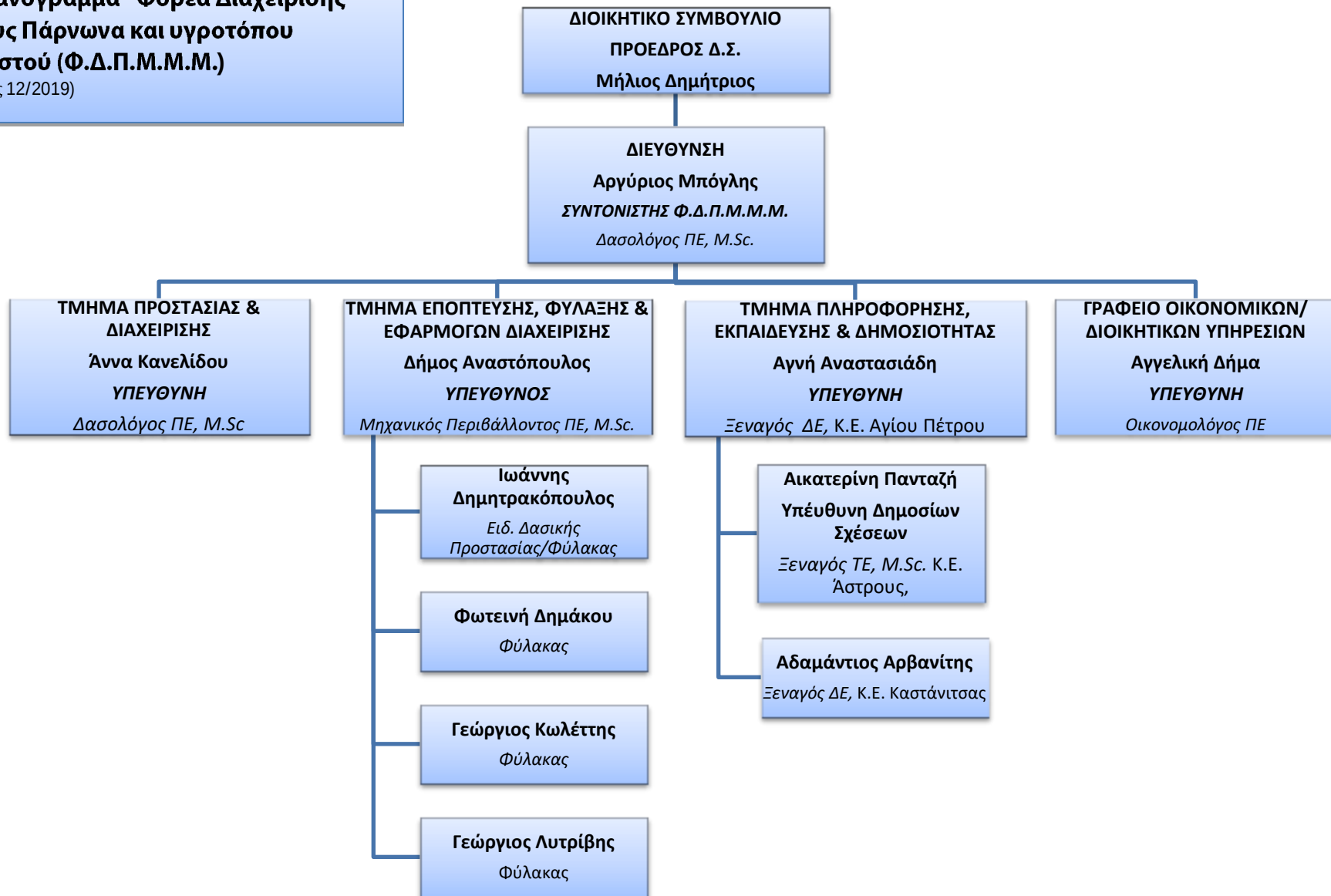
- Τήρηση αρχείων προμηθειών, προμηθευτών και εξωτερικών συνεργατών του Φορέα, και συγκεκριμένα ενημέρωση Πινάκων Αναδόχων και Προμηθευτών.
- Η διαχειριστική παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών από τρίτους και της προμήθειας υλικών.
- Ειδικότερα, παρακολούθηση της εκτέλεσης των υπηρεσιών των αναδόχων, στα οποία είναι υπεύθυνο το προσωπικό των Οικονομικών Υπηρεσιών.
- Η τήρηση των διαδικασιών για την προμήθεια αναλωσίμων ή παγίων υλικών, που προβλέπονται στο κανονισμό προμηθειών του Φορέα.
Η διαχειριστική παρακολούθηση των παγίων, καθώς και των κάθε φύσης αποθεμάτων υλικών του Φορέα.

Αναφορικά στη Μισθοδοσία και τη διαχείριση θεμάτων προσωπικού του Φορέα Διαχείρισης:

- Η τήρηση των διαδικασιών μισθοδοσίας προσωπικού. (Σύνταξη των μισθοδοτικών καταστάσεων του προσωπικού, εκκαθάριση μισθών και ημερομισθίων, παρακράτηση των εισφορών των ασφαλιστικών ταμείων του προσωπικού και μέριμνα για τις σχέσεις με τα ασφαλιστικά ταμεία, μηνιαία υποβολή Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης στο ηλεκτρονικό σύστημα του ΙΚΑ).
- Ένταξη του ΦΔ στο σύστημα της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών από την αρχή του έτους 2016.
- Η τήρηση του μητρώου του προσωπικού του Φορέα με συνεχή ενημέρωση των υπηρεσιακών μεταβολών του.
- Η τήρηση των διαδικασιών που σχετίζονται με τις κάθε φύσης διοικητικές υποθέσεις του προσωπικού (προσλήψεις, στοιχεία ατομικής και οικογενειακής κατάστασης, εξέλιξη, αμοιβές, βεβαιώσεις κ.λπ.) σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο παρόντα Κανονισμό και την εργατική νομοθεσία.
- Σύνταξη της Συγκεντρωτικής Ετήσιας Κατάστασης Προσωπικού για το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας και ηλεκτρονική μηνιαία υποβολή του Προγράμματος Φυλάκων και Ξεναγών του Φορέα Διαχείρισης.
- Η παρακολούθηση και τήρηση των νόμων και των γενικών ρυθμίσεων της πολιτείας σε θέματα προσωπικού και εργασιακών σχέσεων.

**Οργανόγραμμα* Φορέα Διαχείρισης
όρους Πάρνωνα και υγροτόπου
Μουστού (Φ.Δ.Π.Μ.Μ.Μ.)**

*(όπως 12/2019)

Φορέας Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας

Άστρος Αρκαδίας, TK 22001

Τηλ. 27550 22021 Fax. 27550 22806

Email: info@fdparnonas.gr, WEB: www.fdparnonas.gr